

Man skal ikke skide på klubben

Etnografisk undersøgelse af meningsfuldhed i socialt arbejde i en ungdomsklub

Heidi Schrøder Hindsgavl, studienummer: 20122468

Anslag inkl. mellemrum: 239.752

Vejleder: Claus-Arne Hansen

Abstract

In this master thesis I will examine how three different agents interpret a youth club in Northwest of Copenhagen, *Ydre Nørrebro*, as meaningful social facility. The three agents are the highest level of municipal decision making, the street-level employees and the ethnic minority youth for whom the facility is made. I will show how the agents operate on three diverse levels in the municipality (on makro, meso and micro-level). I will show how these agents interpret the youth club as meaningful in different ways. The interest for this theme was gained through previous work experience. In my work as a social worker in the municipality I repeatedly observed, how different staff members interpret the purpose of the social work in significantly different ways. From this empirical background it was my experience and assumption that there would be discrepancies in the way the different agents interpret and understand the social work.

The thesis is contextualized through an analysis of current legislation and statistics about the user group. Existing research shows there is limited available research about youth clubs as particular arenas for ethnic youth and thus emphasize the importance of studies like this.

The Master's Thesis builds on an ethnographic fieldwork which I conducted over a period of three weeks in a Danish youth club. The aim of the fieldwork was to gain knowledge about how the staff and the ethnic minority youth interpret and behave the club as a meaningful social space. Data gathered from the fieldwork consisted of observations and interviews, through which I sought to qualify subjective observations of agents with explanations and narratives. As it proved difficult to participants for interviews, only one semi-structured inter-

view was conducted, which will be supplemented by narratives from conversations with youth and staff during participant observation in the club.

The theoretical framework of the thesis is a synthesis of concepts from different paradigms. Organisational analysis builds on the works of Jacobsen and Thorsvik. Lipsky's concepts are used to analyse staff's interpretation of the club as meaningful. Lastly the findings about youth arenas are discussed in relation to other empirical studies of different youth arenas by Rasmussen, Røgilds, Johansen and Illeris et al. In this discussion the sparetime arena (*fritidslivsarena*) appeared especially significant for the analysis.

By applying these different theoretical contributions analysis shows that the three agents interpret the meaning of the youth club differently. The analysis shows, that the youth club is functions as a drop-in centre for the ethnic minorities which they perceive as meaningful. In contrast, the highest level of municipal decision making does not perceive it as meaningful when the ethnic youth use the youth clubs as drop in centres but instead aim for youth clubs which can help young people with their problems such as delinquency.

Forord

Denne specialeafhandling på kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde omhandler socialt arbejde i en ungdomsklub¹ i Københavns Nordvestkvarter. Klubben forstås i specialet som et rum, der tillægges mening af forskellige kommunale aktører, herunder det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau, personalet samt de unge brugere. Antagelsen bag specialet er, at der mere eller mindre mangler forbindelse mellem de tre niveauer i det sociale arbejde. Derfor forstås hvert niveau som et niveau med særlige og konkrete logikker og rationaler, hvorfor klubben som socialt rum kan tilskrives flere, modstridende, meninger.

Det sociale arbejde i den konkrete klub retter sig mod etniske unge², hvis sociale problemer er vanskelige for de unge (mikroniveau), for personalet (mesoniveauet) samt for det overordnede kommunal politiske beslutningsniveau og derved potentielt samfundet i sin helhed (makroniveau).

¹ Ungdomsklub defineres som et fritidsklubtilbud til unge i alderen 13-17 år. Herefter kaldet klub ligesom de unge og personalet selv gør.

² I juridisk forstand bliver man voksen som 18 årig. Imidlertid forstås ungdomsbegrebet i specialet noget bredere. Unge kan være op til 30 år.

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1 TEMATISK AFGRÆNSNING	1
1.1. Indledning.....	1
1.2. Kontekstualisering	2
1.2.1. Socialt arbejdes forståelser	2
1.2.2. Lovgivning	5
1.2.3. Statistik.....	8
1.2.4. Litteraturstudie	12
1.3. Begrundet problemformulering	16
1.3.1 Antagelser.....	17
1.3.2. Tre aktører på tre niveauer	18
1.3.3. Fortolkning af meningsfuldt socialt rum	19
1.4. Specialestruktur	19
 KAPITEL 2 METATEORETISK POSITIONERING	 21
2.1. Videnskabsteoretiske paradigmer	22
2.1.1. Hermeneutisk afgrænsning	22
2.1.2. Filosofisk hermeneutik	25
2.2. Operationalisering af problemformuleringens nøglebegreber.....	30
2.2.1. Fortolkning	30
2.2.2. Socialt mulighedsrum og meningsfuldt social rum	31
2.2.3. Ungdomsklub og aktører	31
 KAPITEL 3 METODOLOGISK TILGANG	 33
3.1. Kvantitativ versus kvalitativ dataindsamlings metoder.....	33
3.2 Kvalitativ design og empirisk fundament.....	34
3.2.1. Etnografisk feltarbejde	35
3.2.2. Deltagende observation.....	36

3.2.3. Visuel metode.....	47
3.2.4. Kvalitative interview	50
3.2.5. Informanter	52
3.2.6. Databearbejdning	55
3.3. Kvalitativ analysestrategi	57
3.3.1. Det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau	58
3.3.2. Personalet.....	59
3.3.3. Etniske minoritetsunge	60
3.3.4. Slutningsformer	60
3.4. Teorirelatering.....	61
3.4.1 Det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau	62
3.4.2. Personalet.....	63
3.4.3. Etniske minoritetsunge	64
 KAPITEL 4 ORGANISATIONS-TEORETISK ANALYSE	 67
4.1 Organisationsteoretiske forståelser.....	67
4.2. Det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau	68
4.2.1. Organisationens formelle elementer.....	68
4.2.2. Ungdomsklubbens genealogi	75
4.2.3. Klubstrukturen i Københavns Kommune.....	78
 KAPITEL 5 KLUBPERSONALE.....	 81
5.1. Historien om Hakuna Matata	84
5.1.1. Arbejdet i Hakuna Matata versus Drejerklubben.....	84
5.1.2. Personalet sammenligner målgrupperne	88
5.2. Personalets uddannelsesbaggrund og faglighed.....	90
5.2.1. Uddannelsesbaggrund.....	90
5.2.2. Faglige vurderinger.....	95
5.3. Delkonklusion om klubben som meningsfuldt socialt rum.....	97
 KAPITEL 6 ETNISKE MINORITETSUNGE.....	 101
6.1. Fritidslivet	103
6.1.1. Gadekultur.....	103
6.2. Aktiviteter i Drejerklubben.....	106

6.2.1. Brydekampe	106
6.2.2. Gadesprog	108
6.2.3. Musik.....	109
6.2. Delkonklusion om klubben som meningsfuldt socialt rum	111
 KAPITEL 7 KONKLUSION	 115
7.1. Metodologiske refleksioner.....	118
7.1.1. Validitet og reliabilitet	118
7.1.2. Generaliserbarhed	119
7.2. Perspektivering	121
 BIBLIOGRAFI	 123
 BILAGSLISTE.....	 131
Bilag 1 Søgeord og kombinationer.....	131
Bilag 2 Kodningsproces	132
Bilag 3 Lokal beslutning i klubfællesskabet	134

Kapitel 1

Tematisk afgrænsning

1.1. Indledning

I mit arbejde som socialrådgiver oplevede jeg flere gange, at forskellige aktører i det sociale arbejde havde modstridende opfattelser af formålet med socialt arbejde. En handleplan udarbejdet af socialrådgiveren eller manualer for det sociale arbejde udarbejdet af embedsværket kunne tolkes forskelligt afhængig af, hvor i kommunen aktørerne var placeret. Grundet dette er jeg særligt optaget af, hvordan det sociale arbejde udspiller sig blandt forskellige kommunale aktører, herunder aktører på det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau (hvad er kommunalpolitikernes intentioner med en given social indsats?), personaleaktører (hvordan udfolder den sociale indsats sig i praksis?) samt aktører blandt en gruppe borgere (hvordan anvender en gruppe borgere tilbuddet?). Jeg har således nogle empiriskbaserede antagelser om, at der i højere eller mindre grad er divergens mellem de tre niveauer. Det er disse antagelser nærværende speciale bygger på og undersøger. Andre studier har ligeledes beskæftiget sig med lignende problemstillinger, om relationen og forholdet mellem beslutningsniveauet og hvordan beslutningerne implementeres i det sociale arbejde (Dalberg-Larsen 2013; Lipsky 2010; Payne 2006). Derved er der helt grundlæggende en antagelse om, at det sociale arbejde generelt er karakteriseret ved at konflikte på flere niveauer.

Derfor vil jeg med dette speciale undersøge hvordan disse uoverensstemmelser udfolder sig i praksis - med et specifikt fokus på, hvordan det sociale

arbejde udspiller sig i en ungdomsklub for etniske minoriteter i Københavns Nordvestkvarter.

Grundet ovenstående inspiration udvikledes en særlig interesse for hvordan tre forskellige aktører tilskriver en klub mening for etniske minoritetsunge. Da dette er en relativ snæver og konkret interesse, vil den efterfølgende forskningsafdækning gennemføres ud fra en bredere interesse for ikke at overse essentielle eller lignende studier. Undersøgelsen vil blive foretaget ud fra følgende tema:

Forståelser og fortolkninger af ungdomsklubber som velfærdsstatslige institutioner.

Dette tema indeholder forståelser af ungdomsklubber på flere niveauer, hvilket i relation til de empiriskbaserede antagelser er interessen bag indeværende speciale, for at kunne give en nuanceret og dybdegående forståelse af de forskellige aktørers forståelser og fortolkninger i det sociale arbejde.

1.2. Kontekstualisering

I det følgende vil projektets tema kontekstualiseres. Heri vil der redegøres for forståelser af det sociale arbejde, de juridiske rammer, statistiske forhold samt en afdækning af eksisterende forskningstendenser. Dette vil samlet danne baggrund for en begrundet problemformulering.

1.2.1. Socialt arbejdes forståelser

For at kunne foretage en tematisk undersøgelse er det relevant at redegøre for, hvordan det sociale arbejde skal forstås samt hvorledes det sociale arbejdes betingelser forholder sig i Danmark. Derfor skal denne første del af den dybdegående undersøgelse forstås som mere end et baggrundstæppe, da det netop er igennem dette forstudium problemformuleringens centrale begreber forstås og operationaliseres.

Socialt arbejde er dynamisk og under konstant udvikling, hvilket betyder, at der ikke findes én raffineret og almen anerkendt definition af hvad socialt arbejde eller sociale problemer er. Definitioner af socialt arbejde varierer fra *"hvilke områder eller aktiviteter, der medregnes samt i opfattelsen af, hvilke faggrupper, der udøver socialt arbejde"* (Meeuwisse and Swärd 2009:35). Socialt arbejde er derfor i praksis en mangfoldig disciplin, hvor nogle områder særligt har mediernes opmærksomhed, for eksempel socialt arbejde med børn og unge, etniske grupper, kriminelle grupper og lignende.

En meget udbredt definition af socialt arbejde er vedtaget af den internationale organisation International Federation of Social Work (IFSW). På hjemmesiden defineres socialt arbejde således:

The social work profession promotes social change, problem solving in human relationships and the empowerment and liberation of people to enhance well-being. Utilising theories of human behaviour and social systems, social work intervenes at the points where people interact with their environments. Principles of human rights and social justice are fundamental to social work (IFSW 2012).

Her forstås det sociale arbejde som en samfundsaktivitet, der beskæftiger sig med marginaliserede individer og grupper. Det sociale arbejde udføres i balance mellem individet og samfundet. Formålet med det sociale arbejde defineres som det at opnå social forandring gennem forebyggelse, behandling samt generel afhjælpning af sociale problemer. For at opnå social forandring er det hensigtsmæssigt at have viden om menneskers adfærd og sociale systemer.

Paradokset i det sociale arbejde er, at de organisatoriske betingelser kendetegnes ved, at *"personalet både skal følge organisationens regler og rutiner og løse klienternes sociale problemer på en individuel og fleksibel måde"* (Lindqvist and Nygren 2009:85).

Den konkrete organisation, de fysiske rammer samt målgruppen udgør betydningsfulde elementer til at forstå det konkrete sociale arbejde. Som disciplinering forstås det sociale arbejde både ud fra et organisatorisk perspektiv og med individuelle blikke på klienternes problemer og udfordringer.

Socialt arbejde udføres blandt borgere med sociale problemer, der kan sidestilles med borgere i en marginaliseret position. Marginalisering forstås som de processer, der fører til udstødelse af samfundet. Kriminalitet, misbrug, etniske oprindelse med mere kan føre til forskellige former for social marginalisering. Herved forstås, at de befinder sig i en problematisk tilstand i og med, at de er mere eller mindre udsatte i samfundet.

For at forstå det sociale arbejdes betingelser må der følgelig skabes bevidsthed om, hvilke virkeligheder det sociale arbejde udføres i. Denne bevidsthed kan opnås ved at anvende teorier på forskellige niveauer, da disse giver relevante forklaringer på de sociale problemer som socialt arbejde beskæftiger sig med. Ifølge Malcolm Payne er det ikke muligt at beskrive de sociale indsatser fuldstændigt, da konkrete indsatser eksempelvis kan lægge i flere af kommunens afdelinger, herunder hos flere aktører. Derfor mener Payne, at det er centralt at definere og forklare indsatserne for at forstå hvilke teoretiske paradigmer, der kan bringes i spil (Payne 2006:24). Noget socialt arbejde forudsætter individualistisk tilgang, men det kan ligeledes bygge på en tilpasning af borgeren, der kan være præget af en holistisk tilgang med fokus på det 'hele menneske'.

I nærværende speciale opfattes socialt arbejde som de processer, der potentielt kan skabe positiv social forandring hos borgerne - de unge - herunder både i form af forebyggelse såvel som 'her og nu'. Det sociale arbejde opstår i en kombinationen af at søge at opnå social forandring blandt borgere med sociale problemer, og at gøre det under særlige organisatoriske forhold, eksempelvis i en ungdomsklub med specifikke regler og rammer. Ungdomsklubben forstås som det fysiske rum, som de tre aktører (det overordnede kommunalpolitiske niveau, personalet samt de etniske minoritetsunge) tilskriver mening. Vilkårene for det sociale arbejde forstås som kontekstbestemt. Det vil sige, at tilgangene i det sociale arbejde lader sig afspejle af formålet og målgruppens ønsker og behov.

1.2.2. Lovgivning

I dette afsnit vil temaets retsgrundlag præciseres. Formålet med denne del af kontekstualiseringen er at forstå det grundlæggende retsgrundlag på området samt reguleringerne heraf. Da loven altid må tolkes i den sammenhæng den opstår i, er det centralt at redegøre for reguleringerne for at begribe, hvad der er med til at udvikle klubberne og det sociale arbejde heri.

Det centrale ved den offentlige sektor er, at dens opgaver som hovedregel er defineret i national lovgivning vedtaget af folketetinget. Da loven er nedskrevet skaber den sikkerhed og forudberegnelighed, så offentligt ansatte har nogle konkrete retskilder at fokusere arbejdet på ligesom det giver borgerne noget at forholde sig til. Et af formålene herved er blandt andet at skabe styrings- og reguleringsmidler til offentlige ansatte (Dalberg-Larsen 2013:182). Der skelnes mellem generel styring af overordnede tiltag og styring af konkrete beslutninger. I en ungdomsklub vil det typisk være muligt for personalet at styre konkrete beslutninger.

Reglerne omkring etableringen af klubtilbud i kommunerne er både forankret i "Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge"³ og "Bekendtgørelse af Lov om Social Service"⁴, altså national lovgivning vedtaget af folketetinget. Det følgende afsnit vil netop tage udgangspunkt i disse konkrete bekendtgørelser med henblik på at synliggøre hensigten med at etablere klubtilbud i Danmark.

Lov om dag-, fritids- og klubtilbud - dagtilbudsloven

Dagtilbudsloven indeholder konkrete bestemmelser for etableringen af klubber i Danmark.

³ Herefter dagtilbudsloven.

⁴ Herefter LOS

Formålet med dagtilbudslovens fremgår i kapitel 1 § 1 stk. 1-4. Heri fremgår det, at klubarbejdet både har et formål for det enkelte barn/ung og for forældrene. For børn og unge beskrives formålet i § 1 stk. 1. Heri fremgår, at klubber skal fremme børn og unges trivsel, udvikling og læring gennem et klubtilbud. Ydermere beskrives formålet i § 1 stk. 3 som at skulle forebygge børn og unges negativ social arv og eksklusion. Endvidere beskrives formålet med dagtilbudsloven i § 1 stk. 2, at familier fleksibelt skal kunne vælge forskellige klubtilbud ud fra deres behov og ønsker (Dagtilbudsloven 2014:§1).

Af formålsbestemmelsen bliver det tydeligt, at klubberne har fået tildelt et stort samfundsmæssigt ansvar, idet de både skal fremme unges trivsel, udvikling og læring, forebygge negativ social arv og eksklusion og skabe sammenhæng til andre kommunale tilbud.

Det fremgår tilmed af dagtilbudsloven § 2, at loven omfatter dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud, som har et pædagogisk, socialt og pasningsmæssigt formål (Dagtilbudsloven 2014:§ 2). Loven gælder således for almindelige klubtilbud og for særlige kommunale fritidstilbud til børn- og unge med særlige behov.

Derudover understreges det i dagtilbudsloven § 3, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for drift, konkrete mål og værdier i klubtilbuddene i kommunen (Dagtilbudsloven 2014:§ 3). Dette betyder, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte kommunale mål og rammer, samt sikre, at tilbuddene medvirker til udmøntningen af den sammenhængende børnepolitik⁵ for kommunens børn og unge under 18 år. Det er ligeledes kommunalbestyrelsens opgave at føre tilsyn med opgavevaretagelsen i de eksisterende tilbud.

De konkrete formålsbestemmelser for klubberne fremgår af dagtilbudslovens § 65. De overordnede målsætninger med klubtilbud i kommunerne er at

⁵ Bekendtgørelse af lov om social service (LOS) § 19, stk. 2-5.

fremme unges alsidige udvikling, selvstændighed og forståelse for demokrati. Derudover skal klubtilbuddene bidrage til at børn og unge evner at indgå i forpligtende relationer og fællesskaber. Endvidere skal klubtilbud hjælpe unge med at udvikle kendskab til kommunens øvrige kultur og fritidstilbud samt støtte de unge i deres fremtidige muligheder på uddannelsesområdet og arbejdsmarkedet (Dagtilbudsloven 2014:§ 3, stk. 3). Helt grundlæggende har de kommunale ungdomsklubber altså et stort samfundsmæssigt ansvar i forhold til at guide de unge sikkert ind i ungdoms- og voksenlivet.

Bekendtgørelse af lov om social service - LOS

LOS indeholder en bestemmelse om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at etablere klubtilbud. LOS er yderligere central i forhold til bestemmelserne om personalets udvidet underretningspligt.

I LOS kapitel 8 § 36 fremgår en bestemmelse om kommunalbestyrelsen er forpligtet til at etablere klubtilbud for unge med betydeligt og varigt nedsat fysiske eller psykiske funktionsevne og som derved har et særligt behov for støtte eller behandling (Serviceloven 1998:§36).

I servicelovens kapitel 27 findes bestemmelserne om underretningspligten. Særligt § 153, der omhandler den udvidede underretningspligt er central for personalet (Serviceloven 1998:§ 153). Af § 153 fremgår det at fagpersoner i offentlige erhverv er forpligtet til at underrette kommunalbestyrelsen såfremt de har kendskab eller begrundet mistanke om børn og unges behov for særlig støtte.

I ovenstående skildring af det retslige grundlag er det fremkommet, at klubbene er underlagt nationale såvel som kommunale reguleringer. Selve den lokale etablering, udvikling og forankring af klubberne besluttet kommunalpolitisk. Det er derved også i kommunerne det konkrete sociale klubarbejde beskrives i form af handleplaner og lignende. Dette skaber en antagelse om, at retsgrundla-

get kan repræsentere et spændingsfelt mellem kommunalpolitikere og personalet.

Samlet giver dette en forståelse af, at ungdomsklubber er politiske prioriteret nationalt såvel som lokalt i kommunerne. Klubberne tillægges et stort samfundsmæssigt ansvar i forhold til at fremme unges udvikling, selvstændighed samt unges evne til at indgå i forpligtende relationer med videre. Da reguleringerne foregår på flere niveauer skaber det nogle antagelser om, at kravene på det juridiske reguleringsniveau kan være diffuse og ukonkrete for personalet at efterfølge, hvorfor de foretager skønsmæssige handlinger, baseret på en faglig baggrund og vurdering, hvilket i høj grad udvikler det sociale arbejde i klubben.

1.2.3. Statistik

Der vil i dette afsnit redegøres for temaets omfang for at illustrere ungdomspopulationen i Danmark, samt hvor stor en del af de unge, der faktisk anvender klubtilbud i Danmark. Afsnittet aktualiseres ved at inddrage statistiske undersøgelser.

Danmark har i andet kvartal 2014 samlet 5.634.437 indbyggere heraf bor 731.187 personer i landsdelen Byen København. I landsdelen Københavns Omegn bor 531.945 personer, hvilket illustreres med følgende tabel.

Tabel 1: Demografisk sammensætning fra 2. kvartal 2014

	Antal	Andel af Danmarks befolkning
Danmark	5.634.437	100 pct.
Byen København	731.187	13 pct.
Københavns Omegn	531.945	9,5 pct.

Kilde: (DST 2014a)

Børn og unge i alderen 13 – 18 år udgør 7,5 pct. af den danske befolkning. Heraf bor 116.016 af disse børn i Region Hovedstaden:

Tabel 2: Børn og unges andel af befolkningen i Danmark og Region Hovedstaden

	Antal	Andel
Danmark	416.933	7,5 pct.
Region Hovedstaden	116.016	28 pct.

Kilde: (DST 2014a)

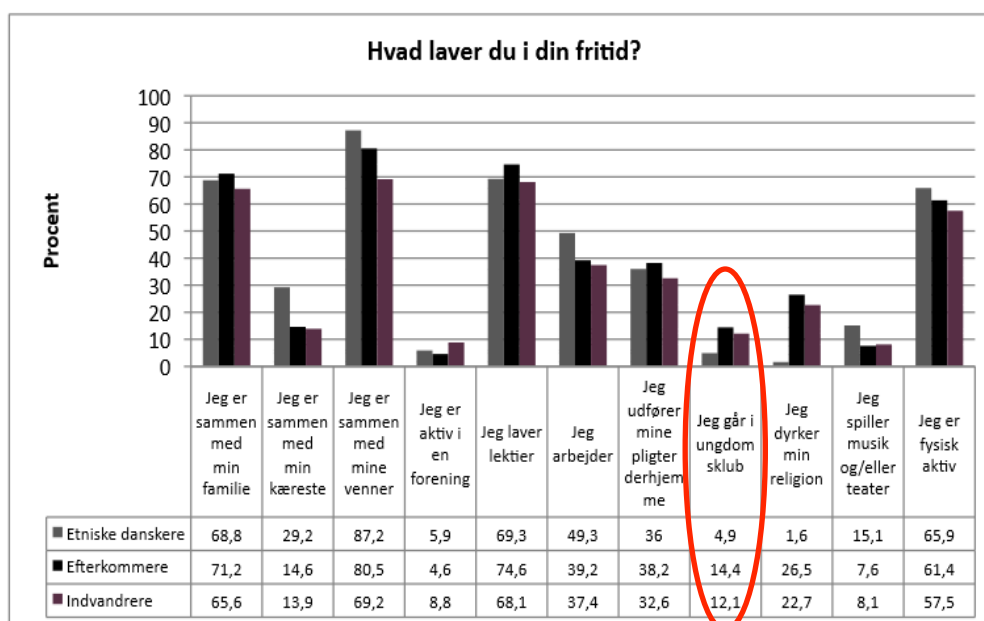
Børn og unge udgør altså en relativ lille del af befolkningen i Danmark. Derimod udgør børn og unge en større del af befolkningen i Region Hovedstaden. Noget tyder altså på, at børn og unge typisk er bosat i større byer. Ugebrevet A4 skriver, at der i urbane områder forekommer en højere risiko af sociale problemer, fordi mange sårbare grupper netop bosætter sig i disse områder (Ugebrevet A4 2004). En af de sårbare grupper er eksempelvis etniske minoriteter, der ifølge Landsbyggefonden typisk bosætter sig i de større danske byer. 26 pct. af beboerne i den almene boligsektor udgøres af indvandrere eller efterkommere (LBF 2013:8f). København er Danmarks største by, og Nørrebro er den bydel i Københavns Kommune, som har flest indbyggere. Bydelen Nørrebro markerer sig desuden som et område med relativt mange udsatte borgere. De 10 – 19 årige ung udgør 8 pct. på Nørrebro, og 14 pct. af disse unge bor i Mjølnerparken (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:33). Eksempelvis var der i 2012 samlet 184 indberetninger vedr. kriminalitet for børn og unge under 18 år på Ydre Nørrebro. 32 pct. af disse indberetninger var på børn og unge bosiddende i Mjølnerparken (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:33). På baggrund af dette vil den specifikke undersøgelse tage udgangspunkt i etniske minoritetsunge fra Mjølnerparken på Nørrebro da dette område tilsyneladende kendetegnes som et område med særligt mange udsatte unge.

Af den seneste befolkningsfremskrivning fremgår det, at indvandrere og efterkommere udgør 11,1 pct. af den samlede danske befolkning. Aldersgruppen 21 – 37 udgør mere end 15 pct. af indvandrer- og efterkommerpopulationen. Indvandrerne udgør den største gruppe, men efterkommerenes andel er stigende. Generelt vil indvandrere og efterkommere udgøre en større andel af befolkningen i takt med, at befolkningen falder (DST 2014b). Alene dette gør det væsentligt at beskæftige sig med etniske minoriteter i socialt arbejde, med henblik på en øget integration etc.

Flere statistiske nedslag peger altså på, at børn og unge udgør en relativ stor del af befolkningen i byområder. Ydermere ses det, at den samlede population af etniske minoriteter fremover kommer til at udgøre en større andel af befolkningen. Samlet gør disse fakta det relevant, i et socialt arbejdes perspektiv, at beskæftige sig med etniske minoriteters integration i den danske velfærdsstat.

Da specialets tema omhandler forståelser og fortolkninger af ungdomsklubberne som velfærdsstatslig institution er det i sagens natur centralt at undersøge de unges 'klub adfærd'.

I oktober 2011 udgav ALS Research APS en kortlægning om nydanske unges oplevelser af social kontrol, frihed og grænser. Undersøgelsen, der blev gennemført i perioden september 2010 til august 2011, har til formål at opnå viden om omfang og karakter af social kontrol blandt nydanske unge. Undersøgelsen er baseret på spørgeskemaundersøgelse blandt næsten 3000 unge i alderen 15 - 20 år (primært nydanskere med en kontrolgruppe af etnisk danskere). Hensigten hermed er et ønske om at målrette igangværende og fremtidige indsatser på område. Kortlægningen er relevant at inddrage i denne dybdegående tematiske undersøgelse, fordi de unge blandt andet blev spurgt til deres fritidsaktiviteter, hvoraf deltagelse i en ungdomsklub udgør en svarmulighed.

Kilde: (Research 2011:66).

Af denne tabel fremgår en markant forskel i de tre gruppers besvarelse af, hvorvidt de går i ungdomsklub. Kun 4,9 pct. etniske danskere svarer, at de går i en ungdomsklub, hvorimod 14,4 pct. efterkommere og 12,1 pct. indvandrere svarer, at de går i en ungdomsklub. Ud fra denne undersøgelse kan det sandsynliggøres, at de danske ungdomsklubber primært anvendes af indvandrere og efterkommere. I undersøgelsen ses ligeledes store kønsforskelle i hvem der anvender ungdomsklubberne blandt indvandrere og efterkommer.

Tabel 3: Anvendelse af ungdomsklubber

Andel klubaktive	
Efterkommerpiger	7 pct.
Efterkommerdrengene	24 pct.
Indvandrepiger	5 pct.
Indvandredrengene	21 pct.
Etniske danske piger	3 pct.
Etniske danske drenge	7 pct.

Kilde: (ALS Research 2011:67).

Etnisk danske piger og drenge ligger generelt en god del under de to øvrige grupper. Desuden ses det, at der ikke er den store forskel i andelen af efterkommerpiger og indvandrepiger samt efterkommerdrengene og indvandedrengene. Ud fra disse statistiske fund, kan det altså konkluderes, at ungdomsklubber primært anvendes af efterkommer- og indvandedrengene.

Ovenstående statistiske skildring har vist, at særligt efterkommere og indvandre børn og unge er bosat i større danske byer. Heraf er mange under 18 år udsatte i forhold til kriminalitet, særligt på Nørrebro, hvilket gør dem til en etnisk minoritet. Det er essentielt at beskæftige sig med gruppen af etniske minoritetsunge, da gruppen generelt er stigende i samfundet. Dette statistiske blik har ligeledes vist, at efterkommere og indvandre – typisk drengene - oftere end etniske danske unge går i en ungdomsklub, hvilket gør ungdomsklubben til et særligt rum for efterkommere og indvandre og særligt drenge.

1.2.4. Litteraturstudie

I denne del af kontekstualiseringen foretages et litteraturstudie med udgangspunkt i eksisterende forskning på området. Formålet hermed er at belyse relevante forskningsmæssige resultater.

Litteraturstudiet blev indsamlet i to sektioner, og de anvendte strategier skitseres i det følgende. Litteratursøgningen har været en løbende del af specialeprocessen, men det primære litteraturstudie fandt sted i februar/marts 2014.

Søgestrategier

Søgningen startede med en indkredsning af danske faglige kilder, ved en bred elektronisk, online søgning på internettets mulige søgemaskiner. Dette gav resultater i form af forsknings- og evalueringsrapporter fra blandt andet Københavns Kommune, Center for Ungdomsforskning, Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, SFI og lignende relevante faglige institu-

tioner. Af denne søgning fremgår det, at der foreligger håndgribeligt og tilgængeligt materiale omkring ungdom, sociale indsatser til udsatte unge, etniske minoriteters hverdagsliv etc. med et gennemgående fokus på sociale indsatser samt evalueringer heraf. Disse resultater anvendes til en kort national litterær afdækning af temaet ligesom litteraturhenvisningerne blev anvendt til inspiration. Dette skabte grundlaget til en specificeret litteratursøgning.

For at kvalificere og målrette resultaterne blev den specificerede litteratursøgning foretaget i fagbibliografiske databaser. Blandt de mange databaser endte 'social service abstracts' og 'sociological abstracts' med at blive de centrale databaser, hvori det udtømmende og nuancerede litteraturstudie blev foretaget. Dette skyldes, at emnedækningen⁶ findes relevant i forhold til specialets tema. Desuden er der søgt supplerende litteratur i andre baser såsom SAGE, J-store og PsychInfo med flere.

I den elektroniske søgning blev en række engelske kontrollerede søgeord anvendt i databaserne (se bilag 1). Da engelsk betragtes som det internationale forskningssprog vil denne søgemetode antageligt ikke overse relevante og væsentlige studier i den engelsksprogede forskning. Dette giver dog en bevidsthed om, at relevant socialpædagogisk forskning på tysk eller fransk ikke fanges, hvilket skyldes en sproglig barriere.

Søgeteknik

Specialets tema blev delt op i tre blokke med udgangspunkt i de tre aktører (se bilag 1), der indeholder keywords med problemfeltets begreber og synonymer heraf. Disse blev sammensat på forskellig vis for at finde mest mulig relevant litteratur.

⁶ Emnedækningerne matcher på følgende områder: family and social welfare, professional issues in social welfare, social work practice, policy planning, culture and social structure, social differentiation etc.

Litteratur udvælgelseskriterier og nedslag

Blandt de forskellige hits, der opstod ved de kontrollerede søgninger, blev resultaterne screenet ud fra forskellige udvælgelseskriterier, herunder sprog, årstal og lignende.

Søgningen blev centreret om artikler på dansk, norsk, svensk eller engelsk med tilgængelige abstracts for at kunne vurdere artiklens relevans. Tidsmæssigt er litteraturstudiet afgrænset til litteratur, der er udgivet mellem 1990 – 2014.

Der findes uanede mængder publiceret forskning om etniske minoriteter. Generelt findes en del forskning om børn og unges fritidsliv. Denne forskning fokuserer sig dog i mindre grad om udsatte unges fritidsliv. Den forskning, der findes herom, fokuserer primært på børn og unges sociale udsathed i form af eksempelvis fattigdom og deres muligheder for deltagelse i organiserede fritidsaktiviteter så som sportsaktiviteter, venskaber etc.. Samtidig fokuseres meget andet af forskningen på, hvordan fagprofessionelle handler i det sociale arbejde. I det følgende fremhæves blot fem forskellige nedslag for at demonstrere de forskellige berørte perspektiver. Imidlertid er der ikke fundet noget forskning om hvordan en gruppe brugere forstår offentlige foranstaltninger som meningsfulde.

Flemming Røgilds satte sig i 1995 for at undersøge, om der er bygget bro mellem unge etnisk danskere og unge med anden etnisk baggrund end dansk. En del af feltarbejdet til dette studie foretager Røgilds i en ungdomsklub på Nørrebro, hvor særlige dynamikker fremkommer. Røgilds fandt, at unge indvandrere og danskere mødes i de multi-kulturelle og multi-rationale dele af Danmark, hvor der både bygges broer og åbnes døre mellem parterne. Selvom Røgilds studie er fra 1995, findes det relevant i forhold til nærværende tema om hvordan ungdomsklubber i Danmark forstås og fortolkes.

Dahl (2007) viser i sit litteraturstudie om udsatte børns fritidsliv, at udsatte børn er mindre aktive i organiserede fritidsaktiviteter end andre børn (Dahl

2007:61). Herunder fremhæver Dahl, at økonomi og kulturel baggrund kan have sammenhæng med udsatte børns deltagelse i fritidsaktiviteter. Engelske og amerikanske studier viser, at fritidsaktiviteter kan fungere som 'åndehuller' for børn og unge, hvor de kan møde rollemodeller, opnå anerkendelse og søge hjælp (Dahl 2007:62f).

I 2011 foretog ALS Research en undersøgelse om Nydanske unges oplevelser af social kontrol, frihed og grænser for det daværende Integrationsministerium. Som tidligere nævnt i det statistiske afsnit bygger undersøgen på en spørgeskemaundersøgelse blandt 3000 unge i alderen 15 – 20 år. Denne undersøgelse viser, at næsten alle nydanske unge føler sig udsat for social kontrol i forhold til parforhold, seksualitet og køn, hvorimod knap hver tiende etniske danske unge oplever social kontrol. Endvidere viser rapporten også, at hver fjerde af de nydanske unge udsættes for vold eller tvang (ALS Research 2011). Det særlig interessante ved undersøgelsen er dens fokus på unges fritidsliv, herunder deres muligheder for at indgå i socialt samvær med andre og dermed også muligheden for at gå i ungdomsklub.

Tidsskriftartiklen 'Ethnic Minority Youth in Youth Programs: Feelings of Safety, Relationships with Adult Staff, and Perceptions of Learning Social' analyserer opfattelser fra unge, der deltager i lokalsamfundets ungdomsinterventioner. Særligt undersøges de unges tryghedsfølelse og relation til voksne medarbejdere. Datagrundlaget for undersøgelsen udgøres af fire forskellige etniske ungegrupper, herunder 'hvide', asiatiske/ stillehavsørerne, afroamerikanere samt hispanic, spansk-talende unge. Undersøgelsen giver en indledende forståelse af opfattelsen mellem de etniske grupper og finder, at afroamerikanerne føler sig mere sikre på, at de har gode relationer med personalet end de andre grupper (Lee et al. 2009). Imidlertid gav undersøgelsen ikke indblik i forholdet mellem personalet og de unge, men blot hvordan de unge oplever kontakten. Ifølge undersøgelsen kan det tyde på, at en gruppe unge særligt oplever gode resultater af gode voksenrelationer.

En semi-struktureret interviewundersøgelse af 92 børnesagsbehandlere i Californien, England og Norge viser, at man må skelne mellem de underliggende teoretiske ideer om velfærdssystemet og de offentligt ansattes muligheder for at omsætte disse politiske målsætninger i praksis (Kri¹ and Skivenes 2014). Undersøgelsens resultater indikerer, at de organisatoriske forhold skaber en barriere for de offentligt ansatte til at opnå de politiske målsætninger.

Tendenserne i forskningssammenhæng er brede, og der findes meget relevant litteratur omkring de tre aktører. Der findes ligeledes en del litteratur om paradokset i det sociale arbejde mellem de politiske målsætninger og borgernes behov. Imidlertid findes kun i begrænset omfang forskning omkring ungdomsklubben som en særlig social arena for etniske minoritetsunge. Dette er interessant, idet undersøgelsen fra ALS Research om 'Unge i 2011' viser, at indvandre og efterkommere, særligt drenge, går i ungdomsklubber. Derfor er det i forskningsmæssig sammenhæng centralt at undersøge hvilke logikker, der eksisterer omkring etableringen af en ungdomsklub.

1.3. Begrundet problemformulering

På baggrund af ovenstående kontekstualisering vælges specialets problemfelt at afgrænses til en ungdomsklub for etniske minoritetsunge i Københavns Nordvestkvarter. Dette skyldes, at tilbud efter dagtilbudsloven gælder for unge under 18 år (jf. dagtilbudsloven § 4) samt, at gruppen af efterkommere og indvandre vil vokse betydeligt fremover. Endvidere begrundes denne afgrænsning i at der kun i begrænset omfang findes forskning omkring ungdomsklubber som en særlig social arena for etniske minoritetsunge.

På baggrund af ovenstående vælges følgende problemformulering:

Hvordan fortolkes ungdomsklubben som et socialt meningsfuldt rum af

- *Københavns kommunes overordnede politiske beslutningsniveau*
- *Klubpersonalet*
- *Etniske minoritetsunge*

I problemformuleringen lægges fokus på hvordan tre aktører fortolker en ungdomsklub som meningsfuldt. Jeg er bevidst om, at problemformuleringen lægger op til udelukkende at fokusere på én ungdomsklub, og derved ikke vil kunne forholde sig til særlige dynamikker og forhold gældende for forskellige ungdomsklubber i Danmark. Derfor vil konklusionen til denne problemformulering begrænses heraf.

1.3.1 Antagelser

Med denne problemformulering vil jeg undersøge nogle af mine indledende empiriskbaserede antagelser om relationerne mellem de tre aktører. Disse antagelser er i større eller mindre grad berørt i de fire foregående kontekstualiserende afsnit.

Under problemformuleringen ligger nogle empiriskbaserede antagelser, der har rod i min tidligere erhvervserfaring som socialrådgiver. Her var det ikke usandsynligt at opleve gadeplansmedarbejdere have en anden dagsorden end den politiske eller socialfaglige handleplan. Antagelserne omhandler, at det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau er mere eller mindre afkoblet fra dagligdagen i klubben. Kri¹ og Skivenes komparative undersøgelse fra Californien, England og Norge indikerede ligeledes, at organisatoriske forhold kan være en forhindring for personalet i forhold til at opnå de politiske målsætninger. Derved udfører personalet i større eller mindre grad socialpolitikken ud fra egne faglige standarder, vurderinger og skøn, hvilket delvist løsriver klubben fra det, der oprindeligt var den politiske intention. Da personalet er fysisk placeret væk fra det overordnede beslutningsniveau har jeg en forestilling om at personalet kan handle mere eller mindre frit på gadeplan. Dette kan potentielt skabe et demokratisk problem, hvis personalet fortolker de politiske beslutninger

for kreativt. Desuden har jeg en antagelse om, at de unge primært anvender klubben som frirum og som en mini voksen 'legeplads'.

Grundlæggende eksisterer der antagelser om, at personalets faglige logikke og baggrunde har et andet fokus end de overordnede intentioner. På baggrund af disse empiriskbaserede antagelser er det interessant at undersøge, hvordan det overordnede beslutningsniveau etablerede klubben som meningsfuldt rum, og hvordan personalet samt de etniske minoritetsunge rent faktisk bruger klubben.

1.3.2. Tre aktører på tre niveauer

Aktørbegrebet skal forstås ud fra to forudsætninger, henholdsvis som abstrakt og konkret begreb. Jeg er bevidst om det giver en særlig dobbelthed til aktørbegrebet. På det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau forstås aktørbegrebet som et abstrakt begreb, der beskrives på et overordnet plan. På den anden side anvendes aktørbegrebet ligeledes om personalet og de unge som et konkret subjektivt begreb, der beskriver en aktør, der handler.

Problemformuleringen indeholder ligeledes tre aktører, hvorfor undersøgelsesfeltet forstås på tre niveauer, henholdsvis, makro-, meso- og mikroniveau. Disse niveauer skal forstås ud fra Brantes niveaudeling, hvor makroniveau indeholder fokus på teorier om politiske strukturer, mesoniveauets organisations-teoretiske fokus, samt mikroniveauets interaktionsteorier om relationer mellem individet i direkte interaktion (Guldager 2010:108). Hvert niveau har altså sine egne unikke karakteristika og særlige dynamikker, som der må være blik for. For at forstå dynamikkerne på de tre niveauer er det derfor relevant at have en forståelse for niveauerne samlet og i sig selv. I indeværende speciale er det relationen mellem niveauerne, der er interessant, fordi de hænger sammen. Dette bunder i en antagelse om, at *"virkeligheden [ikke] kan studeres i sin helhed, den må derfor stratificeres, opdeles for at kunne studeres"* (Guldager 2010:107). Analytisk vil

fænomenet deles og fortolkes på flere niveauer, og ”*hvert niveau er en forudsætning for det højere niveaus eksistens*” (Guldager 2010:109). På denne måde fortolkes fænomenet både i fragmenterede dele og en samlet helhed.

Ved at inddrage og anvende disse niveauer bliver det tydeligt hvordan formål og intentioner hænger sammen/ ikke hænger sammen med virkeligheden. Afhandlingen vil derfor kunne svare på om der er uoverensstemmelse mellem de overordnede beslutninger og virkeligheden.

1.3.3. Fortolkning af meningsfuldt socialt rum

Med problemformuleringen lægges der op til at skabe en kontekstuel forståelse af klubben som meningsfuldt socialt rum. Med fortolkning ekspliciteres specialets videnskabsteoretiske grundlag, hvilket vil blive behandlet i næste kapitel. Med meningsfuldt socialt rum menes, hvordan en aktør tillægger klubrummet mening. Altså hvad aktørerne betragter som klubbens formål.

1.4. Specialestruktur

Hermed vil specialestrukturen præsenteres med en specifik uddybning af kapitlernes indhold.

Kapitel 1: Heri præsenteres specialets problemformulering, der kontekstualiseres i form af definitionen af socialt arbejde, lovgivning, statistik samt litteraturstudie.

Kapitel 2: Dette kapitel har til formål at begrebsliggøre specialets problemformulering ud fra den videnskabsteoretiske position.

Kapitel 3: Metodekapitlet indeholder specialets metodologiske overvejelser, herunder empiriske og teoretiske overvejelser samt analysestruktur.

Kapitel 4: I dette kapitel forekommer en organisatorisk analyse af klubben som meningsfuldt socialt rum (makroniveau).

Kapitel 5: Dette kapitel består af en analyse af, hvorledes personalet fortolker klubben som meningsfuldt socialt rum (mesoniveau).

Kapitel 6: Sidste del af analysen vil omhandle de etniske minoritetsunges meningstilskrivning (mikroniveau).

Kapitel 7: Afhandlingen afsluttes med en konklusion og metodiske refleksioner samt en perspektivering.

Metateoretisk positionering

Som det fremgår af problemformuleringen er formålet med nærværende specialeafhandling at opnå en kontekstuel forståelse af, hvordan forskellige aktører fortolker en klub som et meningsfuldt socialt rum, hvori socialt arbejde udføres. Indenfor dette problemfelt er der en særlig interesse for fortolknings-sammenhænge eller manglende sammenhænge mellem niveauerne. Derfor søges et videnskabsteoretisk paradigme, der muliggør en nuanceret og dybdegående undersøgelse heraf.

Da samfundsforskere konstituerer og opfatter verden gennem forskellige perspektiver med varierende teoretiske eller metodiske forforståelser (Hviid Jacobsen 2012:566) er det væsentligt at eksplicitere disse metateoretiske overvejelser. Søren Juul (2012) fremhæver, at forskerens ontologiske⁷ og epistemologiske⁸ grundantagelser har stor betydning for de valg, der træffes senere i forskningsprocessen (Juul 2012:412). Den videnskabsteoretiske tilgang vil derved gennemsyre hele specialet, hvilket både vil komme til udtryk i de metodologiske og teoretiske overvejelser og muligheder.

I det følgende vil de metateoretiske refleksioner introduceres, ligesom det vil præciseres, hvorledes de videnskabelige pointer kan operationaliseres i analysen. Af formidlingsmæssige hensyn opstilles i det følgende nogle idealtypiske me-

⁷ Ontologi handler om verdens beskaffenhed. Hvad karakteriserer grundlæggende det sociale felt, der belyses.

⁸ Epistemologi handler om de videnskabelige erkendelsesmuligheder. Hvad kan der opnås viden om.

tateoretiske refleksioner, som ligeledes skildres mere forenklet og reduceret end det egentlig er i praksis.

2.1. Videnskabsteoretiske paradigmer

Da formålet med nærværende speciale er at undersøge hvordan tre aktører fortolker en ungdomsklub som meningsfuldt socialt rum, synes et hermeneutisk perspektiv frugtbart. Hermeneutik betyder 'fortolkning' og er derved en fortolkningsvidenskab, der søger gyldige helhedsforståelser gennem fortolkninger. *"Hermeneutik retter sig mod fortolkning af tekster, dialog og samtale samt sociale handlinger og praksis"* (Højberg 2004:310). I hermeneutikken opereres der med en

Ontologi, der opfatter den sociale virkelighed som grundlæggende forskellig fra naturen, og en epistemologi, der opfatter erkendelse af den sociale verden som fortolkning, der altid er usikker og åben for diskussion (Juul 2012:110).

I den hermeneutiske tradition udgøres viden altid af fortolkninger, hvilket betyder, at der i det hermeneutiske paradigme ikke findes en objektiv eller sikker viden. På denne måde kan den hermeneutiske tradition bidrage med at skabe en forståelse af hvilke intentioner og motiver mennesket handler ud fra. Dette kræver desuagtet kendskab til den kontekst mennesket indgår i. Imidlertid er der flere måder at være hermeneutisk på - traditionel, metodisk, filosofisk og kritisk (Højberg 2004:309f). Nogle mener, at samfundsvidenskaberne er dobbelthermeneutiske, idet de fortolker fortolkningerne (Brinkmann 2012:79).

I det følgende vil de forskellige hermeneutiske paradigmer præsenteres for at kunne afgrænses til det mest anvendelige. Derefter vil det uddybes, hvilke konsekvenser dette valg har for specialet.

2.1.1. Hermeneutisk afgrænsning

De hermeneutiske perspektiver udvikledes i forskellige historiske perioder. Hermeneutikken har rødder tilbage til det antikke Grækenland, hvor den *traditionelle hermeneutik* i særdeleshed forbindes med fortolkninger af teologiske, filolo-

giske samt juridiske tekster (Højberg 2004:311). Formålet var, at forstå tekster-
nes gådefulde og måske hemmelige budskaber. I det moderne samfund anven-
des tekstanalyser også på romaner, eksisterende kilder, interviews etc.

Først i det 19. århundrede introduceredes hermeneutikken som en systema-
tiseret videnskabelig position, idet den *metodiske hermeneutik* blev etableret som
en almen fortolkningsvidenskab. Særligt Wilhelm Dilthey (1833 – 1911) er en
central repræsentant herfor. Dilthey beskæftigede sig med metodologiske for-
skelle mellem naturvidenskaberne og samfundsvidenskaberne. Han ønskede at
opretholde skellet mellem naturvidenskabelige forklaringer og samfundsviden-
skabelige forståelser. Dilthey formulerede, at ”*vi forklarer naturen, men vi forstår
mennesket*” (Højberg 2004:316). Ifølge Dilthey skal den sociale verden altså for-
stås ved at forstå de normer, der ordner det historiske liv. I den metodiske
hermeneutik argumenteres der for, at det er muligt at læse en tekst på dets egne
præmisser (Højberg 2004:314). Tekster forstås altså ud fra tekstens historiske
præmis.

I det 20. århundrede udviklede den hermeneutiske videnskab sig igen, nu til
et filosofisk perspektiv om mennesker som forstående og fortolkende væsner
(Højberg 2004:312). Martin Heidegger (1889 – 1976) lagde fundamentet hertil,
da han udviklede hermeneutikken til en decideret ontologisk hermeneutik om
den menneskelige væren i verden (Brinkmann 2012:75). Dette perspektiv arbej-
dede Hans-Georg Gadamer (1900 – 2002) videre med og udviklede den *filosofi-
ske hermeneutik*. Ifølge Gadamer forudsætter enhver forståelse forforståelser og
fordomme, der ikke kan lægges til side (Brinkmann 2012:75). I den filosofiske
hermeneutik er forskeren flyttet ind i den hermeneutiske cirkel, idet forskeren
møder feltet med fordomme. Tilsvarende får fordommene betydning for den
efterfølgende fortolkning og analyse. I analysen vil forskerens fordomme og
forforståelser smelte sammen med den nyhvervede viden, hvilket samlet giver
en ny erkendelse (Juul 2012:121). Forskeren er altså en aktiv del af den under-
søgte verden.

Den sidste hermeneutiske position er opstået som en kritik af den filosofiske hermeneutik. Særligt Jürgen Habermas og Paul Ricœur er fremtrædende i den *kritiske hermeneutik* (Højberg 2004:333ff). Habermas og Ricœur er uenige med nogle af de grundlæggende betingelser for, hvordan fortolkningerne opnås og anvendes i den filosofiske hermeneutik. Eksempelvis mener kritiske hermeneutikere, at det er muligt at forkaste fordommene (Højberg 2004:335).

Ovenstående korte præsentation af de hermeneutiske positioner viser, at flere elementer vil kunne anvendes til at besvare problemformuleringen nuanceret. Selvom de hermeneutiske positioner mere eller mindre er inspireret af hinanden adskiller positionerne sig fra hinanden. Filosofisk hermeneutik vil være brugbar til at foretage en nuanceret og dybdegående fortolkning af, hvorledes de tre aktører forstår og fortolker klubben. Dette skyldes, at forskerens fordomme løbende anvendes og fortolkes i mødet med feltet, hvilket gør vidensgenereringen cirkulær, og bliver derved en aktiv del i forståelsen af fænomenet.

På denne baggrund vælges den filosofiske hermeneutik som underlæggende metateoretisk paradigme i hele specialet, idet det bliver muligt at anvende teoretiske og erfaringsbaserede fordomme aktivt, hvilket der redegøres for i det følgende. Relevante begreber og antagelser vil eksempelvis sættes i spil for at operationalisere problemformuleringens begreber. Dette valg er truffet ud fra en bevidsthed om, at ungdomsklubben som meningsfuldt socialt rum sagtens kunne være undersøgt ud fra andre metateoretiske positioner, hvilket ville give specialet et andet fokus og retning.

På baggrund af den filosofiske hermeneutik vil de empiriskbaserede antagelserne anvendes i hele analysen ligesom de anvendes aktivt under feltarbejdet, hvilket jeg vender tilbage til i kapitel tre om de metodologiske refleksioner.

2.1.2. Filosofisk hermeneutik

Hans-Georg Gadamer (1900 – 2002) forankrede den filosofiske hermeneutik som en fortolkningsvidenskab, der søger en ”*filosofisk begrundelse og argumentation for, hvorfor mennesket er et fortolkende væsen*” (Højberg 2004:320). Det særlige ved den filosofiske hermeneutik er, at den blev en ontologisk videnskab om ’menneskets væren i verden’, hvor fortolkningen foregår i den hermeneutiske cirkel, og forskeren derved bliver en del af den verden, der fortolkes. Fortolkningen består ikke blot af, at forskerens antagelser påvirker feltet. I mødet med feltet opstår nye fortolkninger, som kommer tilbage til forskeren. Deraf består cirkelbevægelsen i den filosofiske hermeneutik (Højberg 2004:320). Den sociale verden karakteriseres altså af fortolkninger foretaget på baggrund af forudgående fordomme, hvilket jeg vender tilbage til i afsnittet om forståelsesbegreber. Det er dog væsentligt at være opmærksom på, at fortolkninger forekommer i flere videnskabelige positioner og ikke kun indenfor hermeneutikken.

Hermeneutisk cirkel

Indenfor den traditionelle, metodiske og filosofiske hermeneutik betragtes den hermeneutiske cirkel som et af de bærende principper (Højberg 2004:312).

Den hermeneutiske cirkel betegner den vekselvirkning, der foregår mellem del og helhed. Delene kan kun forstås, hvis helheden inddrages, og omvendt [...] det er relationen mellem de enkelte dele og helheden, der muliggør, at vi kan forstå og fortolke (Højberg 2004:312).

Den hermeneutiske cirkel består altså af cirkelbevægelser mellem fænomenets enkelte dele og den helhed fænomenet indgår i. Dette udgør derved den måde, hvorpå verden erkendes. De hermeneutiske tilgange er dog uenige om hvad og hvem, der er omfattet af den hermeneutiske cirkel. I den filosofiske hermeneutik bevæger forståelserne og fortolkningerne sig i cirkelbevægelser mellem fortolkeren og genstandsfeltet. Disse cirkelbevægelser er ifølge Gadamer en betingelse for al menneskelig erkendelse. Hermed forstås den hermeneutiske cirkel som et ontologisk princip. Fortolkninger foretages på baggrund af fortolkerens begrebsverden, hvorfor fortolkeren udgør en aktiv del af for-

tolkningsprocessen (Højberg 2004:313). I den filosofiske hermeneutik betragtes fortolkninger som ”*en måde at være til på*” (Højberg 2004:314). Meningen skabes altså cirkulært i mødet mellem det undersøgte fænomen og forskeren.

Desuden pointerer Gadamer, at historie og kontekst er afgørende for nye forståelser (Højberg 2004:314), hvilket igen kan iagttages som cirkelbevægelsen mellem del og helhed. Den hermeneutiske cirkel er derved en uendelig og uafsluttende proces.

Forståelsesbegreber

Forståelsesbegrebet består ifølge Gadamer af forskellige komponenter, der samlet fastsætter præmisserne for, hvordan mennesker erkender verden (Højberg 2004:321). Gadamer anvender begreberne *forforståelser* og *fordomme*, når han beskriver hvorledes mennesket forstår.

Begrebet *forforståelser* betyder, at ”*der altid går en tidligere forståelse forud for vores nuværende forståelse*” (Højberg 2004:322). Ifølge Gadamer handler forforståelser altså om, at mennesker ikke kan møde verden forudsætningsløst. Forforståelser udgør grundlaget for, at mennesker kan opnå nye forståelser, hvilket gør forforståelserne til en undersøgelses grundforståelse.

Begrebet *fordomme* er ifølge Gadamer

Domme gjort på forhånd [...] vi vil altid på forhånd have gjort os domme, da vi ikke kan forstå, tolke eller udlægge verden, hvis vi ikke har fordomme (Højberg 2004:322).

Gadamer mener, at fordommene har rod i den kulturelle arv, tradition og historie. Fortolkeren vil altså være fordomsfuld i sit møde med feltet. Imidlertid påpeger Gadamer, at det ikke bliver bias-skabende at møde feltet med fordomme i og med fortolkeren er sig bevidst om sine fordomme.

I historien og traditionerne findes altså baggrunden for, hvilke fordomme der overleveres. Derfor har den historiske kontekst stor betydning for, at nye domme kan opstå (Højberg 2004:326). Derudover sonderer Gadamer mellem

produktive og uproduktive fordomme, der bør udskilles fra hinanden. De bevaringsværdige fordomme beholdes, hvorimod de andre fordomme bliver udskilt gennem applikation (se afsnit herom). I udskillelsen bliver historie, tradition og tidslighed centrale faktorer. Først og fremmest sker udskillelse *”i en historisk proces og med baggrund i traditionen [...] Det er det virkningshistoriske princip, der foretager denne udskillelse”* (Højberg 2004:327). Virkningshistorien er dermed afgørende i den videnskabelige praksis, da det netop er *”refleksioner over, hvad viden er, og hvorfra vores viden kommer, og hvordan vores viden er grundlagt”* (Højberg 2004:328). Derfor er det også kun i begrænset omfang muligt, bevidst, at løsrive sig fra fordommene, da det ifølge Gadamer *”ville være det samme som at hævde, at man kunne stille sig uden for situationen og opnå objektiv viden”* (Højberg 2004:328). Derfor må man ifølge Gadamer være åben over for fordommene og stille spørgsmål hertil. Særligt i den første del af det etnografiske feltarbejde var jeg fokuseret på denne åbenhed i mødet med feltet. Gadamer påpeger yderligere, at tidsperspektivet er centralt for at afgøre, *”hvad der rent faktisk hændte, og hvad man troede ville hende”* (Højberg 2004:328). Derfor bliver tidsperspektivet en omstændighed, der muliggør forståelse på en ny og anderledes måde. På denne måde hænger det virkningshistoriske princip sammen med tidsperspektivet i forhold til hvilke fortolkninger, der overlever.

I praksis kan det være vanskeligt at skelne mellem begreberne 'forforståelse' og 'fordom'. Når begrebet antagelser anvendes i indeværende speciale er det i en samlet betydning af begge begreber, da begreberne stort set har samme betydning, altså at der går tidligere forståelser og domme forud for nye forståelser og fortolkninger.

Antagelser

Forforståelser og fordomme er altså helt afgørende for at forskeren kan erhverve sig ny viden. Hele specialet bygger på nogle grundlæggende empiriskbaserede antagelser om, at de forskellige niveauer i større eller mindre grad i prak-

sis er afkoblet fra hinanden, og at det derfor er interessant at undersøge hvordan personalet og unge bruger klubben.

I feltarbejdets indledende del blev antagelser anvendt til at reflektere over, hvorledes feltet kunne mødes mest hensigtsmæssigt. Jeg havde eksempelvis antagelser om, at det måske kunne være *nemmere* at møde de unge ved at have et konkret opgave, for eksempel at tage billeder med et engangskamera, frem for blot at indsamle data i form af 'traditionelle' kvalitative interviews. Heri ligger nogle forestillinger om, at de unge selv ville synes det kunne være sjovere og mere konkret at tage billeder frem for at stille op til interviews med en fremmed. Det bygger ligeledes på en antagelse om, at de unge bruger billeder meget i deres hverdag i form af digitale billeder på deres smartphones, hvorfor det betragtes som en genkendelig opgave for de unge.

I de indledende processer var antagelserne dog ikke styrende, hvilket også ses i feltnoterne, hvor der undervejs i feltarbejdet opstod nye undrende spørgsmål omkring de unge og personalets adfærd. Herunder *"Hvorfor går de alle sammen med jakker på indenfor? Hvorfor træner de kun i deres hverdagstøj?"* (Feltnoter 2014:17) etc.. Ud over de grundlæggende antagelser om en delvis afkobling mellem de tre niveauer, opstod der løbende i feltarbejdet nye spørgsmål, efterhånden som jeg blev mere og mere bekendt med feltet. Antagelserne er derved løbende blevet provokeret og udviklet i takt med jeg fik et mere indgående kendskab til feltet og mødte feltets antagelser og fordomme den anden vej.

Horisontsammensmeltning

De ovenfor beskrevne antagelser udgør samlet forståelseshorisonten og er derved afgørende, for hvorledes verden forstås (Højberg 2004:323). Gadamer anvender begrebet horisontsammensmeltning til at beskrive hvordan nye forståelseshorisonter opnås. *"Det er i horisontsammensmeltningen, at forståelse og mening opstår"* (Højberg 2004:324). Nye forståelseshorisonter opstår altså i fortolkningerne efter, at forskeren har mødt feltet med sine fordomme. Når fortolkerens fordomme smelter sammen med den indsamlede data kalder Gadamer det for

gensidig processuel meningsdannelse (Højberg 2004:324). Dette betyder, at både forskeren og feltet på forhånd har ”*menings- og betydningssammenhænge, men udtryksformen er tidsligt betinget*” (Højberg 2004:324). Forståelsen af en tekst er altså afhængig af den tidlige kontekst. Teksten kan derfor ikke fortolkes på sine egne præmisser. Horisontsammensmeltningen indebærer, at ”*man får provokeret sin egen forståelse af verden og derigennem får udvidet sin horisont og revurderet sine fordomme*” (Højberg 2004:325). Derfor må forskeren hele tiden forholde sig åbent og imødekommende til feltet, da nysgerrighed og evnen til at stille nye spørgsmål er helt centralt for horisonternes mobilitet og fleksibilitet. Med horisontsammensmeltningen bliver det altså tydeligt, hvordan fortolkeren kan begribe og forstå.

Analysen i nærværende speciale er inspireret af denne horisontsammensmeltning, idet antagelserne vil ’smelte sammen’ med de nye forståelser og derved udgøre en ny forståelse.

Applikation

Gadamer påpeger, at selve forståelsesprocessen ikke er fuldkommen før den bringes i anvendelse, hvilket vil sige at den ”*omsætte[r] forståelse til praksis*” (Højberg 2004:329). Applikation handler altså om at anvende og bruge det nye man har forstået. Hertil understreger Gadamer, at vi altid forstår ud fra den kontekst og situerethed, vi befinder os i og ikke på tekstens præmisser (Højberg 2004:329).

I forståelsesprocessen må fortolkeren altså løsrive sig fra gamle fordomme blandt andet ved at anvende nye forståelser aktivt. På denne måde vil applikation ligeledes anvendes i nærværende speciale i perspektiveringen, hvori analyseresultaterne bringes i anvendelse.

I det foregående er der redegjort for fundamentale elementer i den filosofiske hermeneutik som nærværende specialeafhandling er inspireret af. Ud fra dette vil der i det følgende forekomme refleksioner vedrørende problemformuleringens nøglebegreber, og hvordan de skal forstås i denne sammenhæng.

2.2. Operationalisering af problemformuleringens nøglebegreber

I det følgende vil afgørende teoretiske nøglebegreber ekspliciteres for at forklare og forstå problemformuleringen i en videnskabelig sammenhæng.

Problemformuleringen består helt fundamentalt af følgende tre begreber, *'fortolkes'*, *'meningsfuldt socialt rum'* samt *'ungdomsklub og aktører'*. Fælles for begreberne er deres direkte relation til filosofisk hermeneutik og teoretiske begrebsapparater.

2.2.1. Fortolkning

Når begrebet *'fortolkes'* anvendes i problemformuleringen placerer jeg mig indenfor den hermeneutiske fortolknings videnskab, der betragter fortolkninger som afgørende for den måde, hvorpå verden og viden forstås og etableres. Som teoretisk begreb beskriver fortolkninger relationen mellem problemformuleringens subjekter (aktører) og objekterne på det ontologiske niveau. Fortolkningerne betegner derved relationen mellem aktørerne på de tre niveauer, og den verden de lever i. I nærværende speciale omhandler fortolkningerne altså den modsætningsfyldte relation mellem de tre aktører. Specialet indskrives derfor i et videnskabsteoretisk paradigme, hvor der på forhånd er antagelser om, hvordan forskellige aktører definerer hvad meningsfuldt betyder i de forskellige multiple rationaler, og det er disse, der skal fortolkes og udlægges i videnskabelig øjemed (Højberg 2004:309).

På baggrund af det videnskabsteoretiske udgangspunkt er det vigtigt at forstå og fortolk, da *"mennesker indgår [...] i nogle sociale relationer, og i de relationer tales og handles der ikke altid klart og tydeligt"* (Højberg 2004:310). Forskellige udsagn forstås og fortolkes forskelligt, hvorfor det er nødvendigt at fortolke sig frem til en plausibel sammenhæng eller forklaring af det undersøgte fænomen. Forståelse og fortolkning kommer altså forud for forklaringer. En begrænsning ved at anvende en fortolkningsvidenskab kan netop være, at alle mennesker anvender

fortolkninger, når de søger at forstå sig selv og hinanden. Dette gør fortolkningsdelen til en almen disciplin og ikke en videnskabelig disciplin. Ingen starter ”på bar bund, når de skal i gang med forstående og fortolkende samfundsvidenskab” (Brinkmann 2012:95). Imidlertid bliver det til en videnskabelig disciplin, idet antagelserne anvendes aktivt og konsekvent i fortolkningsarbejdet. Fortolkning forstås derfor i nærværende speciale som en kreativ proces, hvori der udvikles forskellige ideer og måder at forstå på.

2.2.2. Socialt mulighedsrum og meningsfuldt social rum

Det meningsfulde sociale rum forstås i denne specialeafhandling som en social arena, som de unge, personalet, og det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau kan tillægge forskellig mening. Det meningsfulde sociale rum og aktørerne forudsætter hinanden, idet aktørerne undersøges med henblik på at finde ud af, hvordan de fortolker klubben som noget, der er meningsfuldt for dem. Heri ligger en forestilling om, at hver aktør kan have individuelle antagelser om, hvad der er meningsfuldt for dem. Derfor er fokus på, hvad der giver mening for den enkelte aktør. Når noget giver mening for en aktør opfattes det gerne som værdifuldt og vigtigt. Hvis bestræbelserne på at opnå mening mislykkedes, bliver den sociale arena også meningsløs. Som vi senere ser i analysen har det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau myndigheden til at lukke klubben med dags varsel, såfremt de finder det sociale rum meningsløst og ikke længere tjener formålet.

2.2.3. Ungdomsklub og aktører

Ungdomsklubben forstås her som et dialektisk begreb, da ungdomsklub både betragtes som en organisation samt et socialt mulighedsrum for henholdsvis de unge, personalet og det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau. Specialet bygger på en antagelse om, at disse to betragtninger fungerer forskelligt i praksis. Ungdomsklubben skal altså forstås som koncept, der bliver forstå-

et på en helt særlig måde på et særligt niveau. Da problemformuleringen befinder sig på henholdsvis makro-, meso- samt mikroniveau, vil ungdomsklubben blive fortolket forskelligt på tre niveauer. Ungdomsklubben betragtes altså som et socialt mulighedsrum, hvor forskellige logikker mødes i et krydsfelt, hvilket får betydning for aktørerne. På denne måde spiller aktørerne en central rolle i begrebsliggørelsen.

For at opnå en dybere forståelse af måden hvorpå de teoretiske paradigmer anvendes i specialet, vil der i de følgende afsnit redegøres for hvordan undersøgelsen blev udført i feltet.

Metodologisk tilgang

Hermed introduceres specialets metodologiske tilgange i form af præsentation af empiri og teori. Da metoden skal muliggøre besvarelse af problemformuleringen skal det afgøres, hvilke tilgange specialet skal bygge på. I denne del af specialet vil metodiske valg og fravalg systematisk præsenteres for at synliggøre tilblivelsen af det empiriske datamateriale. Problemformuleringen omhandler tre forskellige aktører, hvorfor der vil søges og anvendes forskellige metodiske discipliner til at generere relevant data for at kunne opnå en nuanceret besvarelse af problemformuleringen fra forskellige perspektiver.

3.1. Kvantitativ versus kvalitativ dataindsamlings metoder

I den samfundsvidenskabelige verden anvendes to forskellige tilgange, kvantitativ eller kvalitativ, til at opnå viden om årsager og sammenhænge (Watt Boolsen 2006:22f). Imidlertid er det to forskellige måder at bedrive videnskab på. Den kvantitative tilgang anvender *hårde*, statistiske data, herunder målbare elementer som bopæl, alder, køn etc. for at kunne registrere sammenhænge, udbredelse af fænomenet samt tendenser i samfundet. Den kvalitative forskningstradition anvender derimod *bløde* data, for eksempel observationer, samtaler, billeder, interview, lovgrundlag etc. for at afdække eksisterende dynamikker i grupper, ligesom den kvalitative tilgang giver mulighed for at forstå den subjektive erfaringsverden, hvilket vil være frugtbar data til at kunne besvare problemformuleringen.

For at forstå, hvordan aktører fortolker et socialt rum meningsfuldt, er det nødvendigt at forstå, hvordan aktørerne opfatter verden samt forstå deres betydningsfulde relationer, hvilket kvalitative studier vil tillade. At opnå viden om meningsfulde sociale rum i en specifik social kontekst - en klub - kræver indsigt i, hvilke rationaler og logikker aktørerne anvender til at skabe mening. Denne type data kan eksempelvis genereres ved at møde aktørerne på mikroniveau og interagere med dem i deres forskellige arenaer. Derved opnås indsigt i, om der er forskel på, hvordan aktørerne siger de skaber meningsfulde arenaer, og hvordan de faktisk skaber meningsfulde arenaer. Kvalitative studier giver derfor mulighed for at komme dybere ned i konteksten og producere nuancerede data om informanternes liv. I den anledning hviler specialet på et kvalitativt empirisk grundlag. Med en filosofisk hermeneutisk videnskabsteoretisk tilgang, vil kvalitative metodetraditioner ligeledes være fordelagtigt.

På baggrund af ovenstående overvejelser vil der i det følgende fremkomme refleksioner om hvilke brugbare kvalitative discipliner, der skal anvendes til at indsamle relevant empiri.

3.2 Kvalitativ design og empirisk fundament

Inden for den kvalitative metodestrategi findes utallige metodiske discipliner til at opnå data, og metoderne giver ofte viden om noget og blindhed overfor noget andet. Da problemformuleringen fokuserer på tre forskellige aktører er det nødvendigt at søge blandt flere discipliner. Formålet med dette kapitel er, at skabe struktur og gennemsigtighed i de anvendte metodologiske discipliner.

I det følgende præsenteres mit etnografiske feltarbejde samt analysestrukturen og teoretiske optikker. Da problemformuleringen befinder sig på forskellige niveauer foregik dataindsamlingen i flere etaper.

3.2.1. Etnografisk feltarbejde

Med udgangspunkt i problemformuleringen ønsker jeg at komme ned i teksten og producere nuancerede data om aktørernes rationaler og logikker. Derfor er det oplagt at gennemføre et etnografisk studie, hvor aktørerne mødes på mikroniveau.

Ethnography is a culture-studying culture. [...] It seeks to build a systematic understanding of all human cultures from the perspective of those who have learned them (Spradley 1979:9f)

I denne sammenhæng afdækkes 'human culture' blandt personalet samt de unge, altså problemformuleringens meso- og mikroniveau. På makroniveau er det de overordnede kommunalpolitiske beslutninger og retningslinjer nærværende speciale vil undersøge, og der laves ikke direkte feltarbejde, i form af observationsstudium eller lignende, blandt politiske beslutningstagere. I stedet søgte jeg aktindsigt i de kommunalpolitiske beslutninger omkring klubben ligesom jeg søgte officielle dokumenter omkring klubarbejdet i Københavns Kommune. Når flere kvalitative discipliner anvendes kaldes det metodetriangulering.

At lave etnografisk feltarbejde giver mulighed for at undersøge:

what the world is like to people who have learned to see, hear, speak, think and act in ways that are different. Rather than studying people, ethnography means learning from people. (Spradley 1979:3)

Den etnografiske feltarbejder søger netop systematisk at lære fra andre mennesker (aktører), herunder, at søge at forstå hvilke forhold disse aktører lever under, og står overfor, hvilket giver indsigt i måden hvorpå aktørerne tilskriver sociale fænomener mening.

Intentionen med det etnografiske feltarbejde var at lave et observationsstudium, der skulle skabe tillidsfulde relationer til aktørerne med henblik på at få adgang til flere aspekter af aktørernes fortolkninger. Hensigten var at relationen til de unge ønskedes udviklet yderligere til at lave et fotodagbogsstudie. Dette fotostudie skulle afsluttes med etnografiske interviews for at give aktørerne mulighed for at fortolke billederne og eventuelle symbolikker.

Bundgaard skriver, at der forud for ethvert feltarbejde gøres relevante metodiske forestillinger til problemstillingen (Bundgaard 2010:65f). Forud for mit etnografiske feltarbejde havde jeg udarbejdet en *'køreplan'*, hvori forskellige metodiske overvejelser fremgik:

Søg aktindsigt i Københavns Kommune

Skaf en felttelefon og kontakt gatekeepere.

Lær feltet og aktørerne at kende gennem deltagende observation.

Præsenter i forløbet ønsket om at lave et fotodagbogsstudie med de unge

Afhold etnografiske interviews med aktørerne. I forhold til de unge tages der udgangspunkt i billederne. Alternativt blot interviews på baggrund af observationer.

Hvordan feltarbejdet udspillede sig redegøres der for i det følgende. De forskellige kvalitative discipliner er anvendt til at supplere hinanden, idet nogle egner sig bedst til besvarelse af en af problemformuleringens aktør. Metodernes styrker og begrænsninger fremhæves for at eksplicitere, hvorledes de er kvalificeret til at opnå relevant empiri. Hvert afsnit vil indeholde specifikke refleksioner jeg gjorde mig før og under feltarbejdet. Afslutningsvist vil projektets informanter præsenteres.

3.2.2. Deltagende observation

Deltagende observation, hvor både deltagelse og observation kombineres, er en af de kvalitative discipliner, jeg har anvendt i feltarbejde for at opnå viden om ungdomsklubben som meningsfuldt socialt rum. Denne metode foregår på mikroniveau med aktørerne i deres naturlige omgivelser. Formålet med observationsstudier er at kortlægge mekanismer, regler og antagelser, der organiserer og regulerer den menneskelige adfærd (Kristiansen and Krogstrup 1999:148). Fordelen ved den metodiske tilgang er at

ved at opholde sig i subjekternes eget sociale miljø vil forskeren få adgang til at vurdere de dynamikker og kræfter, der for eksempel udspiller sig gennem konflikter og forandringer. Forskeren får derved mulighed for at studere

grupper, organisationer eller andre sociale miljøer ud fra et procesperspektiv modsat et mere fastlåst statistisk perspektiv (Kristiansen and Krogstrup 1999:7).

Ved selv at opleve den sociale arena opnår forskeren direkte viden fra et felt, forskeren ikke selv er personligt relateret til (Kristiansen and Krogstrup 1999:10). Videnskabelige observationsstudier genererer altså viden om aktørernes adfærd i sociale sammenhænge (miljøer), thi det er en hensigtsmæssig metode til at besvare problemformuleringen.

En ulempe ved deltagende observation, er at det fysiske rum påvirkes af forskerens tilstedeværelse (Kristiansen and Krogstrup 1999:71). Dette betyder, at den direkte viden der opstår i feltet vil være påvirket af forskerens tilstedeværelse. Længerevarende observationsstudier vil dog potentielt kunne komme ud over dette, i og med at feltet vænner sig til forskeren og måske glemmer dennes tilstedeværelse. Desuden giver rene observationsstudier ikke mulighed for at forstå og forklare hvorfor aktørerne gør som de gør (Kristiansen and Krogstrup 1999:148), hvilket kan være en begrænsning for at kunne besvare specialets problemformulering. Ved at foretage etnografiske interviews under eller efter observationsstudiet vil det dog være at få informanternes forklaringer på deres ageren. Observationsstudier beskrives som en *"tidsrøvende proces, hvis udfald er afgørende for kvaliteten af datamaterialet"* (Kristiansen and Krogstrup 1999:144), og grundet specialets deadline kan der være risiko for, at det ikke lykkedes at etablere bæredygtige relationer til aktørerne. Ydermere kritiseres observationsstudier for, at resultaterne er proportionelt med forskerens teoretiske referencer (Kristiansen and Krogstrup 1999:71). Dette forstås imidlertid som en unuanceret kritik, idet det må være et spørgsmål om hvordan observationsstudiet gribes an. Forskere ser givetvis meget andet og mere end det, der formidles. I nærværende speciale mødte jeg feltet åbent. Dernæst blev teorierne valgt empirisk sensitivt, idet formålet med undersøgelsen ikke har været at af- eller bekræfte et teoretisk paradigme.

Endvidere er en væsentlig begrænsning ved observationsstudier, at det ikke er muligt at foretage videnskabelige observationer på det politiske niveau, hvor-

for det kræver en anden kvalitativ metode at besvare denne del af problemformuleringen.

For at forstå hvordan **personalet** fortolker ungdomsklubben som meningsfuldt socialt rum, skal der genereres empirisk materiale om personalets adfærd. Altså hvordan de agerer, hvordan de omtaler de unge (klienterne) og andre i organisationen (det overordnede beslutningsniveau). Denne viden kan genereres på flere måder. I nærværende speciale er denne viden genereret gennem et observationsstudium for netop at opnå viden om, hvilke faglige logikker personalet besidder i deres meningstilskrivning. Denne viden opnås ved løbende at holde små etnografiske interview i lignende situationer under observationsstudiet. Intentionen var, at observationsstudiet skulle afsluttes med minimum et - og gerne flere - interviews med personalet. Imidlertid opnåede jeg ikke at gennemføre et interview med personalet i en struktureret sammenhæng. Det betyder, at det empiriske materiale på dette niveau delvist er *begrænset*. Endskønt jeg ikke opnåede de formelle interview, opnåede jeg løbende mange snakke med de ansatte under observationsstudiet, og jeg fik derved en privilegeret adgang til at forstå deres logikker og rationaler gennem deres adfærd overfor de unge i klubben samt overfor mig som fremmed observatør.

Forud for feltarbejdet var jeg bevidst om, at det ville kunne være vanskeligt at opnå frugtbare relationer til de **unge**. Derfor var intentionen og ønsket med de unge - til forskel fra personalet - at gennemføre et fotostudie for at supplere observationerne yderligere. Dette skyldtes, at jeg havde en (naiv?) forestilling om, at de unge ville finde det interessant og sjovt. Ligesom det var et forsøg på at skille sig ud fra de mange andre studerende, der ønsker at lave feltarbejde blandt etniske minoriteter. Det lykkedes at gennemføre et interview med Tarek, som ligeledes havde taget 27 billeder med et engangskamera.

Adgang til feltet gennem gatekeepere

Forud for observationsstudiet er det centralt at skabe adgang til feltet. Gatekeepere spiller en central rolle i forhold til at skabe adgang til feltet. Fælles for gatekeepere er, at de ofte befinder sig øverst i en organisations hierarki (Kristiansen and Krogstrup 1999:139), hvilket får betydning for projektets udfoldelsesmuligheder.

Grundet specialets fokus på forskellige aktører søgtes der først kontakt til en gruppe unge fra Nørrebro gennem gatekeepere. Gatekeeper 1, en boligsocial projektmedarbejder fra Nørrebro, som jeg havde haft et kort samarbejde med i praktikforløbet i efteråret 2013, blev kontaktet i et forsøg på at etablere den første kontakt til en ungegruppe. Hun forklarede, at boligområderne generelt har meget fragmenterede ungeaktiviteter, idet de unges tilstedeværelse i boligområdet er on/off. Imidlertid anbefalede hun muligheden for at lave feltarbejde i en af de lokale klubber for at følge med i de unges miljø og hverdag ad den vej. Ydermere påpegede hun, at det er hendes erfaring, at denne ungegruppe er svær at fastholde i noget. Allerede i specialets spæde start mødte jeg beskrivelser af, hvor vanskelig det er at skabe kontakt til denne gruppe unge. Den information fulgte mig flere gange i feltarbejdet og siger noget om de sociale mekanismer og regler, der gælder i de unges tilværelse/arena.

Gatekeeper 1 gav oplysninger til gatekeeper 2, klyngelederen for fem lokale ungdomsklubber. Da gatekeeper 2 hørte mit ærinde og ønsker gav han tilladelse til at starte feltarbejdet i Drejerklubben i København Nordvestkvarter. Han forklarede dog, at denne gruppe unge generelt kendetegnes ved at være svære at fastholde i små samarbejder. Aftalen gik på, at jeg kunne være i klubben mandag til torsdag fra 17-21:30 de følgende tre uger.

Det krævede altså to telefonopkald at skabe adgang til feltet, imidlertid er der en vis grad af tilfældighed i, at feltarbejdet endte med at blive udført i en klub, ligesom jeg kun havde begrænset indflydelse på valget af Drejerklubben. Der har altså været en 'black boks' i feltarbejdet, som ikke har kunnet kontrolleres.

Dette skaber en bevidsthed om, at et tilsvarende studie i en anden ungdoms-klub ville kunne give andre resultater.

Observationsstudium

Jeg havde besluttet at lave feltarbejde i en måned – tre uger med daglige observationer samt en uge med mulighed for opfølgende interviews eller lignende. Da observationsstudier kritiseres for at være en tidskrævende proces var jeg på forhånd nervøs og usikker på, om tre ugers feltarbejde ville være tilstrækkeligt til at kunne indsamle relevant data, da jeg var bevidst om, at det er krævende at opbygge tillidsfulde relationer i et helt nyt felt. Ydermere reflekterede jeg i feltnoter over det etiske i at træde ind i et fremmed felt for at forlade dette efter kun tre uger. I feltnoterne bekymrede jeg mig for, om aktørerne ville finde projektet interessant nok til at ville deltage i det på under tre uger (Feltnoter 2014:9). Trods disse metodiske udfordringer valgte jeg at kaste mig ud i et observationsstudium for at opnå viden om de dynamikker og kræfter, der eksisterer i en ungdomsklub.

For at forstå observationsstudiet i sin helhed vil jeg særligt beskrive det multiariske møde med feltet for at illustrere hvilke mekanismer, der prægede hele observationsstudiet.

Forud for mødet med feltet havde jeg forberedt, hvordan jeg ønskede at præsentere mig selv og mit ærinde overfor de unge. Da jeg ankom i klubben, var det dog vanskeligt at gennemføre i praksis. I det sekund jeg trådte ind ad døren til klubben reagerede alle på min ankomst, unge såvel som personalet. Personalet stod samlet i baren, mens de unge sad og lå i sofaerne og hørte utrolig højt gangster/rap musik. Jeg henvendte mig til personalet i baren og orienterede om mit ærinde og min aftale med gatekeeper 2. Personalet indvilligede i min tilstedeværelse, men forklarede, at de unge er vanskelige at fastholde i længere forløb, hvorfor de var usikre på, om disse unge overhovedet ville deltage aktivt i projektet. Desuden understregede personalet, at jeg selv måtte sørge for at skabe kontakter til de unge. De ville ikke være behjælpelige. På dette tids-

punkt var det altså tredje gang jeg blev mødt med historien om, hvor svære de unge er at fastholde. Jeg havde dog stadig mod på at forstå dette mere indgående, da jeg blev meget nysgerrig på om det var de unge eller personalet, der ikke ønskede at samarbejde. Det blev altså hurtigt tydeligt, at personalet sørgede for ikke at blive involveret i mit ærinde.

Om det indledende møde med feltet skriver Ringer

it is often stated as a goal that the ethnographic researcher finds a credible place for herself within the structures of the field she is entering; a position that provides opportunities for building trust and rapport so that she may be invited into different activities (Ringer 2013:2).

Som etnografisk forsker, er et af målene altså at etablere en troværdig position i feltets struktur og søge at blive inviteret ind i feltets aktiviteter. At skabe en troværdig position kræver, at feltet ænser og delvist anerkender forskeren. Flere gange under feltarbejdet oplevede jeg hvordan de unge og delvist personalet helt eksplicit afviste mig, ved eksempelvis ikke at besvare mine spørgsmål. Dette betragtede jeg som en direkte afvisning.

Røgild beskriver sit første møde med ungdomsklubben således: ”*Den første dag er jeg overrasket over, hvor støjende og forvirrende der er*” (Røgilds 1995:59). Ligesom Røgild, overraskes jeg indledningsvist ligeledes over den voldsomme lydmur, bestående af høj musik fra anlægget, de unges høje stemmeføring etc.. I feltnoterne beskrev jeg dette som en særlig ”*etnisk sound*” (Feltnoter 2014:10). Min forberedte præsentation lykkedes ikke i praksis, og jeg endte måske med at fremstå som usikker specialestuderende, idet entreen blev lidt snublende og jeg blev overvældet over den ’etniske sound’, som jeg skulle bryde og forholde mig til. I feltnoterne reflekterede jeg over, hvorvidt min entre ville have passeret feltet bedre, hvis jeg havde lavet en (gangster)rap om mig og mit formål, lagt den på YouTube og afspillet den for de unge (Feltnoter 2014:9). I starten af feltarbejdet var denne afstandstagen til stor frustration og skabte bekymringer for, om feltarbejdet overhovedet kunne lykkedes. Som tiden gik, og jeg fik mere indsigt i feltets og aktørernes dynamikker og logikker, lykkedes det at anvende frustra-

tionen konstruktivt og derved skabe et solidt grundlag for senere at kunne lave en analyse.

Dagligt gjorde jeg forskellige tiltag for at tilpasse mig feltets regler og rammer. Mine overvejelser for at 'fitte ind' handlede om ikke at være for sofistikeret. Allerede den første dag stiledede jeg min cykel et stykke væk fra klubben, så jeg kom gående dertil. Jeg bar løse bukser, løs t-shirt og ingen eller lidt makeup for bevidst at underspille eventuelle kvindelige sider. De første par dage fik jeg låst mine ting ind i et aflåst lokale. Resten af tiden lagde jeg min vinterjakke et tilfældigt sted, på gulvet eller på en stol, i nærheden af de andre jakker. Andre gange beholdte jeg jakken på, ligesom de unge og personalet ofte gjorde det. Disse forskellige tiltag kan naturligvis anfægtes endskønt jeg i situationen ikke så mange andre muligheder.

Det lykkedes ind i mellem observationerne at få nogle korte snakke med de unge. Disse samtaler er noteret i feltnoterne, der blev ført dagen efter, og vil blive anvendt i analysen selvom det ikke er samtaler, der er optaget på en lydfil. Efter hver aften skrev jeg feltnoter i stikordsform som blev renskrevet den følgende dag. Under feltarbejdet i klubben skrev jeg ind i mellem noter på min iPhone, eksempelvis for at skrive konkrete klokkeslæt og lignende ned.

Efter aftale med gatekeeper 2 blev observationerne udelukkende foretaget i en del af klubbens åbningstid, nemlig fra 17 – 21.30. Derved er observationerne begrænset af, at de kun er foretaget i en begrænset periode af klubbens åbningstid, og blot udgør et udsnit af dynamikkerne i klubben. Alle de unge er i den skolepligtige alder, nogle har fritidsjob i klubbens åbningstid, hvorfor observationerne blot er et blik på deres fritid. Hvad de laver og hvor de opholder sig udenfor klubbens åbningstider, kan dette observationsstudie ikke sige noget om.

Forskerens rolle i feltet

Det er afgørende at gøre sig overvejelser om mødet med feltet, da disse overvejelser typisk vil indeholde information om aktørerne i feltet.

Da gatekeeper 2 i dette tilfælde ikke havde sin daglige gang i klubben var personalet, såvel som de unge, ikke informeret og forberedt på min ankomst. Det gav nogle særlige udfordringer i feltarbejdet og den indledende kontakt til feltet bar præg af adskillige forsøg på at dokumentere min tilstedeværelse samt etablere tillidsfulde relationer til aktørerne i ungdomsklubben (Kristiansen and Krogstrup 1999:137). Det er udfordrende at deltage i en social verden med en gruppe, der ikke har været medbestemmende i, hvorvidt forskeren må være tilstede. Hasse forklarer, at forskeren altid vil være *”de radikale andre”, der borer hjemme i to verdener, der umuligt kan forenes – antropologien og feltet* (Hasse 2010:89). Dette rejser nogle dilemmaer i forhold til feltarbejdet, og derfor må forskeren have en åben indstilling til feltarbejdet og være åben overfor det, der viser sig. Det handler om at tilpasse sig feltet på aktørernes præmisser. Forskeren må dog huske at holde sig sit formål for øje for at sikre relevant data. Det indledende møde havde antageligt været anderledes, hvis gatekeeperen havde været personalet eller sågar en af de unge, hvilket antageligt ligeledes ville ændre specialets fokus.

Løbende i feltarbejdet opstod der forskellige rolleforhandlings situationer mellem personalet, de unge og mig som observatør. Kort efter min ankomst den første aften forsøgte en af de klubansatte at hjælpe mig med at skabe den første kontakt til nogle af de unge. Hun forsøgte at få flere drenge op ad sofaerne. Det lykkedes at få samlet to drenge, der kunne snakke med mig i drengenes eget mødelokale. Imidlertid var drengene hverken jublende begejstrede eller afvisende overfor mig. Denne aktive handling kan forstås som klubmedarbejdernes forsøg på at placere mig inden for rammerne af personalets erfaringshorisont, hvilket også fik konsekvenser for det resterende feltarbejde. At opnå en fordelagtig rolle i et nyt og fremmed socialt system er en vanskelig proces. Kristiansen og Krogstrup mener, at det blandt andet afhænger af *”hvilke roller, som*

er på repertoire i det sociale system samt af forskellige personlige forhold hos forskeren, f.eks. køn og alder” (Kristiansen and Krogstrup 1999:142).

På trods af adskillige forsøg på udelukkende at forhandle roller blandt de etniske minoritetsunge, var det imidlertid *nemmest*, at etablere relationer til personalet, da de rent faktisk besvarede nogle af mine spørgsmål, når de unge var ude at ryge, spillede computer eller lignende. Feltnoterne indeholder adskillige eksempler på, hvordan det netop var vanskeligt at forhandle om de eksisterende roller, idet aktørerne mest af alt at ignorere min tilstedeværelse. Et eksempel herpå var en aften, hvor der skulle afholdes smoothie- og filmaften i klubben. Alle drengene og personalet samledes i sofaarrangementet foran det store tv. Jeg satte mig i den ene af de fem trepersoners sofaer. Jeg sad alene i en sofa, men i de fire andre sofaer sad to til fire unge klemte sammen. Derudover hentede nogle drenge nogle stole og stillede bag ved sofaerne, hvorfra de ville se filmen. I situationen undrede jeg over denne fysiske afstandstagen. Efterfølgende reflekterede jeg over, at dette netop var feltets måde at møde mig som forsker på. Disse oplevelser påvirkede feltarbejdet i en sådan grad, at selve kontaktetableringen til feltet blev en svær barriere at komme ud over. En begrænsning ved observationsstudier kan netop være, at forskeren kan have vanskeligt ved at styre processen når aktørerne er mere afvisende end imødekommende.

Dette sociale system havde én helt konkret rolle til etniske danske studerende, der ønsker at lave feltarbejde i deres sociale rum, nemlig *'studerende, gerne pædagog eller socialrådgiver-typer, som løbende opsøger dem med de samme ærinder'*, og de skal alle sammen *'ned med nakken'*. Dette kan forstås på flere måder. Det kan i sagens natur være forskellige personlige forhold ved mig, for eksempel min alder, køn eller lignende, som aktørerne i klubben tog afstand til. Kristiansen og Krogstrup referer til Goffman, der opfatter observationsstudier som en metode hvorigennem dataindsamlingen sker i en proces hvor observatøren udsætter sig selv og sin personlighed for de vilkår feltet påvirkes af (Kristiansen and Krogstrup 1999:38). Dette oplevede jeg i allerhøjeste grad i feltarbejdet blandt andet gennem de gentagende afvisninger. Aktørernes eksplicitte afvisninger kan for-

stås som en måde, hvorpå aktørerne afprøver den fremmede forsker, fordi der er noget på spil for dem. De unge bliver internt socialt accepteret ved at være imod de fremmede, i dette tilfælde mig som forsker. Det vil formentlig være socialt uacceptabelt for de unge hvis den fremmedes jakke skulle ligge i sofaen blandt deres. Dette er altså eksempler på, hvordan de unge netop positionerer dem selv overfor det fremmede. På den måde kan de styre forløbet og derved føle sig magtfulde og kontrollere deres felt. Dette kan give en indsigt om, at forskeren skal godkendes af hele ungegruppen, før afvisningerne ophører.

Afvisningerne kan ydermere forstås som en privilegeret adgang til at forstå min positionering i det sociale system. Det kan være sandsynligt, at min rolle i feltet, og den måde feltet mødte mig, kan reflektere, hvordan aktørerne projekterede mig som genstand for noget større. Det kan eksempelvis handle om relationen mellem aktørerne i klubben og det overordnede beslutningsniveau, hvor jeg - grundet min tilstedeværelse - blev repræsentant for det niveau, som de tager skarp afstand til. Endvidere kunne det forstås som et lille billede af integrationsdebatten i Danmark. Majoriteten er ikke velkommen på minoritetens hjemmebane. Hvorom alting er kan mødet med feltet immervæk reflektere et minikosmos af integrationsdebatten.

Spradley beskriver, at *"the informant-ethnographer relationship is frequently confused with other relationships"* (Spradley 1979:26). Etnografer kan forveksles med kommunalt ansatte, politifolk, journalister etc.. Derfor handler det om, at feltarbejdet giver en unik adgang til at forstå, hvordan aktørerne positionere sig overfor etnografen og hvilke forskellige positioner, de forestiller sig etnografen repræsenterer.

Om den gensidige positionering skriver Ringer, at *"positioning may be understood as mutual negotiations of social positions that occur when people engage in conversation"* (Ringer 2013:3). Flere gange i feltarbejdet havde jeg længere samtaler med aktørerne i feltet, særligt én klubansat. Specielt en aften var bemærkelsesværdig. Han

skulle forberede et oplæg om kommunikation i klubben til sin uddannelse⁹ den følgende dag. Da det var svært for ham at sige noget om de unges kommunikation i klubben spurgte han sine kollegaer til råds. Jeg blandede mig i samtalen ved at komme med mine indspark til, hvad jeg tænkte om de unges kommunikation med hinanden. Derved opstod en rolle som *'hjælper'*, som jeg (desperat?) påtog mig. Efter denne aften var jeg blevet lidt mere accepteret af et par klubansatte, hvorimod resten fortsat betragtede mig som en, de skulle holde afstand til. Ringer beskriver i sin artikel, at personalet i hendes feltarbejde, på trods af flere forsøg på at etablere sig som *'least staff'*, forventede, at hun deltog i faglige spørgsmål på lige fod med de (professionelle) ansatte.

The researcher-participant positioning had to be constantly negotiated and re-negotiated, if I wished to be positioned as trustworthy by all participants (Ringer 2013:14).

Generelt blev jeg ikke inddraget i faglige spørgsmål, men efter aftenen som *'hjælper'* blev jeg inddraget i flere fælles samtaler omkring bureaukратиets og politiets fejl og mangler. Som nævnt i indledningen bygger nærværende speciale på empiriske antagelser om, at personalet i større eller mindre grad frakobler sig det overordnede beslutningsniveau. I denne situation blev det tydeligt for mig, at jeg selv måtte positionere mig som modstander af bureaukratiet og politiet for at kunne opnå en tillidsfuld relation til feltet. Det gav en koncentreret indsigt i, hvordan aktørerne positionerer sig i det bureaukratiske system, de er en del af. Grundet rollen som *'studerende, der skal ned med nakken'*, eksisterede, der også en usagt indforståethed om, at disse studerende ikke har samme ekstreme modstand til bureaukratiet og politiet. Min neutrale stillingtagen hertil blev af aktørerne betragtet som modstand til dem. I sådanne situationer var det vanskeligt at etablere tillidsfulde relationer, idet aktørerne opfattede neutrale positioner som en med modsatte holdninger end dem.

Ringer konkluderer i sin artikel

⁹ Klubpædagog uddannelsen, som et par ansatte havde gennemført og nu var det hans tur.

the paper shows that researcher-participant positioning is shaped by pre-existing discursive norms, but also that psychiatric patients, who are often thought of as marginalized and passive, are active and reflexive when they position themselves in relation to the mental health service (Ringer 2013:16).

Informanter, uanset sårbarhed, tager altså hele tiden aktiv stilling til deres relation til en forsker, hvilket ligeledes gjorde sig gældende i dette studie. De unge, såvel som personalet og gadeplansmedarbejderne, tog afstand til mig ved helt at ignorere mig eller eksplicitere, at jeg havde valgt det forkerte felt at agere i. Dette faktum gjorde mig både nysgerrig i forhold til at forstå hvorfor dette felt er så lukket, ligesom det var stressfyldt ikke at have kontrol over, om det overhovedet ville være muligt at generere relevant data til at besvare specialets problemformulering i denne kontekst.

3.2.3. Visuel metode

Visuel formidling er et helt naturligt element i den moderne verden. Billeder anvendes i de fleste nyhedsudseendelser til at underbygge nyhedshistorierne, ligesom sociale medier bygges op omkring billeder og film. Dermed kan det også være hensigtsmæssigt at forskningen ligeledes benytter den visuelle formidling i feltarbejdet til at dokumentere det undersøgte fænomen. Pink argumenterer, at

Images are 'everywhere'. [...] As mobile media become increasingly ubiquitous images are embedded in the digital architectures of the environments we move through in our everyday routes. The visual is therefore inextricably interwoven with our personal identities, narratives, lifestyle, cultures and societies, as well as with definitions of history, time, space, place, reality and truth. Ethnographic research is likewise intertwined with visual technologies, images, metaphors and ways of seeing (Pink 2013:1).

Ifølge Pink er den visuelle formidling i generel forstand tæt forbundet med personlig identitet og hverdagen, hvilket gør metoden relevant til at generere viden om de unges meningstilskrivning.

Intentionen var at lave et fotodagbogsprojekt af de etniske unges hverdagsliv med henblik på at opnå indsigt i hverdagslivets dynamikker. Dette byggede på

en (naiv?) forestilling om, at det ville være en mere håndgribelige metode (end rene observationsstudier eller etnografiske interviews) til at skabe kontakt til feltet og derved muligvis lette indgangen til de unges sociale arena. I praksis var det dog ikke helt så simpelt at få de unge med på ideen. De synes det lød sjovt, men havde samtidig svært ved selv at finde tid til at tage billederne med et engangskamera. Jeg ønskede at uddele engangskameraer til de unge for at billedliggøre hverdagslivets værdifulde arena for unge over 15 år. En fordel herved ville være, at de unge på den måde kunne blive bevidste om, hvornår de tager et billede og hvad de vælger at rette kameraet imod. På denne måde vil billeder taget med et engangskamera indeholde rå og uredigeret materiale.

Gold fremhæver flere fordele ved at anvende billeder i studier af indvandre-samfund.

Visual methods are shown to be useful for learning about the research context, generating rapport with respondents, analyzing findings, and sharing research with students and colleagues (Gold 2004).

Metoden er særdeles anvendelig til at genere viden om, hvordan aktører fortolker et socialt rum som meningsfuldt for dem selv. Billeder har for Gold været anvendelige for at opnå specifik viden om konteksten (feltet) og derved aktørernes liv. Collier påpeger desuden, at

The critical eye of the camera is an essential tool in gathering accurate visual information because we moderns are often poor observers. Its sharp focus might help us see more and with greater accuracy (Collier 1986:5).

Videre påpeger Collier, at *"the photographers invites open expression while maintaining concrete and explicit reference points"* (Collier 1986:105). Fotografiske studier kan altså potentielt vise nye perspektiver på det undersøgte fænomen. Derved vil det uhåndgribelige blive konkret og håndgribeligt, hvilket forskeren ikke ville kunne fange ved rene observationsstudier eller kvalitative interviews.

I forskningssammenhænge debatteres det, hvorvidt visuelt materiale kan og skal inkorporeres i socialvidenskab som primær eller sekundær datamateriale. Nogle mener, at billeder sagtens kan anvendes som værdifuld data, mens andre mener, at visuelt materiale er vanskeligt at anvende i socialvidenskab *"because*

relatively few sociological issues are fundamentally visual” (Gold 2004). Derudover undrer kritikere sig over om *”such an approach can produce theory”* (Chaplin 2011). Collier fremhæver, at

One photograph may contain a thousand elements. Even more confounding, most photographs are a minute time sample – a hundredth-of-a-second slice of reality. Finally, if researchers are without reliable keys to photographic content, if they do not know what is positive responsible evidence and what is intangible and strictly impressionistic, anthropology will not be able to use photographs as data, and there will be no way of moving from raw photographic imagery to the synthesized statement (Collier 1986:13).

At anvende billeder som data kræver altså specifikke kvalifikationer indenfor billedformidling samt behandling. I feltarbejdet opstod desuden andre dilemmaer i forbindelse med overvejelserne om at lave et fotodagbogsprojekt. Der kan være en risiko ved, at de unge kan misbruge forskerens tillid. Hvordan kan forskeren styre processen og rent faktisk sikre sig, at de unge har forstået opgaveformuleringen samt tager opgaven seriøst? Under de rette omstændigheder, hvor tidsfaktoren ikke i samme omfang begrænser forskeren, kan nogle af disse begrænsninger imødekommes ved at indgå en kontrakt med de unge, ved at påklistre projektets formål på et kamera eller lignende. Udfordringerne viste sig i praksis at være større end først antaget, idet de unge eksempelvis mistede kameraerne, hvilket begrænsede metoden markant.

Det lykkedes at aflevere fem engangskameraer til de unge, hvoraf jeg fik to retur. De resterende tre unge enten nægtede at have modtaget et kamera, eller havde mistet det. De to kameraer, jeg fik retur var fra Tarek¹⁰ over 18 år samt Amir¹¹ på 15 år. Billederne blev fremkaldt, og jeg forsøgte at lave konkrete aftaler om at mødes og snakke om billederne. Det lykkedes at lave et etnografisk interview med Tarek. Amir lykkedes det aldrig at få kontakt til efter feltarbejdet. Jeg forsøgte at ringe til ham utallige gange. Det endte med, at han til sidst ikke besvarede mine opkald.

¹⁰ Opdigtet navn

¹¹ Opdigtet navn

Da jeg kun fik to ud af fem kamera retur blev det visuelle materiale begrænset brugbart. Af den grund anvendes den visuelle tilgang ikke i den udstrækning, jeg på forhånd forestillede mig, men udgør blot en lille brik af nærværende speciales metodiske tilgang.

Et andet dilemma opstod omkring samtykkeerklæringer. At møde de unge på gaden eller i en ungdomsklub, væk fra familie og bolig, gør det til en særlig udfordring at indhente samtykkeerklæringer fra forældre til unge under 15 år. Tarek underskrev en samtykkeerklæring, hvori han samtykkede til, at det visuelle materiale kan anvendes i forskningøjemed. Da det ikke lykkedes at få kontakt til Amir, nåede han heller ikke at underskrive en samtykkeerklæring. Derfor anvendes Amirs billeder heller ikke i nærværkede speciale.

Da fotometoden i praksis ikke viste sig at være brugbar til besvarelse af problemformuleringen valgte jeg at basere det empiriske grundlag på observationer, i håbet om at kunne afslutte feltstudiet med etnografiske interviews på baggrund af observationerne i klubben, og få en større indsigt i de dynamikker, der er dominerende i ungdomsklubben.

3.2.4. Kvalitative interview

Inden for den kvalitative forskningstradition anvendes kvalitative interviews hyppigt som dataindsamlingsmetode. Inden for interviewgenrer findes forskellige interviewtilgange, herunder livsverdensinterview, etnografisk interview, struktureret- og semistruktureret interview blandt mange andre. Fællestrækkende for de forskellige typer af kvalitative interviews er, at de alle rummer samtale elementer

All speech event have cultural rules for beginning, ending, taking turns, asking questions, pausing, and even how close to stand to other people (Spradley 1979:55).

Dette kan både forstås som en fordel og en ulempe ved at anvende kvalitative interviews som metode. En fordel fordi forsker og informant kender de

grundlæggende kulturelle regler for en samtale. En ulempe fordi forskeren skal være bevidst om at hæve den kvalitative forskningssamtale op over en venskabelig samtale. Da formålet med dette speciale er at opnå et indefra perspektiv, kan et kvalitativt interview være frugtbart. De kvalitative interviews kendetegnes oftest ved at være fastlagte i form af tidspunkter for interviewafholdelse, hvem der deltager, forskeren stiller spørgsmål etc. En stor del af datasættet i indeværende speciale består af etnografiske interview-samtaler under feltarbejdet.

Etnografiske interview

De etnografiske interviews blev foretaget på baggrund af observationsstudiet samt i begrænset omfang det visuelle fotostudier.

In fact, skilled ethnographers often gather most of their data through observation and many casual, friendly conversation. They may interview people without their awareness, merely on a friendly conversation while introducing a few ethnographic question (Spradley 1979:58).

Under feltarbejdet opstod løbende afslappede og venskabelige samtaler om forholdene i klubben. Disse samtaler blev efterfølgende udskrevet i feltnoterne.

Fordelen herved er, at aktørerne får mulighed for at komme med nuancerede beskrivelser af deres livsverden, ud fra egne erfaringer og oplevelser (Juul 2012:100). Imidlertid er det dog vigtigt at forskeren påtager sig forskerrollen og derved styrer processen for at fastholde samtalen inden for den undersøgte problemstilling. På den anden side kan ulempen ved udelukkende at anvende etnografiske interviews være, at relationen mellem forskeren og aktørerne ikke er baseret på tillid og tryghed, hvorfor det kan være usikkert om informanten inviterer forskeren ind i de intime og personlige arenaer, der er relevante for at opnå indsigt om meningstilskrivningen. En anden ulempe er, at informanterne tillægger interviewsituationen mening ud fra egne fortolkninger af situationen, og derfor taler de det sprog, de antager for gyldigt i den kunstigt opstillede situation (Ringer 2013:10).

Derfor kan det være fordelagtigt at foretage etnografiske interviews under feltarbejdet samt i slutningen af et observationsstudium, for netop at opnå viden om informanternes adfærd, for eksempel ved at spørge ind til konkret observerede episoder. Fordelen er, at

Ethnographers work together with informants to produce a cultural description [...] the success of doing ethnography depends, to a great extent, on understanding the nature of this relationship (Spradley 1979:25).

At genere viden om meningsfulde sociale rum kræver i høj grad en forståelse af hvordan data opstår i samarbejdet mellem forsker og aktør.

3.2.5. Informanter

Som tidligere nævnt, kan der spores en 'black-boks' i feltarbejdet, idet der er en vis grad af tilfældighed over, feltarbejdet gennemførtes i den konkrete klub. Derfor er aktørerne i feltarbejdet ikke strategisk udvalgte ud fra specifikke personkarakteristika. I det følgende vil informanterne præsenteres. Desuden vil der redegøres for informanternes særlige kendetegn.

De tre aktører jeg opnåede en særlig relation til har fået opdigtet navne.

Aktørerne i klubben viste sig at have nogle særlige fællestræk, som også er karakteristisk for ungdomsklubben som socialt rum. Eksempelvis var stort set alle i klubben arabisk talende. Kun en klubansat, og enkelte unge, talte tyrkisk. Denne sproglige barriere kunne give nogle særlige udfordringer, da jeg ikke er arabisk talende. Blandt personalet var de tre unge, mandelige arabisk talende samt en ung tyrkisk talende klubansat, alle opvokset i Mjølnerparken. Derudover var der ligeledes en ældre, kvindelig arabisktalende klubansat samt en etnisk dansk mand i løntilskud, som jeg dog kun én gang fik en kort samtale med. Når der i specialet refereres til personalet vil det både forekomme som 'hun' eller 'dem'. I praksis forsøger personalet at fremstå som en størrelse men i analysen er dette ikke tilfældet. Derfor vil der refereres til personalet som 'hun' og 'dem'.

Målgruppen i klubben er, som tidligere nævnt, en gruppe på omkring 15 unge drenge mellem 13 og 17 år, hvorfor de etniske minoritetsunge netop betragtes som unge, grundet deres alder. Imidlertid kommer tidligere klubmedlemmer over 18 år i klubben, og det vil fremgå i specialet, om det er unge over eller under 18 år. Når der, i nærværende speciale, refereres til etniske minoritetsunge, er det altså med en indforståethed om at disse unge primært er drenge. I specialet refereres der generelt til de unge som en samlet gruppe, og ikke som enkelte individer. Dog refererer jeg til Tarek som individ, da han var den jeg inviterede til at deltage i et interview.

De tre aktører jeg opnåede en særlig relation til har fået opdigtede navne.

Ifølge Spradley har informanter nogle særlige kendetegn, der er væsentlige at være sig bevidst om i det etnografiske arbejde. Informanter er

Native speakers [...] speak in their own language [...] provide a model for the ethnographer to imitate [...] source of information [...] An ethnographer seeks out ordinary people with ordinary knowledge and builds on their common experience [...] This ability makes it possible for almost anyone to act as an informant (Spradley 1979:25).

Informanter er kilden til viden i det etnografiske feltarbejde. Spradley fremhæver, at stort set alle aktører kan være informanter, idet de besidder netop den viden som etnografen søger. Alle aktører, der kom i ungdomsklubben er i større eller mindre grad informant i projektet. Uanset om jeg snakkede med dem eller ej. I feltarbejdet havde jeg dog fokus på nogle få aktører, hos hvem jeg opnåede en lidt bedre kontakt end resten af feltet.

Although almost anyone can become an informant, not everyone makes a good informant [...] One of the great challenges in doing ethnography is to initiate, develop, and maintain a productive informant relationship (Spradley 1979:45).

Spradley argumenterer for, at etnografen omhyggeligt må udvælge informanten samt planlægge og kontrollere interviews. At interviewe kræver sociale færdigheder i at stille spørgsmål, lytte, indtage en passiv rolle, vise informanten interesse etc. (Spradley 1979:46). Derved påpeger Spradley, at en god informant

i høj grad afhænger af etnografens evner til at stille spørgsmål, lytte til svarene etc. Et par af de unge gav egentlig udtryk for at de gerne ville interviewes, de havde bare ikke 'tid lige nu' og det var svært at lave aftaler med dem. De unge rider i den grad i det sekund de har sadlet, sekundet efter er chancen forpasset.

Alle aktørerne i klubben betragtes som '*productive informants*', da de netop bærer på en dagligdags viden om feltet, og med gode interviewfærdigheder bliver aktørerne værdifulde informanter. Særligt viste Tarek stor interesse for mig og projektet. Han ville gerne deltage, da han synes det lød spændende at tage billeder med et engangskamera. Han viste sig at være en yderst dedikeret informant, idet han prioriterede at melde afbud, hvis han blev forhindret. Desuden sørgede for, at en veninde kunne aflevere det engangskamera, han var blevet udstyret med etc.

By 'good' informant, I mean someone who can assist the novice ethnographer in learning about that informant's culture while at the same time learning the interviewing skills (Spradley 1979:46).

Videre skriver Spradley, at "*the ethnographer must look closely at the kind of current involvement a potential informant has*" (Spradley 1979:49).

I og med at Tarek er over 18 år og derved ikke medlem af klubben, kan han have nogle begrænsninger i forhold til de unge under 18, som er klubbens målgruppe. Imidlertid kan dette dog også anvendes positivt, da han nu ser sig selv i et andet perspektiv. Tarek betragtes som en '*productive informant*' grundet sit tidligere medlemskab i Hakuna Matata og dermed har et indgående kendskab til miljøet. Derudover vurderes Tarek som en god informant, idet han fortsat bor og opholder sig i klubben og boligområdet som de øvrige unge.

Intentionen havde fra start været at afholde etnografiske interviews med personalet i slutningen af observationsstudiet. Da den visuelle metode viste sig at være begrænset brugbart, forsøgte jeg ligeledes at samle en håndfuld unge til at deltage i et etnografisk interview. Formålet med dette var et ønske om at kvalificere de subjektive observationer med aktørernes forklaringer og fortællinger

hertil. Imidlertid lykkedes det, som tidligere nævnt, udelukkende at få et interview med Tarek, som også tog billeder. I interviewsammenhængen oplevede vi billederne sammen og skabte en fælles forståelse af motiverne. For at styre processen havde jeg forud for interviewet udarbejdet en liste over forskellige temaer, jeg ønskedes berørt under interviewet. Eksempelvis temaer som ”skolegang”, ”fritid”, ”venner” og lignende. Dette var for at sikre, at flere relevante temaer omkring ungdommens meningsfulde arenaer blev berørt. Interviewet blev efterfølgende transskriberet. Transskriptionen blev gennemført så ordret som muligt. Sproglige og grammatiske fejl og lignende blev ikke tilrettet i transskriptionen. Imidlertid kan enkelte citater af forståelseshensyn være rettet til for ikke at ødelægge forståelsen.

Som tidligere beskrevet lykkedes det ikke at få etableret et struktureret interview med helholdsvis Amir, som også tog billeder og afleverede kameraet retur eller Berk (klubpædagogen). Efter feltarbejdets afslutning ringede jeg adskillige gange til både Amir og Berk, og det lykkedes et par gange at lave en aftale med Amir, men han aflyste aftalerne kort før vi skulle mødes. Berk forklarede, at han ikke havde tid til at stille op til et interview da han havde for travlt med uddannelse og arbejde. Det øvrige personale viste ikke yderligere interesse for at blive interviewet.

3.2.6. Databearbejdning

Der eksisterer forskellige tilgange til at kode sit datamateriale. Da datamaterialet til nærværende speciale både består af eksisterende kilder samt det indsamlede data i feltarbejdet. Derfor har databearbejdningen ligeledes bestået i to processer.

Dokumentanalyse

Da dokumentation er *”et af de væsentlige aspekter, der kendetegner den idealtypiske bureaukratiske organisationsform”* (Justesen and Mik-Meyer 2012:122) søges der aktindsigt i offentlige dokumenter om Drejerklubben fra det overordnede be-

slutningsniveau i Københavns Kommune. Det særlige ved at anvende eksisterende dokumenter som empirisk materiale er, at materialet ”eksisterer forud for den undersøgelse, de bliver en del af” (Justesen and Mik-Meyer 2012:123). Ulempen ved at anvende denne type data er netop, at materialet er udarbejdet til en anden kontekst end undersøgelsens. I modsætning til observationsstudiet var materialet dog ikke vanskeligt at få adgang til, da det eksisterede forud for nærværende specialeafhandling. Dette giver videre mulighed for at opnå ren data forstået på den måde, at materialet giver indblik i de ideelle tanker om organisationens formål og hensigt.

Dokumenter vil i nærværende speciale anvendes til at skabe indsigt i, hvorledes det overordnede beslutningsniveau fortolker klubben som meningsfuldt for de unge.

Kodning

”Coding and condensation provide structure and give overviews to often extensive interview texts” (Kvale and Brinkmann 2008:201). Ved kodningen reduceres og omdannes datamaterialet til et eller flere generelle temaer. Jeg inspireres af grounded theory, hvor formålet er at udvikle og udvælge teorier induktivt (Kvale and Brinkmann 2008:202). Om grounded theory skriver Engward

Grounded theory provides a methodology to develop an understanding of social phenomena that is not pre-formed or pre-theoretically developed with existing theory and paradigms. [...] The focus of grounded theory methodology is to inquire into what happens in a social context to uncover patterns in social life of which participants might or might not be aware (Engward 2013:38).

Med grounded theory søges konkrete mønstre i det empiriske materiale, det vil sige der dannes begrebsmæssige kategorier og temaer med udgangspunkt i empirien. ”The goal is the development of categories that capture the fullness of the experience and actions studied”(Kvale and Brinkmann 2008:202). Databearbejdningen i grounded theory er yderst detaljeret. I databearbejdningen har jeg ladet mig inspirere af de tre faser i Glasers forskningsproces – den åbne, den selektive samt den teoretiske fase (Hartman 2005:60ff), (se kodningsprocessen i bilag 2).

I praksis er feltnoter og det transskriberede interview gennemlæst flere gange for at opnå en dybdegående indsigt i materialet. Først læses materialet med henblik på at oprette åbne koder – den åbne fase. Disse koder har karakter af commonsense-begreber, der ofte drejer sig om ”*adfærd eller processer, der forklarer hvordan grundlæggende problemer løses eller håndteres*” (Hartman 2005:114). Dernæst blev materialet læst med fokus på centrale kernekategorier – den selektive fase. Tematikkerne udvælges i denne fase på baggrund af, hvilke tema, der nævnes hyppigst i datamaterialet. Konkret betyder det at jeg noterede, hvor mange gange et tema fremgik i datamaterialet. Selektionen skete altså på baggrund af et kvantificeringsprincip, hvor de hyppigst forekommende temaer udvælges, da de udgjorde en central del af datamaterialet. Af pragmatiske hensyn udvælges de tre mest berørte temaer til den næste fase – den teoretiske fase - hvor nye antagelser om feltet udvikles. I den teoretiske fase udvælges (og ikke udvikles) de relevante teoretiske optikker til at forklare de empiriske antagelser. Her inspireres jeg altså kun af fasen og anvender den ikke efter Glasers hensigt. Jeg udvikler ikke teori til at forstå fænomenet, i stedet vælger jeg eksisterende teoretiske paradigmer ud fra de empiriske kategorier.

3.3. Kvalitativ analysestrategi

På baggrund af ovenstående metodologisk fremgangsmåde vil specialets analysestrategi fastlægges i det følgende. En analysestrategi skaber analytisk gennemsigthed (Olsen 2003:72) og fordrer refleksioner om fordele og ulemper ved de forskellige analysestrategier.

Det metodologiske udgangspunkt er grundlæggende det, der gør, at iagttagelser, interviewcitater eller statistiske fund får en analytisk betydning, der går over den rene deskription. Dette bidrager til at meningsfulde og adækvate fortolkninger kan foretages på baggrund af et empirisk materiale (Hviid Jacobsen 2012:598). Analysen vil opdeles i tre delanalyser, henholdsvis en analyse om det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau, personalet samt etniske minoritetsunge. Fordelen herved er, at de forskellige aktører analytisk bliver

adskilt fra hinanden. I konklusionen vil delene og helheden mødes for at opnå indsigt i, hvordan aktørerne samlet og hver for sig fortolker klubrummet som meningsfuldt. Sigtet med analyserne er at kigge efter mening og betydning på de tre niveauer. I det følgende vil det ekspliciteres, hvorledes de tre analyser vil udformes herunder præciseres analysens formål.

3.3.1. Det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau

Den første aktør i problemformuleringen er det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau. Det empiriske materiale består i denne del af analysen af kommunalpolitiske beslutninger, kommunale mål og visionsdokumenter. Analysen bygges derved op omkring eksisterende kilder.

Formålet med denne analysedel er at opnå indsigt i, hvorledes klubben fortolkes ud fra et kommunalpolitisk organisatorisk blik. Dette niveau er medtaget for at opnå nogle overordnede rammer for hvordan medarbejderne og de unge kan anvende klubrummet. En del af feltarbejdet bestod derfor af at søge aktindsigt i Københavns Kommunes politiske beslutninger truffet om klubben. Det organisationsteoretiske bidrag anvendes til at stille spørgsmål til, hvordan ungdomsklubben organisatorisk kan forstås. Herved bliver det muligt at få et niveau med, der ikke kan observeres i praksis. Sigtet er at forstå og forklare de organisatoriske forhold omkring ungdomsklubben. Dette er relevant at forstå grundet de indledende empiriske antagelser om, at niveauerne er mere eller mindre afkoblet fra hinanden, jf. kapitel 1. De officielle dokumenter giver et billede af, hvordan det sociale klubarbejde ideelt set bør foregå.

Analysen på dette niveau vil yderligere gribes an med et genealogisk blik, altså en Foucaudiansk inspireret tilgang. En genealogi er ikke blot historieskrivning, men

en slags case-historie, hvor historiefagets principper om at lave udtømmende rekonstruktioner af fortiden sættes i baggrunden til fordel for en ambition om at levere kritiske effekter i samtiden (Villadsen 2005:36).

Med genealogien sættes der fokus på, hvordan forskellige rationaliteter på forskellige tidspunkter har været udfoldet. Det betyder altså, at genealogien kan anvendes til at give en forestilling om, hvorledes det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau har forholdt sig til ungdomsklubben og derved, hvordan aktørerne på dette niveau tilskriver ungdomsklubben mening.

Det metodiske fokus med genealogien er at ”*kortlægge et historisk mulighedsfelt for tænkning og handling*” (Villadsen 2005:40) med fokus på den historiske udvikling samt forskellige rationaler i forbindelse med ungdomsklubben igennem tiden.

3.3.2. Personalet

Den anden aktør i problemformuleringen er personalet. Det empiriske materiale består i denne del af analysen af det indsamlede data fra feltarbejdet. For at forstå personalets faglige logikker må der anvendes andre kvalitative discipliner og teoretiske optikker end i analysen af det overordnede beslutningsniveau.

I denne analyse lægges et nedefraperspektiv for at forstå personalets adfærd. De teoretiske optikker, vil i denne analyse anvendes som en ramme til at fortolke de empiriske observationer. Det vil sige, at det vil gå over et deskriptivt niveau til et fortolkningsniveau som den filosofiske hermeneutik bidrager til. Der vil i analysen benyttes få, men manifesterede citater fra mine feltnoter omkring personalet. Dette betyder, at unødige gentagelser bevidst er undgået på grund af projektets pladsmæssige begrænsninger. Dette niveau er medtaget for at opnå bevidsthed om, hvordan personalet fortolker og agerer i de formelle rammer, der eksisterer omkring klubben. Ydermere inddrages dette niveau grundet de indledende empiriske antagelser om, at der kan forekomme konflikt mellem de politiske intentioner med klubben og praksis som den udspiller sig.

3.3.3. Etniske minoritetsunge

De unge udgør den sidste aktør, som nærværende problemformulering beskæftige sig med. Ligesom med personalet genereres viden på dette niveau gennem observationsstudiet. Yderligere består det empiriske materiale på dette niveau ligeledes af et etnografisk interview med Tarek på baggrund af de billeder han tog.

Denne analyse minder om den foregående, da der igen lægges et nedefraperspektiv for at forstå de unges adfærd. Der vil i denne analyse ikke anvendes teoretiske optikker. Derimod vil lignende studiers empiriske betragtninger anvendes til at generere spørgsmål til mit empiriske materiale om de unge. I modsætning til analysen med personalet, lykkedes det at få etableret et interview med en ung over 18. Ydermere vil der i denne analysen også benyttes få, men manifesterede citater fra mine feltnoter og interviewet. Fordelen herved er, at det bliver muligt at opnå indsigt i, hvilke dynamikker, der eksisterer blandt etniske minoritetsunge, og hvordan de på denne måde tillægger ungdomsklubben mening. Dette niveau er medtaget for at opnå bevidsthed om de unges fortolkninger af klubrummets formelle betingelser.

3.3.4. Slutningsformer

Ud fra specialets metateoretiske position indføres ligeledes konkrete slutningsformer, der betegner på hvordan der sluttet mellem empiri og teori. Grundlæggende findes to forskellige slutningsformer – induktion og deduktion - der betegner forholdet mellem teori og empiri. Den induktive tilgang udvikler teori sensitivt på baggrund af empiriske observationer, hvorimod en deduktiv tilgang tager udgangspunkt i teoretiske forforståelser eller eksisterende viden om fænomenet og undersøger dette empirisk (Andersen and Watt Boolsen 2012:41).

Indeværende speciale bygger på indledningsvist på en induktiv tilgang da afsættet er empirisk frem for teoretisk. Jf. den filosofiske hermeneutik har jeg en åben tilgang, der er præget af de empiriskbaserede antagelser, der præsenteredes i kapitel 1. At indtage en induktiv tilgang betyder, at der slutes fra det specifikke til det mere generelle. At arbejde induktivt vil også sige at have en åbenhed overfor det, der viser sig i feltet. Forskeren må forholde sig fleksibelt til forskningsstrategien og være åben for at følge nye veje i forståelsen af informanternes perspektiv. Jeg har derfor arbejdet empirinært ved at være loyal overfor det empiriske datamateriale og søgt mønstre heri til at kunne besvare problemformuleringen.

Som tidligere beskrevet under kodningsprocessen bliver faserne mere teoretisk inspireret, hvorfor analysen mere inspireres af den deduktive tilgang. Det vil altså sige, at der metodisk pendles mellem den induktive og deduktive tilgang, hvilke ligeledes afspejles i den hermeneutiske cirkel, hvor både del og helhed er centrale for at opnå nye forståelser.

I indeværende speciale forstås empiri som erfaringer og teorier som forklaringer. Ungdomsklubben som empirisk fænomen kræver teori for at blive forklaret og forstået.

3.4. Teorirelatering

Denne del af specialet har til formål at tydeliggøre de forskellige teorier, hvorfra der er søgt inspiration. Til besvarelse af problemformuleringen er der anvendt flere forskellige teoretiske bidrag til at forstå aktørernes fortolkning af klubben som meningsfuldt socialt rum. Formålet med de teoretiske optikker er at opnå indsigt i hvordan mening og betydning fortolkes på de tre niveauer. Dette er hensigtsmæssigt at gøre grundet specialets indledende antagelser om, at de tre niveauer er mere eller mindre afkoblet fra hinanden.

I kodningsprocessens tredje fase (jf. side 61 & bilag 2), identificeredes forskellige centrale empiriske tematikker. På baggrund af disse tematikker vælges de teoretiske optikker, som præsenteres i det følgende. Teorierne er forskellige

og vil derfor også anvendes forskelligt i de tre analyser for at opnå en dybere forståelse af det empiriske materiale. I det følgende introduceres de teoretiske bidrag kort, og i de specifikke kapitler vil selve det teoretiske begrebsapparat udfoldes og anvendes.

3.4.1 Det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau

På det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau er teorierne inspireret af de brede organisatoriske teorimuligheder, der findes i Jacobsen og Thorsviks grundbog *"Hvordan organisationer fungerer – en indføring i organisation og ledelse"*. Forfatterne præsenterer bogens bidrag som et organisatorisk systemperspektiv (Jacobsen and Thorsvik 2008:18), der giver indsigt i betydningsfulde bidrag inden for klassisk organisationsteori til at kunne forstå forvaltningslogikken.

Organisationsteori er et perspektiv til systematisk at forstå og forklare organisationer (Jacobsen and Thorsvik 2008:11f). Herved bidrager organisationsteori til at skabe en dybere forståelse af, hvad der foregår i organisationen samt forklare årsags- og virkningsforhold.

En organisation er en fællesbetegnelse for *"et socialt system som er bevidst konstrueret med det formål at løse særlige opgaver og realisere bestemte mål"* (Jacobsen and Thorsvik 2008:13). Organisationer er altså menneskeskabt, består af menneskelig interaktion og søger at realisere bestemte mål. Derudover består en organisation både af formelle og uformelle strukturer. De formelle elementer består eksempelvis af struktur, geografisk placering, et tydeligt defineret formål etc. (Jacobsen and Thorsvik 2008:17). De uformelle elementer findes eksempelvis i organisationskultur og organisationens magtforhold (Jacobsen and Thorsvik 2008:17). Organisationsstrukturen og kulturen påvirker i stor udstrækning hinanden, hvilket gør dem mere eller mindre uadskillelige. Jacobsen og Thorsvik påpeger videre, at omgivelserne spiller en væsentlig rolle i forhold til at forstå

organisationer. Organisationen skal forholde sig til brugere, offentlige reguleringer og lignende (Jacobsen and Thorsvik 2008:19). Omgivelserne kan også være andre organisationer.

I analysen af det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau er det udelukkende de formelle elementer, der bringes i spil, idet der med formelle elementer sættes nogle overordnede rammer, som personalet og de unge kan agere i. Analysen afsluttes med en genealogisk analyse om klubbens historie på baggrund af politiske beslutninger. Dette for at forstå, hvilke spor, der har institutionaliseret sig i organisationen over tid. Det genealogiske greb giver derved mulighed for at forstå dynamikkerne og forholdene i klubben.

3.4.2. Personalet

I problemformuleringens anden del omkring personalets fortolkninger er analysen ligeledes inspireret af organisationsteori blot i form af Michael Lipskys diskussion af *'street-level bureaucrats'*. Michael Lipsky er en amerikansk politolog, der i 1980 skrev bogen *'street-level bureaucracy'*, hvori hans syn på offentlige ansattes arbejdsbetingelser, dilemmaer og udfordringer fremstilles. Lipsky argumenterede for, at gadeplansmedarbejdere, herunder personalet, bør anerkendes og inddrages i politiske beslutninger ud fra den betragtning, at socialpolitik kommer til udtryk i mødet mellem gadeplansarbejdere og klienter. Lipsky skriver, at

Street-level bureaucrats are the focus of political controversy. They are constantly torn by the demands of service recipients to improve effectiveness and responsiveness and by the demands of citizen groups to improve the efficacy and efficiency of government service (Lipsky 2010:4).

Lipsky kan anvendes til at belyse nogle af gadeplansmedarbejdernes dilemmaer i forhold de overordnede krav på den ene side og klienternes ønsker og behov på den anden side. Lipsky er særlig optaget af de skønmæssige handlinger, som gadeplansmedarbejder anvender når de implementerer socialreformer til borgerne, samt hvilke mestringsstrategier offentligt ansatte benytter for at tilpasse sig det sociale arbejdes muligheder.

Lipskys deskriptive begreber findes anvendelige til at beskrive og forklare den række af antagelser, der præsenteredes i kapitel 1, herunder at nogle organisatoriske forhold kan være en forhindring i forhold til, at personalet kan efterleve de politiske målsætninger

Lipsky bruger betegnelsen *'street-level bureaucracies'* om offentligt ansatte. Imidlertid fokuserer Lipsky på en helt særlig gruppe offentligt ansatte nemlig dem, der er i direkte kontakt med borgerne. På dansk benyttes forskellige betegnelser herfor, eksempelvis gadeplans(med)arbejdere, markarbejdere, frontlinjemedarbejdere eller lignende. Ifølge Lipsky er gadeplansarbejderene kendetegnende ved, at de er placeret nederst i hierarkiet, men har store frihedsgrader i forhold til udførelsen af deres arbejde. Når der i nærværende afhandling refereres til gadeplans(med)arbejdere eller personalet skal det forstås som samme reference som Lipskys betegnelse *'street-level bureaucracies'*.

Da Lipskys teoretiske beskrivelser var genkendelige i feltarbejdet anvendes de på trods af, at begreberne er udviklet i amerikanske studier.

Ydermere er der søgt inspiration hos Johansen (2013) med den specifikke analyse om, hvordan palæstinensiske borgere i Gellerupparken oplever mistillid til de gadeplansmedarbejdere, der både forsøger at danne relationer til de unge og skriver underretninger om dem. Denne dobbelthed forstås med *'trickster'*-begrebet

The 'trickster state' points to my interlocutor's experience of these neighbors as embodying the highly unpredictable and tricky state apparatus in the local context (Johansen 2013:157).

3.4.3. Etniske minoritetsunge

Omkring de unge søges inspiration i flere lignende empiriske studier af etniske minoritetsunge. Blandt andet hos Illeris et al. (2009) *"Ungdomsliv – mellem individualisering og standardisering"* og Røgilds (1995) *"Stemmer i et grænseland"*, Rasmussen (2010) *"Livshistorier og kriminalitet"* med flere.

Illeris et al. arbejder med at udvikle et 360 graders perspektiv på ungdomslivet, hvor seks arenaer er helt grundlæggende for forståelsen af ungdomslivet. Disse er 'Familieliv', 'Digetal liv', 'Samfundsliv', 'Fritidsliv', 'Arbejdsliv', 'Uddannelses/ Skoleliv' (CEFU 2014:2). Illeris et al. tager afsæt i ungegrupper og identificerer centrale arenaer for unge. Derved er Illeris et al. anvendelig til at definere særlige meningsfulde arenaer for de unge.

Illeris et al beskæftiger sig med de mekanismer, som unge i særlig grad generelt står overfor. Det gælder både unge som en bred gruppe og særlige ungegrupperinger som etniske minoriteter eller lignende. Det kan være en begrænsning at benytte Illeris et al.'s teoretiske bidrag, idet forskningen her ikke udelukkende vedrører udsatte og sårbare minoritetsunge. Alligevel vurderes deres teoretiske bidrag relevante at inddrage, da de eksempelvis beskæftiger sig med, hvilke særlige unikke fritidsforhold, der gør sig gældende for etniske minoriteter.

Ydermere søges inspiration hos Rasmussen (2010), da hun beskæftiger sig med minoritetsunges livshistorier, hvilket giver et særligt blik på de unges historier og private arenaer. Rasmussen fremkommer eksempelvis med nuancerede beskrivelser af, hvordan tidligere kriminelle oplevede gadekulturen som en særlig sociale arena, de kriminelle befandt sig i.

Yderligere hentes inspiration hos Røgilds (1995), da hans undersøgelse blandt andet foregår i en ungdomsklub. Der tages altså primært udgangspunkt i den del af Røgilds undersøgelse, der beskriver ungdomsklubben som institution. Røgilds findes derved anvendelig til at illustrere særlige dynamikker og forhold ved en klub.

Slutligt anvendes Johansen (2013) til at diskutere de unges gadekultur i forhold til, hvordan Tarek giver sit bud på hvad der er det største problem ved de unges gadekultur.

Disse empiriske bidrag er anvendt til at supplere mit empiriske materiale og hinanden, da de hver især indeholder forskellige pointer og kategorier om de unges livsomstændigheder.

Jeg er bevidst om, at de valgte teoretiske og empiriske bidrag anvender forskellige forklaringsmekanismer til at belyse eller forstå dynamikkerne på de forskellige niveauer i problemformuleringen. Eksempelvis læner de organisations-teoretiske bidrag sig op af strukturelle forklaringer, hvorimod Rasmussen mere læner sig op af psykodynamiske og individualistiske forklaringer. Dette valg er truffet for at kunne besvare problemformuleringen mest nuanceret. Desuden giver det en unik mulighed for, jf. det metateoretiske grundlag, at bevæge sig mellem del og helhed til forståelse af fænomenet.

Organisations- teoretisk analyse

I denne del af specialet vil problemformuleringens første punkt omhandle den måde, hvorpå det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau fortolker klubben som meningsfuldt socialt rum. Dette vil analyseres ud fra Jacobsen og Thorsviks organisatoriske systemperspektiv (Jacobsen and Thorsvik 2008:18), der giver en indføring i betydningsfulde bidrag inden for organisationsteori. Sigtet er hermed at opnå en forståelse af, hvordan det overordnede beslutningsniveau tillægger mening i formelle organisatoriske rum. Formålet med dette, er at vise, hvilke faglige logikker det overordnede beslutningsniveau anvender. Derved vil kapitlet have særligt fokus på de organisatoriske formelle elementer.

De teoretiske optikker anvendes derfor i denne del af analysen til at forklare, hvordan en organisations formelle elementer kan forstås. Analysen afsluttes med et genealogisk blik for at se hvilke spor, der har institutionaliseret sig i klubben samt hvordan den særlige klubstruktur i Københavns Kommune er opstået og har betydning for klubberne i København.

4.1 Organisationsteoretiske forståelser

Ud fra de tidligere beskrevne empiriskbaserede antagelser om en delvis uoverensstemmelse mellem det overordnede beslutningsniveau og dagligdagen i klubben, vil en organisationsteoretisk analyse være relevant til at forstå forvaltningslogikken med forskellige bidrag inden for den klassiske organisationsteori.

Organisationsteori er central til systematisk at forstå og forklare organisationer, herunder Københavns Kommune og klubben som organisation. Disse forståelser og forklaringer kan i kapitlets afsluttende del anvendes til at generere spørgsmål om henholdsvis personalet og de unge.

Analysen vil tage afsæt i det empiriske materiale, der blev genereret fra Københavns Kommune, herunder de overordnede beslutninger, strategier, mål og lovgivning omkring ungdomsklubberne i Københavns Kommune, særligt med fokus på Ydre Nørrebro. I analysen anvendes ligeledes organisatoriske begreber fra Jacobsen og Thorsviks helhedsmodel med fokus på de organisatoriske strukturer, ydre betingelser samt organisationens formål.

4.2. Det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau

For at forstå hvordan det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau fortolker en ungdomsklub som et meningsfuldt socialt rum, er det centralt at forstå den organisatoriske ramme, klubben befinder sig i. Sigtet med de følgende afsnit er at skabe en grundlæggende organisatorisk forståelse og bevidsthed om hvilke faglige logikker, der eksisterer på dette niveau.

4.2.1. Organisationens formelle elementer

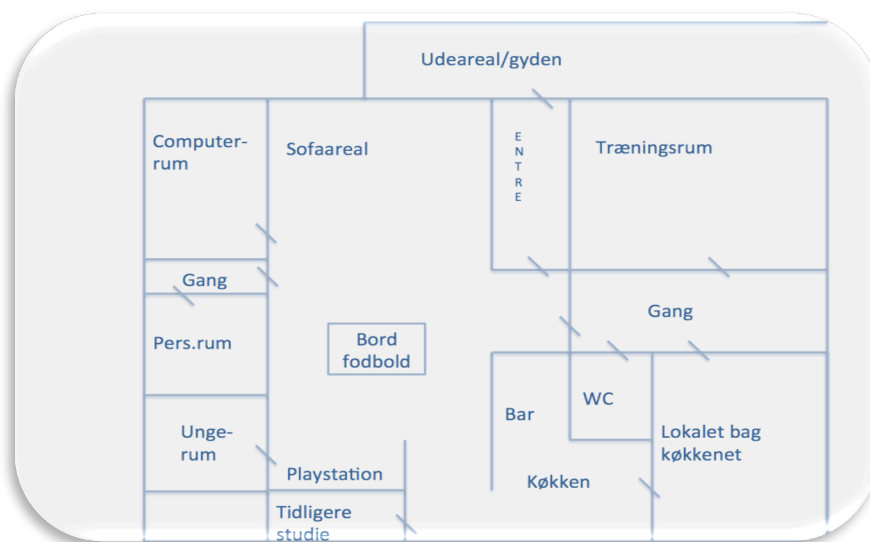
De formelle elementer kan betragtes som organisationens skelet og giver en fundamental forståelse for organisationernes strukturelle forhold. De strukturelle elementer illustrerer det sociale arbejde, der udføres i ungdomsklubben, og de påvirker i høj grad dagligdagen. I det følgende vil klubbens formelle elementer fremstilles i form af klubbens fysiske betingelser, formålet med det sociale arbejde i klubben samt organisationsstrukturen.

Ungdomsklubbens fysiske rammer

Mandag den 3. marts 2014 skulle jeg finde ungdomsklubben for første gang, hvilket til at starte med var vanskeligt. Der var ingen skilte, der viste ind til klubben. Man skulle kende til lokalerne for at finde dem. Den grå og fadefærdige 'gyde', med den store metallåge, gav området karakter af at være privat. Selve klubben er fysisk placeret i hjørnet af en bygning for enden af 'gyden' (Feltnoter 2014:1). Klubben ligger mellem tre store indfaldsveje (Frederikssundsvej, Frederiksborgvej og Tagensvej) til København. På hjørnet Drejervej/Lygten er en boligblok med vinduer ud til Drejervej. På selve Drejervej er forskellige virksomheder placeret, og lige overfor klubbens indgang ligger et autoværksted. På Frederikssundsvej og Frederiksborgvej findes mange kiosker, pizzeriaer og små forretninger af udenlandsk karakter. Området er forholdsvis fredeligt i aften-timerne, hvor de omkringliggende virksomheder er lukket. Af Børne- og Ungeudvalgets beslutning om at etablere ungdomsklubben, fremgår specifikke overvejelser omkring ungdomsklubbens fysiske placering.

Det må anses for helt afgørende, at der bliver tale om lokaliteter i nærhed/gåafstand af der, hvor de unge naturligt opholder sig og samtidig i tilstrækkelig afstand fra andre grupper unge, der kunne udløse potentielle konflikter (BUU 158001 2010).

Klubbens ydre fysiske rammer gjorde i første omgang stort indtryk på mig som et privat lukket område, hvor uvedkommende ikke er velkomne. Selve klubben indrettes i lejede lokaler i gå afstand til Mjølnerparken. Klubben er placeret i stueetagen. Før klublokalerne kunne tages i brug, skulle der foretages en større ombygning. Eksempelvis skulle klubben have egen indgang, etablering af nyt køkken, toilet, videoovervågning, træningslokale med mere. Lokalerne indrettedes altså særligt til klubformålet og målgruppen. I feltnoterne forsøgte jeg at tegne klubbens rum og lokaler på følgende vis (Feltnoter 2014:3).

Ifølge personalet har klubben omkring 30-35 unge klubmedlemmer, heraf er omkring ti piger (feltnoter 2014:1). I den periode, hvor observationerne foregik, var der maksimalt 15 forskellige unge i klubben, og kun to gange på tre uger mødte jeg tre piger i klubben. Under observationsstudiet oplevede jeg flere gange, at der kom unge i starten af 20'erne fra den gamle ungdomsklub, Haku-na Matata, i åbningstiderne. De kom enten for at træne eller spille kort. Derudover kom der indimellem en ung over 18 uden noget decideret formål andet end at gå lidt rundt og snakke med de unge. Af klubbydelsplanen fremgår det, at normeringen i ungdomsklubben er 60 unge, hvoraf 100 pct. af disse er drenge. 99 pct. af disse drenge har forældre med ikke vestlige baggrund (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:13). Det vil sige, at målgruppen i ungdomsklubben specifikt er etniske unge minoritetsdrenge.

Det synligste ved en organisation er de fysiske rammer, og det er også disse, der giver de første indtryk af organisationen. De fysiske rammer kan have stor symbolsk effekt for medarbejdere og brugere (Jacobsen and Thorsvik 2008:83).

Denne fysiske afstand mellem det overordnede beslutningsniveau og klubben kan potentielt skabe muligheder for at personalet kan få et større handle- rum udenom beslutningsniveau.

Formålet med ungdomsklubben og det sociale arbejde

I maj 2011 etablerede politikerne en ungdomsklub i Københavns Nordvest-kvarter til unge mellem 13 og 17 år, da de unges selv ønskede hjælp til at komme ud af (bande- og kriminalitets) miljøet. Problemstillingen beskriver af Børne- og Ungdomsudvalget således:

Den 1. januar 2010 åbnede et skurvogsprojekt for en gruppe på ca. 100 unge mellem 13 og 25 år (heraf ca. 75 under 18 år) på DSB-arealet på Ydre Nørrebro. Gruppen opholdte sig inden opsætningen af skurvognen i områder, hvor der var stor risiko for at blive tiltrukket af uheldige aktiviteter, som en gruppe ældre unge praktiserede. Dette kunne f.eks. være hærværk, truende adfærd, salg af stoffer, misbrug, med heraf følgende risiko for at blive rekrutteret til dette bandelignende miljø. De unge har udtrykt ønske om, at få hjælp til at komme ud af miljøet. [...] De unge under 18 år benytter ikke andre klubtilbud i området i nævneværdig grad og der er ikke nogen af de eksisterende klubber, der har kapacitet til at rumme hele den omtalte gruppe af unge [...] Flere af de unge kan kategoriseres som kategori 3 – dvs. unge, der har begået kriminalitet flere gange (BUU 158001 2010).

Der er altså flere formål forbundet med etableringen af klubben. Der er blandt andet fokus på at øge den individuelle indsats for 75 unge under 18 år på Ydre Nørrebro. Indsatsen skal fokuseres omkring kriminalitetsforebyggelse af kommunens kategori tre unge, herunder blandt andet med fokus på misbrug og de unges truende adfærd. Hensigten med dette er blandt andet at udvikle gruppens sociale kompetencer.

Ifølge Jacobsen og Thorsvik kan organisationers formålsbeskrivelser knyttes til en række af organisationens kerneværdier, særlige kompetencer eller måder at arbejde på, der gør organisationen unik (Jacobsen and Thorsvik 2008:30). Det særlige ved etableringen af denne klub er, at der i Københavns Kommune findes en gruppe unge drenge under 18 år, der har begået kriminalitet flere gange, og som nu har udtrykt ønske om at komme ud af miljøet. Klubben adskiller sig fra andre lignende klubber ved at være etableret på baggrund af de unges *egne* ønsker om at forebygge en permanent kriminel løbebane.

Organisationer adskiller sig fra hinanden i forhold til hvilke opgaver, de skal løse. Juridisk defineres formålet med klubtilbud i kommunerne i Dagtilbudslovens § 65. Som tidligere nævnt i lovgivningsafsnittet i kapitel 1 er formålet med klubtilbud generelt at fremme de unges alsidige udvikling, selvstændighed og forståelse for demokrati etc. I Københavns Kommune foreligger et dokument, hvori det overordnede formål med klubarbejdet beskrives som ”*at understøtte større børn og unges egen udvikling i lyset af det moderne ungdomsliv i en multikulturel præget storby med mange forskelligartede tilbud*” (Uddannelses- og Ungdomsforvaltning n.d.:6). Det er bemærkelsesværdigt og interessant, at klubarbejdet i Københavns Kommune retter en særlig opmærksomhed mod storbyens betydning for ungdomslivet.

I forhold til den konkrete klub kan man stille sig nysgerrig overfor, hvordan de generelle formålsbestemmelser efterleves med en målgruppe, som kommunens øvrige klubtilbud ikke har kapacitet til at rumme.

Struktur

Formålet med organisationsstrukturen er at skabe orden og stabilitet internt i organisationen. Af strukturerne fremgår organisationens ydre betingelser og formål, som præsenteredes i de forrige afsnit. Endvidere er det muligt at forstå og identificere organisationens strukturelle konfigurationer, organisationstypen samt medarbejdernes formelle baggrunde.

Organisationsstrukturen beskrives af Henry Mintzberg med fem forskellige strukturelle konfigurationer, der adskiller sig markant fra hinanden. De enkelte konfigurationer defineres ud fra empiriske observationer og findes aldrig i rene perspektiver. Konfigurationerne er ’*entreprenørorganisationen*’, ’*maskinbureaukratiet*’, ’*det professionelle bureaukrati*’, ’*den innovative organisation*’ og ’*den divisionaliserede organisation*’ (Jacobsen and Thorsvik 2008:85ff). Det overordnede beslutningsniveau kategoriseres som et maskinbureaukratiet, der kendetegnes med høj grad af kontrol og hierarki.

De politiske beslutninger omkring etableringen af klubben tydeliggør, at klubben rent organisatorisk - på det formelle plan - er etableret i et maskinbureaukrati, der bygger på Webers idealtypiske bureaukratimodel (Jacobsen and Thorsvik 2008:86) Maskinbureaukratiet kendetegnes ved centraliseret beslutningskompetence samt en høj grad af formalisering, og organisationen styres efter nedskrevne regler og procedurer, ligesom maskinbureaukratiske organisationer ofte har store teknostruktur (altså mange, der udarbejder regler og sørger for, at de bliver fulgt) (Jacobsen and Thorsvik 2008:87).

Formaliseringen om klubarbejdet i Københavns Kommune ses blandt andet i de offentlige dokumenter, herunder om formål, vision, målsætning, rammer, økonomi, værdier, handleplaner med mere. I Københavns Kommune foreligger et dokument, hvori målsætningerne for klubarbejdet fremgår. Heraf fremgår det, at arbejdet i kommunens klubber ”*tager afsæt i Københavns Kommunes værdigrundlag med de fire kerneværdier: respekt, ligeværd, dialog og tillid*” (Uddannelses- og Ungdomsforvaltning n.d.:5). Heri beskrives ligeledes klubbernes arbejdsmetoder, baggrund og rolle i samfundet. I forhold til specialets indledende empirisk-baserede antagelser er det interessant, at det ikke fremgår eksplicit, hvordan styringen og evaluering af klubarbejdet vil foregå. Dette kan betyde, at klubarbejdet i Københavns Kommune tilrettelægges ud fra det officielle dokument om målsætninger, værdier og visioner. Dette gør kommunikationsformen i maskinbureaukratiet både vertikal og upersonlig.

Evalueringen af klubarbejdet fremgår dog i klubbydelsplanen for Ydre Nørrebro, hvori det fremhæves, at evalueringen

Skal være en naturlig del af klubbernes hverdag og kan opfattes som et kompas, der holder os på rette kurs samt et værktøj, der sikrer at vores kvalitetsudvikling bliver synlig og systematisk (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:29).

Dette betyder, at kommunen har fokus på at evaluere klubarbejdet for at sikre kvalitetsudvikling. Imidlertid fremgår det ikke, hvorledes denne evaluering vil foregå, udover at den skal være en naturlig del af klubbernes hverdag. Det fremgår dog af klubbydelsplanen, at den gælder fra 2014 – 2015, hvorfor det må

formodes, at en del af evalueringen er fornyelse af klubbydelsplanerne hvert andet år.

Maskinbureaukratiske organisationer kendetegnes oftest som offentlige organisationer, der typisk er mere bureaukratiske, komplekse, varetager centrale værdier samt har mindre risikopræget kultur end private. Skellet mellem offentlige og private organisationer minimeres dog gennem det voksende formaliserede samarbejde mellem offentlige, private og frivillige organisationer (Jacobsen and Thorsvik 2008:24). Offentlige organisationer kendetegnes også ved, at de er *multifunktionelle* (Jacobsen and Thorsvik 2008:24), hvilket betyder, at organisationen skal tage flere, ofte modstridende, hensyn. Det vil sige, overholde lovgivninger, varetage centrale værdier i velfærdssamfundet, beskytte socialt udsatte borgere, overholde offentlige budgetter, leve op til evalueringskravene etc..

De empiriskbaserede antagelser går ud på, at et sådant idealtypisk maskinbureaukrati i praksis kan antage mange former, hvilket i praksis, ud fra Mintzbergs konfigurationer, kunne kategoriseres som *den innovative organisation*. der kendetegnes med en decentral beslutningskompetence, hvor de ansatte selv må tage stilling til, hvordan de løser arbejdsopgaverne.

Klubben er en offentlig og multifunktionel organisation, der producerer tjenesteydelser. Formålet er at øge den individuelle indsats for kategori tre unge bosat i Københavns Nordvestkvarter. Strukturelt kan klubben - formelt - identificeres ud fra Mintzbergs konfiguration *maskinbureaukrati*, da klubben er placeret under Københavns Kommune. Ud fra dette forstås, at beslutningsniveauet i klubben formelt set er decentral, at der eksisterer en høj grad af formel kontrol, hierarki, formalisering samt, at der er nedskrevne regler og procedurer ofte udarbejdet af embedsværket. Det kan virke paradoksalt at organisationer, herunder klubber, formelt er forankret og organiseret i et idealtypisk maskinbureaukrati og at medarbejderne kendetegnes som professionaliserede medarbejdere med en formel uddannelsesbaggrund, der kan være svær at forene med maskinbureaukratiets kontrol og regler.

4.2.2. Ungdomsklubbens genealogi

Med Foucaults forestilling om genealogi kan der opnås indsigt i og forståelse af, hvordan tidligere spor i form af overordnede beslutninger har lagt sig som spor, der skaber konsekvenser for ungdomsklubbens fremtidige råderum.

I 2010 åbnede skurvognsprojektet for en gruppe på 100 unge i alderen 13 – 25 år på Nørrebro, hvilket er forløberen til, at klubben blev etableret. Dette projekt ophørte med udgangen af 2010.

Den 18. maj 2011 fandt Børne- og Ungdomsudvalget i Københavns Kommune det hensigtsmæssigt at

Der etableres lokaler til en permanent ungdomsklub til ca. 75 unge under 18 [...] Flere af de unge kan kategoriseres som kategori 3 – dvs. unge, der har begået kriminalitet flere gange (BUU 158001 2010).

Dette klubtilbud blev etableret med navnet Hakuna Matata. Formålet med Hakuna Matata beskrives som

En kombination af en individuel indsats og en indsats i forhold til de sociale kompetencer i ungegruppen. Indsatsen skal foregå i fast etablerede fysiske rammer samt opsøgende gadeplan med individuel indsats. Organisatorisk forankres det nye klubtilbud ledelsesmæssigt under [klubfællesskabet] First Floor. (BUU 158001 2010).

Denne formålsbeskrivelse ligner formålsparagraffen i dagtilbudslovens § 1, jf. lovgivningsafsnit i kapitel 1. Klubben blev altså etableret med henblik på at få en gruppe kategori tre unge væk fra gaden og i stedet øge den individuelle indsats for gruppen.

Den 10. april 2013 fandt Børne- og Ungdomsudvalget det ikke længere for- svarligt at fortsætte driften af Hakuna Matata. Dette skyldtes, at politiet den 4. april 2013

Ved [en] ransagning fandt politiet en maskinpistol, en pistol samt en revolver. I forlængelse af ransagningen og fundet af våben er klubben lukket ind til videre (BUU 76063 2012).

Af beslutningen fremgår det ligeledes, at

Helt ekstraordinært fik unge over 18 år lov til at benytte klubben i en midlertidig periode. Der er indskrevet 70 brugere i klubben p.t. fordelt med ca. 50 unge over 18 år og ca. 20 unge under 18 år. De yngste er 16 år (BUU 76063 2012).

Der kan argumenteres for, at det sociale mulighedsrum, som det overordnede beslutningsniveau i første omgang havde etableret ikke længere gav mening, hvorfor de valgte at lukke klubben. Dette kan forstås ud fra det faktum, at der fandtes våben i klubben, og at de unge, der brugte klubben, ikke var de unge, som det overordnede beslutningsniveau forventede.

Børne- og Ungdomsudvalget ønskede i stedet, at tilbuddet fortsatte som en matrikelløs klubindsats for brugerne over 18 år, og at brugerne under 18 år skulle have adgang til en af områdets øvrige klubber (BUU 76063 2012). Børne- og Ungdomsudvalget var altså fortsat bevidst om, at ungegruppen skulle have tilbud stillet til rådighed. Imidlertid vurderedes de fysiske lokaler ikke længere anvendelige til lignende pædagogiske formål.

Lokaliteten på Drejervej har efter de seneste begivenheder fået et sådan omdømme i lokalområdet og blandt de unge, at forvaltningen ikke vurderer det muligt at anvende det til lignende pædagogiske formål fremover (BUU 76063 2012).

Forvaltningen ønskede dog at undersøge muligheden for at anvende lejemålet til noget helt andet end et socialpædagogisk tilbud.

I den modtagne aktindsigt hørte et bilag til beslutning BUU 2012-76063 omkring opsigelsesbestemmelserne tilknyttet lejemålet. Heri fremgik det, at udlejer kan afbryde kontrakten

Hvis ejendommens øvrige brugere oplever trusler, vold, hærværk eller anden kriminalitet og dette ikke ophører senest efter 3. Påkrav fra udlejer, kan udlejer forlange, at lejer finder anden anvendelse af lejemålet (Bilag 3).

Lejemålet kan dog tidligst opsiges af lejer per 1. juni 2016. Det lader altså til at Københavns Kommune er bundet af lejekontrakten ti og med juni 2016.

Politiken fulgte sagen om Hakuna Matata og våbenfundende. Den 5. april 2013 bragte Politiken en artikel, hvori det beskrives, at politiet tidligere havde fundet våben i andre af kommunens ungdomsklubber (Berglöv 2013). Den 10.

april 2013 bragte Politiken en artikel om, at embedsmændene i Københavns Kommune ønskede at lukke ungdomsklubben, Hakuna Matata, efter politiets våbenfund (Holst 2013).

Børne- og Ungdomsforvaltningens souschef, Søren Hegnby, oplyser per mail den 23. maj 2014 (se bilag 3), at (gen)åbningen af klubben, som Drejerklubben, udelukkende er en lokal beslutning i klubfællesskabet, idet klubfællesskabet rådede over lokalerne. Derved er Drejerklubben ikke forankret som en formel politisk beslutning. Strukturelt er Drejerklubben dog stadig forankret i et maskinbureaukrati med decentral beslutningskompetence. At Drejerklubben genåbnes på baggrund af en beslutning i klubfællesskabet strider med Webers tanker om det ideale maskinbureaukrati. Det betyder, at Drejerklubben i praksis minder om en privat og innovativ organisation, da personalet lokalt har beslutningskompetence til at genåbne klubben i de lokaler, der i forvejen er til rådighed. Derudover giver dette potentielt nogle vanskeligheder i forbindelse med målgruppeforståelsen. Besluttede klubfællesskabet, at genåbningen skulle være ud fra de samme formelle retningslinjer som Hakuna Matata fungerede under? Havde klubfællesskabet et særligt mandat til at genåbne ungdomsklubben, som Drejerklubben, ud fra særlige betingelser? Det formodes, at klubfællesskabet åbnede Drejerklubben med udgangspunkt i de politiske beslutninger, der eksisterer omkring Hakuna Matata. Det kan sandsynliggøres af nærværkede afhandling, at Drejerklubben i praksis ikke fungerer som et maskinbureaukrati, men i stedet som en organisation, der træffer lokale og faglige beslutninger.

Af ovenstående fremgår det, at ungdomsklubben Hakuna Matata i første omgang blev etableret med henblik på at styrke den individuelle indsats for unge mellem 13 og 17 år, og derved løse sociale problemer blandt en gruppe unge, der kategoriseres som kategori tre unge. I perioden fra maj 2011 til april 2013 skete der en midlertidig ændring af målgruppen, idet 50 unge over 18 ekstraordinært fik tilladelse til at benytte klubben (BUU 76063 2012). Det er bemærkelsesværdigt, men ikke overraskende, at unge over 18 udgør omkring 70

pct. af medlemstallet, idet alle tiltag ophører ved det fyldte 18. år. Unge over 18 har begrænsede relevante tilbud, hvorfor de sandsynligvis har fået midlertidig tilladelse til at komme i Hakuna Matata. Det kan forstås sådan, at unge under 18 år ikke, i samme grad som unge over 18 år, har behov for en klub. Under feltarbejdet oplyste alle, at Hakuna Matata var en klub for unge over 18. Derfor kan det tyde på, at der blev etableret en politiske bestemt foranstaltning – en klub - men problemet blev ikke løst, fordi de største problemer og behov eksisterede hos en anden målgruppe. Det kan derved sandsynliggøres, at medarbejderne i en vis udstrækning tolkede den beslutningen om målgruppen for at løse nogle af områdets sociale problemer, som det overordnede beslutningsniveau ikke havde blik for. Da Børne- og Ungdomsudvalget valgte at lukke Hakuna Matata efter ransagningen i april 2013, fremgik det af den politiske beslutning, at tilbuddet skulle fortsætte matrikelløst, og at de fysiske lokaler ikke længere blev vurderet egnede til socialpædagogiske formål.

Om ransagningen skrev Politiken i 2013, at det ikke var første gang politiet fandt våben i en af de Københavnske klubber, hvilket kunne vidne om en uhensigtsmæssig tendens i det Københavnske klubmiljø.

Afslutningsvist viste denne genealogiske analyse, at klubaktiviteterne blev genoptaget i de fysiske lokaler på baggrund af en lokal og faglig beslutning truffet i klubfællesskabet. Dette illustrerer, at beslutninger i og om ungdomsklubben i praksis ikke fungerer som et maskinbureaukrati men mere ligner beskrivelserne af en innovativ organisation.

I det følgende redegøres for klubstrukturen i Københavns Kommune for at forstå den specifikke struktur, hvori den seneste beslutning om ungdomsklubben er truffet.

4.2.3. Klubstrukturen i Københavns Kommune

I Københavns Kommune traf Børne- og Ungdomsudvalget den 21. november 2012 beslutning om en ny ungestructur med 18 klubfællesskaber, der for-

ventedes implementeret 1. januar 2014 (BUU 126696 2012). Af beslutningens bilag 2 fremgik det, at formålet med klubfællesskaberne er *flerstrengt*.

Tidligere stod klubberne overfor en række organisatoriske udfordringer. Dette skyldes, at klubarbejdet oftest foregår udenfor de fysiske rammer. Derudover har lokalområdets demografiske forhold indflydelse på klubbernes konkrete arbejdsopgaver og muligheder for at yde en hensigtsmæssig indsats til de unge. Intentionen med klubfællesskaberne var blandt andet, at der med klubmodellen kunne opstå et øget samarbejde med kommunens øvrige udvalg og forvaltninger omkring ungeindsatsen (BUU 126696 2012:Bilag 2). Klubfællesskaberne skal hvert andet år udarbejde en 'klubbydelsplan', hvori klubfællesskabets formål, visioner, målsætninger, målgruppebeskrivelse etc. fremgår. Klubbydelsplanen er klubfællesskabets arbejdsgrundlag.

Drejerklubben beskrives som en kommunal institution, hvilket betyder, at kommunen har det overordnede ansvar for klubben (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:3). Overordnet er klubberne i Københavns Kommune delt op i fritidsklubber (4. – 5. klasse), juniorklubber (6. – 7. klasse) og ungdomsklubber (14 – 17 år). Klubfællesskabet på Ydre Nørrebro består af 8 klubber (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:3). Fremadrettet dækker klubfællesskaberne et – lokalgeografisk område og er ligeledes ansvarlige for at gøre en opsøgende indsats overfor de unge i området. Formålet hermed er, at de enkelte lokalområder kan have *"konkrete aktiviteter, der understøtte[r] de faglige målsætninger set i lyset af de udfordringer lokalområdet står overfor"* (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:7).

Den overordnede vision med klubarbejdet i Københavns Kommune er at udvikle *"større børn og unge til livsduelige, demokratiske samfundsborgere"* (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:6). Visionen for områdets institutioner er, ifølge Børne- og Ungdomsforvaltningen Nørrebro-Bispebjerg (BUF), at *"styrke handlekompetencen og dermed livskvaliteten hos alle børn og unge"* (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:6). BUF udarbejder hvert andet år en tværgående ungebydelsplan for alle kommunens klubber, hvori der lægges vægt på en helhedsorientering i arbejdet med unge (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:7).

I klubbydelsplanen beskrives målgruppen som værende

Alle større børn og unge i lokalområdet med fokus på de udsatte, som tilbringer en del tid på gader og i offentlige rum i lokalområdet (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:7).

En særlig udfordring for klubfællesskabet på Ydre Nørrebro er altså udsatte større børn og unge, der tilbringer fritiden i det offentlige rum.

Det særlige ved klubstrukturen er blandt andet, at medlemsbegrebet ikke længere anvendes, hvilket betyder, at der ikke er brugerbetaling. Klubberne har dog et ansvar for at skabe *"overblik over bydelens ungegrupperinger samt disses resourcer og udfordringer"* (Klubbydelsplan Ydre Nørrebro 2013:9). Det betyder, at ungearbejdet i Københavns Kommune fortsat har visse elementer af opsøgende gadeplansarbejde. Det kan forstås som, at personalet må forhandle deres mandat 'kreativt' for at opbygge relationer til de unge i distriktet, der ikke kommer i klubben. Dette kan forstås som Københavns Kommunes måde at etablere sig som den legale organisation – maskinbureaukrati. På den ene side kan dette kvalificere de lokale klubindsatser ud fra lokale behov. På den anden side kan det medføre risiko for uensartede serviceniveauer i kommunen. Dette genererer nogle spørgsmål om, hvordan personalet og de unge reelt fortolker klubrummet som et meningsfuldt socialt rum. Hvordan agerer personalet egentlig i maskinbureaukratiets strukturer? Det vil følgende analyse fokusere på ved hjælp af et andet teoretisk begrebsapparat, nemlig Michael Lipskys perspektiver på *'street-level bureaucrats'*.

Kapitel 5

Klubpersonale

I det foregående kapitel illustreredes det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau formelt som et maskinbureaukrati. Dermed fastlagdes personalet som en del af denne struktur. Sigtet med dette kapitel er at vise, hvordan personalet fortolker og forhandler deres positioner i forhold til det formelle maskinbureaukrati. Dette er relevant grundet de indledende empirisk baserede antagelser om, at de organisatoriske forhold kan være en forhindring for personalet i forhold til at efterleve de politiske målsætninger. For eksempel kan personalets faglige logikker bevæge sig væk fra de politiske beslutninger i og med, at det fysiske handlerum foregår på gadeplan, væk fra det politiske system.

Denne analyse kan vise, at maskinbureaukratiet er en institutionel størrelse, der ikke entydigt er determinerende for personalet, ligesom personalet ikke har særlig indflydelse den anden vej. Maskinbureaukratiet er derfor ikke udelukkende en betingelse for, hvordan ansatte handler, det er mere en strukturel konfiguration, som de ansatte forhandler. Derved centres kapitlet om problemformuleringens andet punkt om personalets fortolkninger af klubben som meningsfuldt socialt rum – med et særligt fokus på, hvordan personalet forhandler det faktum, at de arbejder i et maskinbureaukrati.

En måde at skildre disse forhandlinger og fortolkninger er ved at bruge Michael Lipskys diskussion om '*street-level bureaucrats*'. Denne teoretiske tilgang findes anvendelig, da Lipsky beskæftiger sig med, hvordan gadeplansmedarbejderne implementerer socialpolitikken, og hvordan den udspiller sig i praksis, eksempelvis hvordan personalet forhandler og skaber rum i de bureaukratiets formelle elementer. Lipsky mener, at "*street-level bureaucrats will also use existing*

regulations and administrative provision to circumvent reforms which limit their discretion” (Lipsky 2010:21).

Herved påpeger Lipsky, at gadeplansmedarbejdere, herunder personalet, i større eller mindre grad omgår reformer, der begrænser deres skøn, hvilket i praksis kan betyde, at politiske beslutninger udmøntes ’kreativt’. For at forstå, hvordan personalet fortolker og handler i klubben er det, ifølge Lipskys diskussioner, centralt at forstå hvilke skønsmæssige handlinger de ansatte benytter i forhold til at tilpasse sig det sociale arbejdes betingelser. Dette skyldes, ifølge Lipsky, at

Street-level bureaucrats conspicuously create capacities to act with discretion and hang to discretionary capacities they have enjoyed in the past (Lipsky 2010:19).

Ydermere fremhæver Lipsky, at

Street-level bureaucrats must find a way to resolve the incompatible orientations toward client-centered practice on the one hand and expedient and efficient practice on the other (Lipsky 2010:45).

Lipsky beskæftiger sig altså med et krydsfelt mellem de politiske beslutninger og de unges behov i lokalområdet som personalet konstant befinder sig i. Personalet må derfor mestre at transformere de unges mere eller mindre berettigede ønsker og behov til noget det overordnede politiske beslutningsniveau oplever som positivt og rigtigt. Lipsky beskriver, at

Lower-level participants develop coping mechanism contrary to an agency’s policy but actually basic to its survival” (Lipsky 2010:19). Desuden fremhæver Lipsky, at *”street-level will perceive their interests as separate from managers’, and they will seek to secure these interests* (Lipsky 2010:19).

Personalet udvikler altså forskellige mestringsstrategier i selve udførelsen af det sociale klubarbejde. Mestringsstrategierne forstås her som forklarende faktor for, hvordan personalet mestrer modstridende ønsker mellem de unge og det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau. Mestringsstrategierne er derfor den måde personalet forhandler og handler i krydspreset. Ifølge Lipsky mestrer gadeplansmedarbejderne disse dilemmaer ved at betragte dem selv som

Fighting on the front line of local conflict with little support and less appreciation by a general public whose dirty work they do (Lipsky 2010:82).

Med Lipskys begreber bliver det muligt at forklare, hvorledes gadeplansmedarbejdere er professionelle på en måde, der harmonerer med den virkelighed, de møder i deres direkte møde med borgerne. Imidlertid indeholder det empiriske datamateriale eksempler på, hvordan personalet befinder sig i yderst komplicerede relationer. I personalets forhandlinger findes et konkret dilemma om relationen mellem personalet og de unge som diskuteres i analysen. Begrænsningen ved Lipsky i analysen er, at han ikke forholder sig til den radikale intimitet og *'tricksterhed'*, som personalet står overfor.

The trickster presents a collapse of boundaries between state and community which makes my interlocutors perceive the social environment as precarious and imbued with insecurity (Johansen 2013:157)

Netop distinktionen og grænserne mellem *'street-level'* og *'bureaucracy'*-perspektivet vil i nærværende analyse komplementeres af tricksterbegrebet. I analysen peges der på, at personalet i højere grad handler som *'street-level'* end som *'bureaucrats'*. Denne dobbelthed vil belyses i de følgende afsnit ud fra de empiriske temaer.

Sigtet med de følgende afsnit er at skabe en grundlæggende forståelse for, hvilke logikker og faglige vurderinger personalet anvender. Ud fra dette fokus er der, på baggrund af kodningsprocessen, fremkommet tre centrale temaer fra datamaterialet som analysen vil organiseres omkring. Denne del af analysen tager derfor udgangspunkt i tematikkerne fra kodningen om

- Myter om Hakuna Matata,
- Personalets uddannelses baggrund og faglighed,
- Klubben som meningsfuldt socialt rum.

5.1. Historien om Hakuna Matata

Flere forskellige historier om Hakuna Matata udgjorde en stor del af feltarbejdet. Blandt personalet omhandlede historier særligt sammenligninger af personalets arbejde i Hakuna Matata med arbejdet i Drejerklubben ligesom personalet ofte sammenlignede de to klubbers målgrupper.

5.1.1. Arbejdet i Hakuna Matata versus Drejerklubben

Arbejdet i Drejerklubben blev ofte sammenlignet med forholdene i Hakuna Matata. En ansat fortalte, at

Det var psykisk hårdt at arbejde i Hakuna Matata, fordi der ikke var nogen regler. Målgruppen var for gammel til at indordne sig efter konkrete regler og derfor var der fri leg for alle. Målgruppen gik hverken i skole eller havde arbejde, så de stjal fra Hakuna Matata. Desuden kastede de unge rundt med sofaerne etc. Aldersgrænsen var egentlig op til 23 men nogle af de unge, der kom i klubben, var op til 26 år. Af de 70 medlemmer, der var i Hakuna Matata, gik tre af dem i skole. (Feltnoter 2014:74f).

Citatet viser, at personalet foretog en række skøn, som gjorde, at de tog unge over 18 år ind i klubben. Denne skønsmæssige handling fik tilsyneladende den konsekvens, at det blev psykisk hårdt at arbejde med de unge, der er jævnaldrende med personalet. Dette kan skyldes forskellige forhold. For det første kan det være, at personalet ikke havde noget valg, da det var unge over 18 år personalet kunne opnå kontakt til på gadeniveau. For det andet kan det være, at personalet fagligt vurderede, at unge over 18 år havde det største behov for en klub. Og for det tredje kan det være, at hvis personalet reelt afviste nogle unge, så ville det kunne medføre en vis risiko for, at andre unge ikke ville komme i klubben på grund af en række krav og regler. Et fjerde forhold kunne desuden være, at personalet er så intimt forbundet med de unge, hvorfor de skønsmæssige handlinger mere træffes med et *'street-level'* perspektiv end et *'bureaucracy'* perspektiv. I praksis kan man forestille sig, at alle disse nævnte forhold spiller sammen.

I Drejerklubben kommer der i dag, i mindre omfang, unge over 18 år. Under feltarbejdet mødte jeg dog to grupper med unge over 18 år. Den ene gruppe kaldte jeg 'kortklubben' som bestod af tre unge i midten af 20'erne, der kom for at spille kort med en klubansat. Den anden gruppe bestod af to unge i starten af 20'erne, der kom i klubben to gange om ugen for at benytte træningslokalet. Om disse to grupper fortalte en klubansat, at

Det er nogle af dem, der kom i Hakuna Matata. Nogle [fra kortklubben] er fætre [til den ansatte de spiller med] eller forbundet familiært til hinanden. De mødes nogle gange i klubben og spiller et arabisk kortspil. Andre kommer et par gange i ugen for at benytte træningsrummet (Feltnoter 2014:47).

Noget tyder altså på, at personalet fortsat fortolker målgruppen frit, dog aktuelt i noget mindre omfang end i Hakuna Matata. Hvis de skønsmæssige handlinger forstås ud fra et forhold om, at personalet er intimt forbundet med aktørerne, både familiært og gennem deres kendskab til de unge fra Hakuna Matata, så har personalet måske ikke noget valg. Det vil sige, at personalet efterhånden handler så meget på 'street-level' at de ikke længere tænker over, de politiske intentioner om målgruppebegrænsninger. Derved kan det forstås, at det ikke udelukkende er de faglige logikker (i denne sammenhæng forstået som 'bureaucracy' perspektiv), der vægtes når personalet foretager skønsmæssige handlinger. I lige så høj grad foretager personalet skøn, fordi de ikke har noget valg ud fra et 'street-level' perspektiv. Det kan ydermere formodes, at personalet er mere intimt forbundet med de gamle medlemmer fra Hakuna Matata, hvorfor der fortsat kommer unge over 18 år i Drejerklubben.

De skønsmæssige handlinger forstås i denne sammenhæng ud fra personalets intime forbindelse til aktørerne – de unge – i det felt, de også skal have et professionelt forhold til. Johansen beskriver den særlige atmosfære af intimitet, der genreres af at leve tæt ved sine naboer i Gellerupparken. Det interessante ved det sociale miljø i ghettoen er, at privatlivet

Was brought out to the public territory of Gellerupparken, the space of individual action and decision-making became compromised by other resident, and this compromise was both a spatial and bodily process. The nakedness of

the body, which is commonly perceived to belong to the most intimate spheres of the home, had been taken outside, smells, noises, and signs of physical force and bodies were visualized in the open and on an ongoing basis. (Johansen 2013:99).

På samme måde kan de skønsmæssige handlinger forstås fra aktørernes intime forbindelser familiært eller via deres fælles opvækstbetingelser i Mjølnerparken. Personalet har altså en helt særlig kontakt til de unge på grund af de intime relationer. Lipsky beskæftiger sig dog ikke med om 'street-level' er særligt forbundet med klienterne, men ud fra nærværende studie kan det dog sandsynliggøres, at de intime forbindelser er centrale. Ifølge Johansens betragtninger tyder det på, at den intime atmosfære, der opstår i danske ghettoer, kan være en særlig forudsætning for det sociale arbejdes betingelser i Drejerklubben. En klubansat fortalte, at

Jeg bor i Mjølnerparken sammen med min familie og vi har altid boet i Mjølnerparken, hvilket også rusten mig særligt til at arbejde i Drejerklubben. Jeg har et helt unikt og indgående kendskab til de unges familier og problemer (Feltnoter 2014:31).

Denne klubansat har netop en selvforståelse af, at han besidder nøglen til at hjælpe de unge grundet et særligt tilhørsforhold til nærområdet. Lipsky taler om, at gadeplansmedarbejderne "*promotes workers' self-regard and encourages clients to believe that workers hold the key to their well-being*" (Lipsky 2010:15). I forhold til Lipskys tankegang kan der argumenteres for, at dette særlige fællesskab mellem unge og personalet netop giver en 'in sight' viden til feltet, som gør, at personalet kan mestre at navigere blandt de unges ønsker og behov, men også får problemer med at forvalte politiske intentioner.

Jakobsen og Jensen kalder – i deres rapport om arbejdet med unge og radikaliserende – medarbejdere med konkret ekspertise for 'strategiske alliancepartnere'. Disse medarbejdere kendetegnes ved, at de fremstilles som bedre til at kunne afkode unges signaler. Jakobsen og Jensen konkluderer, at

Der hersker et ofte ambivalent forhold til strategiske partnere. De har på den ene side indsigt. På den anden side opfattes de nogle gange som 'for tæt på', uden at dette ekspliciteres. Disse forestillinger skal konstant debatteres åbent, da mistro ellers kan underminere indsatsen' (Jakobsen and Jensen 2011:13).

Jakobsen og Jensen fremhæver altså ambivalensen ved de strategiske partnere. Dette skyldes, at denne type medarbejderne kan være 'for tæt på' det som i indeværende afhandling beskrives som intimitet, til at kunne foretage rent faglige skøn. Dette er en repræsentation, som deles af mange indenfor det sociale arbejde. Det er problematisk, fordi de ansatte er i forskellige positioner i forhold til at kunne handle, men det kunne også være en styrke, når/hvis de forstår at udnytte deres forskellige faglige og personlige ressourcer i praksis.

De unge beskrev ligeledes denne intimitet. Én forklarede;

I klubben er vi sammen med vores klassekammerater eller andre unge fra vores boligområde. Klubben er rigtig god på grund af pædagogerne. De er søde, sjove og hjælpsomme. De var også pædagoger i den gamle klub Hakuna Matata. Derudover kender pædagogerne alle os unge gennem mange år, fordi de alle færdes i og omkring Mjølnerparken (Feltnoter 2014:5).

En anden ung forklarede, at

Drejerklubben er god fordi pædagogerne er de bedste på hele Nørrebro. Det er de samme pædagoger, der også var i Hakuna Matata. De har alle sammen selv boet i Mjølnerparken og ved derfor hvad det vil sige, ingen andre (særligt danskere) kan holde til at komme i klubben, og han [den unge] ved ikke hvorfor det er sådan (Feltnoter 2014:29).

Ud fra de unges perspektiv er Drejerklubben god grundet personalet. De unge beskriver en form for intimitet, fordi alle kommer fra det samme miljø. Denne intime forbindelse kan være problematisk, da der kan være vanskeligt for personalet at opnå et udefra perspektiv, når de er så stor en del af hele miljøet. Ydermere kan de unges beskrivelser forstås som en særlig form for *respekt*, som de unge har til personalet grundet historierne om Hakuna Matata. I det offentlige dokument om målsætningerne for klubarbejdet i Københavns Kommune fremgår det, at respekt for børn og unges forskelligheder er en af kommunens kerneværdier (Uddannelses- og Ungdomsforvaltning n.d.:5).

5.1.2. Personalet sammenligner målgrupperne

I forlængelse af historierne om forholdene i Hakuna Matata versus Drejerklubben sammenlignede personalet ligeledes målgrupperne i de to klubber.

Den 20. marts 2014 fortalte en anden ansat, at klubberne i Københavns Kommune arbejder meget forskelligt med målgruppen.

På Østerbro er det meget mere stille og roligt. Der kan pædagogerne ikke joke på samme måde med de unge som man kan her. Når vi joker får vi en bedre kontakt til de unge, end hvis vi er for seriøse og alvorlige (Feltnoter 2014:74).

Her fremhæves, at klubarbejdet i Københavns Kommune ikke foregår ens, hvilket den ansatte så som fordelagtigt, idet klubstrukturen derved lægger op til, at personalet kan joke og være 'ung med de unge', hvis det er dét der er nødvendigt for at etablere en god kontakt.

På et senere tidspunkt under feltarbejdet sammenlignede personalet de to målgrupper i forbindelse med der afholdtes en bordfodbold- og Fifa 14-konkurrence i klubben. Under turneringen fortalte en ansat mig, at denne konkurrence var et tydeligt eksempel på, hvordan denne unge målgruppe er markant anderledes end målgruppen i Hakuna Matata. Da turneringen startede kørte to ansatte ud i byen for at købe mad til dem selv, som så mange gange før. Da de kom tilbage var flere af de unge forsvundet fra klubben. Mens både de unge og personalet var væk snakkede jeg med en af de tilbageværende ansatte om målgruppen i Hakuna Matata og Drejerklubben. Han fortalte, at

Den gamle målgruppe i Hakuna Matata elskede når der var turneringer, men denne nye målgruppe [i Drejerklubben] er meget svære at fastholde længere tid ad gangen og derfor er der ikke særlig tit turneringer. De unge gider ikke og jeg forstår ikke hvorfor. Det var sjovere og hårdere med den gamle målgruppe [...] Vi har flere gaver til overes fra en overnatning, der var i Drejerklubben omkring jul. Vi havde købt gaver ind til fem runder banko. Men de unge gad kun spille en runde. Derfor får de unge ind i mellem præmier til disse turneringer" (Feltnoter 2014:53f).

På den ene side mener personalet, at det være svært og psykisk hårdt at arbejde i Hakuna Matata, som illustreredes i det forrige afsnit, på den anden side mener personalet, at det er noget sjovere at arbejde med målgruppen i Drejerklubben selvom de ikke forstå, hvorfor unge i Drejerklubben ikke kan lide turneringer, som de unge i Hakuna Matata elskede. Imidlertid ved jeg ikke, hvorvidt de unge er bekendte med, at den gamle målgruppe gik op i disse turneringer. Det kan dog sandsynliggøres, at de unge i Drejerklubben generelt er ekstremt bevidste om, hvilke forhold der kendetegner Hakuna Matatamedlemmerne og Drejerklubmedlemmerne. Et tidligere Hakuna Matatamedlemme – en af dem fra kortklubben – blev anholdt i programmet 'Politirazzia' på TV 3. De unge synes det er sjovt at se anholdelsen, og en siger – med en vis portion sarkasme – ”*det er, hvad der bliver af Hakuna Matata, hele bundet bliver arresteret*” (Feltnoter 2014:73).

Det kan sandsynliggøres, at både personalet og de unge er bevidste om at sammenligne målgrupperne i de to grupper. I ovenstående citat kan det tyde på, at de unge i Drejerklubben forsøger at tage afstand fra en fremtid præget af anholdelser og andre kriminelle aktiviteter.

Faktuelt kan det give mening at sammenligne de to målgrupper, da de principielt skulle være ens, nemlig unge i alderen 13 – 17 år. Den genealogiske analyse viste imidlertid, at 70 pct. af medlemmerne i Hakuna Matata var over 18 år. En ansat fortalte, at ”*dengang [i Hakuna Matata] var drengene noget ældre, helt op til 25 og 30 år. Nogle var derfor ældre en os [personalet]*” (Feltnoter 2014:7). Når personalet sammenligner målgrupperne bliver deres strategier tydelige. Personalet udviklede nogle særlige strategier i Hakuna Matata, og det kan sandsynliggøres, at nogle af disse blev bragt med over i Drejerklubben. Turneringseksemplet kan være et eksempel herpå. Det kan dog også gælde personalets måder at omgås de unge på, og grænsesætningen i forhold til alder eller lignende. En måde hvorpå personalet kunne ændre en strategi fra Hakuna Matata, kunne være ved konsekvent at sætte grænser i Drejerklubben. Det kunne måske betyde, at tidligere Hakuna Matatamedlemmer ikke længere ville komme i Drejerklubben, da de

måske føler sig for gamle til faste rammer og regler. Herved forstås potentielt også to målgrupper med forskellige behov. Sammenligningerne kan også forstås som personalets måde at tilskrive klubben mening gennem de unge. Herunder, at Drejerklubben giver mening for personalet ved, at personalet kan joke og være 'ung med de unge', da personalet gør en dyd ud af at være sammen med de unge på de unges præmisser. Samtidig giver Drejerklubben en anden mening end Hakuna Matata eksempelvis ved, at de unge i Drejerklubben ikke kan engageres omkring turneringer eller lignende.

5.2. Personalets uddannelsesbaggrund og faglighed

Uddannelsesbaggrund og faglighed, herunder faglige vurderinger, var andre temaer, der blev identificeret i kodningsprocessen, som personalet ofte berørte.

5.2.1. Uddannelsesbaggrund

Den 6. marts 2014 fortalte en af de ansatte om personalets uddannelsesbaggrund:

Jeg [ansat] er kun lige startet på ungdomspædagoguddannelsen [læs: Klubpædagog uddannelsen]. Jeg går i skole hver torsdag og skal gøre det de næste tre år. Jeg kunne også have valgt en anden model, med at gå i skole i syv uger, "fri" syv uger, skole syv uger etc. så ville jeg blive uddannet ungdomspædagog på to år. To af mine kollegaer har for nylig færdiggjort ungdomspædagoguddannelsen (Feltnoter 2014:30).

Personalet er altså faguddannede indenfor klubarbejdet med større børn og unge, men den 20. marts 2014 fortalte en anden ansat, der netop havde færdiggjort klubpædagog uddannelsen, at

Intet af det vi lærte på skolebænken kan jeg anvende som pædagogiske redskaber i klubben. Jeg mener at klubarbejdet i dag burde være et specialområde (Feltarbejde 2014:75).

Ifølge personalets er de faglige redskaber ubrugelige for dem. Det kan dog godt være, at de bruger noget af det, de har lært alligevel, men at det sætter dem i nogle dilemmaer overfor de unge. På den ene side har personalet en faglighed (som *'bureaucrats'*) og på den anden side føler personalet ikke, at de kan anvende denne faglighed (som *'street-level'*). Det kan derfor tyde på, at personalet må være 'kreative' og i stor udstrækning improvisere i dagligdagen med de unge på grund af deres intime relationer til de unge. Personalet møder de unge på de unges præmisser og sætter deres faglighed og uddannelse i baggrunden. Heraf kan det sandsynliggøres, at personalet - som professionaliserede medarbejdere - i allerhøjeste grad fortolker og tilpasser de pædagogiske redskaber til at passe den konkrete målgruppe på Ydre Nørrebro.

I feltarbejdet blev jeg adskillige gange præsenteret for en historie om en tidligere dansk, kvindelig afdelingsleder, som ikke passede ind i klubben og derfor hurtigt skiftede arbejde. En klubpædagog fortalte:

Der var engang en episode med en dansk, kvindelig afdelingsleder, som de unge hverken havde tillid til eller respekt for. Hun lovede mere end hun kunne holde overfor de unge. Ifølge [ansat] mødte hun de unge helt forkert, hun stillede blandt andet alt for mange krav til de unge. [Ansats] forklarede, at hun havde en fortid i militæret, hvilket måske kunne forklare hvorfor hun stillede så mange krav. Hun holdte til at være ansat i seks måneder (Feltnoter 2014:8).

Her fortælles om oplevelserne med den kvindelige danske afdelingsleder ud fra *'street-level'* perspektivet. Herunder fremhævedes, at hun var fejlcastet i klubben, fordi hun stillede for mange krav. Det interessante er, at historien blev fremlagt som om de unge ikke havde tillid til eller respekt for afdelingslederen. Imidlertid kan noget tyde på, at de ansatte selv havde mistillid til den kvindelige afdelingsleder, fordi hun repræsenterede traditionel faglighed, altså *'bureaucracy'* frem for et *'street-level'* perspektiv. Derved kan det antages, at hun ikke kun stillede, hvad personalet opfattedes som, urimelige krav, men hun havde heller ikke det intime forhold til de unge og ansatte, som de synes at betragte som nødvendig 'faglighed'. Mine egne erfaringer med feltarbejdet i klubben viste, at

mit største problem var de ansattes mistillid og deres afstandstagen til mig, hvilket ligeledes kan have været den kvindelige afdelingsleders største problem.

Dette er altså to eksempler på, hvordan der i klubben primært har været en indforstået fortolkning om at handle med et *'street-level'* perspektiv. Da klubben blev mødt med en afdelingsleder, der handlede med *'bureaucracy'* perspektivet, opstod der modstand i klubben, både blandt personalet og de unge i klubben. Om gadeplansmedarbejdernes faglighed beskriver Lipsky, at

Street-level bureaucrats are professionals or the work in occupations aspiring to professional status. In either case a fundamental expectation attached to the job is that client need are primary and that the extension of public trust depends upon accountability to people as individuals when they are encountered in the course of work [they] are expected to respond to the individual and the presenting situation (Lipsky 2010:162).

Det er netop her Lipsky beskriver gadeplansmedarbejdernes dilemma mellem klienter og overordnede beslutninger. Dette dilemma forklarede jeg ovenfor med personalets skarpe ideologiske positionering mellem et *'street-level'* og *'bureaucracy'*-perspektivet. *'Street-level'*-perspektivet går på de intime relationer mellem aktørerne. *'Bureaucracy'*-perspektivet går på den formelle uddannelse, faglighed og juridiske styringsmidler. Den gruppe mennesker som personalet nogle gange omtaler klubmedlemmer til det overordnede beslutningsniveau er personalet faktisk intimt knyttet til, om ikke familiært så gennem intime bånd fra deres fælles boligområde. Personalet i den offentlige sektor omfatter mange forskellige faggrupper med forskellige opgaver og uddannelser. Særligt offentligt ansatte med mellemlange uddannelser, klubpersonale, socialrådgivere, lærere etc., er vedkommende, da der er

Lagt en række vigtige opgaver og beslutninger ud til folk med mellemuddannelser [...] og de] ønsker at udføre deres arbejde på en fagligt tilfredsstillende måde (Dalberg-Larsen 2013:181f).

Trods det juridiske retsgrundlag, der har til formål at skabe styrings- og reguleringsmidler til offentligt ansatte, kan der forekomme skønsbeføjelser i det sociale arbejde hvilket betyder, at *“lovgivningsmagten frivilligt har afgivet kompetencen*

til konkret at bestemme, hvordan de politiske målsætninger skal realiseres” (Dalberg-Larsen 2013:178). Denne type ansatte betegnes i forvaltningsvidenskaben typisk som

’markarbejdere’ eller ’street-level-bureaucrats’, og det er i de senere år blevet en almindelig antagelse, at man må studere disse personers adfærd for at finde frem til, hvad der reelt bestemmer virkningerne af en politisk beslutning (Dalberg-Larsen 2013:191).

Personalets faglige baggrund er derved knyttet op til to – ofte modstridende – identiteter i arbejdet som gadeplansmedarbejdere kan skifte mellem. Jakobsen og Jensen konkluderer i deres rapport, at de faglige identiteter

I praksis [er] en af de vigtigste faktorer for, hvad medarbejderne opfatter som bekymrende, og hvordan de reagerer på en bekymring (Jakobsen and Jensen 2011:13).

De forskellige faglige identiteter kan skabe en stor grad af mistillid blandt borgerne. Hos Johansen (2013) præsenteres moderen Eman i en situation, hvor hendes tre årige gamle datter, Hedaia, ikke blev hentet før børnehaven lukkede, og personalet havde overset hende, da de lukkede børnehaven. Johansen viser, hvordan denne episode førte til, at Emans mistillid til velfærdsstaten voksede.

When Eman talked about failures and things that went wrong, she pointed to misunderstandings like the one in the day care center, but she also pointed to situations that were merely part of everyday experience with bureaucratic procedures (Johansen 2013:130).

Videre om episoden skriver Johansen

In this process, Eman’s mistrust came to be an expression of her cultural disintegration and opposition to a central characteristic feature of the Danish citizen. While the managers viewed Christine’s [børnehavepædagogen, der overså Hedaia] failure as a ‘human mistake’ and not as an institutional failure, the episode in the day care center became reflection of what the state apparatus was not about [...] In this way, Christine’s ‘human mistake’ was displaced to belong to another domain, the human domain, of the welfare state apparatus, and seen from this perspective the episode did not really have anything to do with the services of the institution (Johansen 2013:132).

Dette eksempel kan bruges til at illustrere, hvordan velfærdsstaten, og dens repræsentanternes arbejde, er baseret på tillid til staten og dens repræsentanter

(Johansen 2013:124). Da tilliden brød sammen, mistede Eman tilliden til, at Christine kunne varetage sin opgave med at passe Hedaia. Eman havde altså en stor grad af mistillid til velfærdsstatsrepræsentanterne, fx gadeplansmedarbejderne. Ifølge Jakobsen og Jensen kan mistilliden forstås sådan, at de *'strategiske alliancepartnere'* i stor udstrækning søger at få alliancer ind i familien (Jakobsen and Jensen 2011:13). Johansen beskriver, at *"Despite the years of experience with institutional practices, Eman still found the bureaucratic procedures unpredictable"* (Johansen 2013:131). Trods 20 års erfaring som klient i velfærdssystemet har Eman stadig vanskeligt ved at forstå og gennemskue de bureaukratiske procedurer.

Dette peger på nogle af de dilemmaer, som personalet kan være oppe imod, hvis de lagde mere vægt på *'bureaucracy'* perspektivet og den traditionelle faglighed. Og disse dilemmaer kan potentielt i fremtiden blive virkeligheden for personalet, hvis et nyt udspil fra Københavns Børne- og Ungeborgmester, Pia Allerslev (V), bliver implementeret. I en artikel i Berlingske præsenteres det nye udspil, hvor Allerslev ville sætte fokus på at tiltrække fagligt dygtige pædagoger til at arbejde med Københavns mest udsatte borgere i udsatte områder, herunder Ydre Nørrebro. Allerslev vil blandt andet tilbyde særligt kompetente pædagoger en lønforhøjelse på op til 100.000 kroner (Jensen 2014). Dette udspil kan forstås således, at Allerslev mener, at de bedste pædagoger mere handler ud fra et *'bureaucracy'* perspektiv og ikke *'street-level'*. I det tidligere afsnit om arbejdet i Hakuna Matata versus Drejerklubben fremstilledes det, at den intime relation, der identificeredes mellem personalet og de unge, skaber nogle særlige forhold, som både kan forstås som problematiske i forhold til bureaukratiet og som frugtbare i forhold til personalets relationer og muligheder for at arbejde med de unge.

Dette betragtes som et aktuelt eksempel på, hvordan det overordnede kommunalpolitiske beslutningsniveau mere eller mindre er afkoblet fra dagligdagen i klubben.

5.2.2. Faglige vurderinger

I følge Lipsky opstår faglige skøn i det sociale arbejde, fordi gadeplansarbejdere *”involve complex task for which elaboration of rules, guidelines, or instructions cannot circumscribe the alternatives”* (Lipsky 2010:15). Ydermere fremhæver Lipsky, at gadeplansmedarbejdere *”wish they could do more”* (Lipsky 2010:183). Denne analyse kan derved bidrage til at forstå, hvordan personalet må være ’kreative’ og fortolke rammerne kreativt for at udføre deres arbejde, nemlig at hjælpe de unge på gaden. De forskellige faglige identiteter kan gøre det vanskeligt at reducere skønsmæssige handlinger i socialt arbejde sådan som maskinbureaukratiet lægger op til, da skøn i praksis formentlig bygger på en kombination af de til tider modsatrettede logikker. De forskellige skøn kan endvidere samlet være et billede af, hvorledes personalet opfatter klubben som meningsfuld for dem selv samt for de unge.

Den 3. marts 2014 talte jeg med to medarbejdere om deres faglige vurderinger af de unges sociale forhold og betingelser.

Mange af de unge, der er i klubben i dag, har brug for hjælp til at komme videre. Vi oplever, at det kan være svært at opnå hjælp til de unge fra andre kommunalt ansatte [...] Hvis ikke samarbejdspartnerne er hurtige til at reagere så mister de unge tilliden til os i klubben og derved måske også lysten til at få hjælp. I stedet kan de unge ende med at sælge hash på gaden. Det er ofte blot de små marginaler, der er behov for, i forhold til at hjælpe den unge videre i den rigtige retning (Feltnoter 2014:6f).

Samme dag fortalte en anden ansat, at

Vi tvinger ikke de unge til at snakke om eventuelle problemer eller lignende. Hvis de unge henvender sig til os så hjælper vi i det omfang det kan lade sig gøre (Feltnoter 2014:9).

Dette viser, at personalet er opmærksomme på at hjælpe de unge ud af problemerne, når de unge selv inviterer hertil. Personalet oplever dog, ikke at samarbejdspartnerne er gearet til at hjælpe de unge på de unges præmisser. Derfor må personalet handle ’kreativt’, når de unge opsøger dem på gadeplan.

Dette kan først og fremmest forstås som personalets konstruktion af dem selv som uundværlige fagpersoner. Personalet etablerer sig som en særlig autentisk aktør, grundet deres særlige kontakt til målgruppen. Samtidig er personalet intimt forbundet med aktørerne i det felt, de også skal have et professionelt forhold til. Denne intime relation stiller blandt andet personalet i et dilemma omkring underretningspligten. Hvis personalet underretter om alle forhold, de bliver bekendt med gennem deres ansættelse, vil der antageligt ikke være nogen unge til at benytte klubben. Imidlertid ved jeg ikke, hvor ofte personalet rent faktisk underrettede om de unges forhold. Dog observerede jeg, at personalet stiltfærdigt sad og lyttede på de unges historier om stjålne biler, parkeringsbøder, pjækning fra skole, småknive og lignende.

En anden måde at forstå dette på kan være ved anvendelsen af 'trickster'-begrebet. Johansen (2013) skildrer, hvordan gadeplansmedarbejderen, Ali, og faderen, Hashim, kender hinanden fra den samme flygtningelejer i Libanon. Hashim oplever relationen til Ali nu er ambivalent. Ali kan i denne sammenhæng forstås som i en position, der ligner personalet i nærværende analyse.

In Lebanon there are not a whole lot of things on stake, not like here in Brabrand. Here, people are afraid, Mette. People are afraid that somebody might see something or some stuff in their home that they go and report to the police or the social services. That guy in the club, Ali, he is dangerous. I know he is. He is sooo friendly, he comes along and says 'Hellooo friend' and so forth, and he talks with the youngsters as a friend. But at the afterschool center he just sits there observing how they behave and reports them to the municipality. He writes reports. Dangerous reports (Johansen 2013:161).

Her fremgår det, at Hashim opfatter Ali som farlig, fordi han kan skrive farlige rapporter til politiet eller socialforvaltningen. Hashim betragter altså Ali som en 'trickster', der på en og samme tid både er venlig og imødekommende samt reporterer til bureaukratiet om ting, han vurderer, er omfattet af den udvidede underretningspligt. Ali er en person, der har et ben i to forskellige lejre, både indenfor 'street-level'- og 'bureacracy'-perspektivet. Trickster-positionen gør, at Ali kan trække på to perspektiver, og det bliver vanskeligt for Hashim at gennemskue, hvornår han trækker på det ene eller andet perspektiv. Dette skaber en stor grad af mistillid til den omverden Ali både arbejder og bor i.

Netop underretningspligten kan forstås som et helt konkret eksempel på *'the trickster-state'*. Alle antager, at gadeplansmedarbejdere er trickstere, særligt dem, der, som Ali - og personalet i Drejerklubben - bor i det område, hvor de arbejder. Modsat gør mange gadeplansmedarbejdere – også i Drejerklubben – alt, hvad de kan for at vise, at de mere handler ud fra *'street-level'* perspektivet. Den mistillid, der kan opstå i forbindelse med, at gadeplansmedarbejderne repræsenterer noget, de måske ikke selv føler der er grund til, skal de dagligt forholde sig til. Personalets centrale problem i forhold til de unge og myndighederne forstås derfor som den udvidede underretningspligt, de har via deres ansættelse i maskinbureaukratiet. Desuden har personalet, jf. klubbydelsplanerne og klubstrukturen, en forpligtelse til at lave opsøgende arbejde blandt alle de unge i distriktet. Samtidig skal de opnå kontakt på gadeplan med mennesker, der ikke umiddelbart viser interesse for kontakt. En del af gademiljøet er sågar notorisk kriminelt.

5.3. Delkonklusion om klubben som meningsfuldt socialt rum

Afsluttende i denne analyse om personalet fremlægges et kortere opsamlende afsnit om, hvordan personalet fortolker klubben som et meningsfuldt socialt rum.

Aktivitetsniveauet i klubben var meget svingende. Hver dag startede feltnoterne med illustrationer af, hvordan aktørerne var fordelt i klubben den pågældende dag. Typisk sad personalet i sofaerne og så film, tv-serier, hørte arabisk- eller gangstermusik over anlægget, tjekkede Facebook eller spillede spil på deres telefoner. De unge var enten ude at ryge, i computerrummet eller alene i lokalet bag køkkenet. Andre gange igen, når jeg ankom, kunne det 'koge', fordi de unge jagtede hinanden rundt i klubben. Det vender jeg tilbage til i ungeanalysen. Den første dag i feltarbejdet fortalte en klubansat mig, at Drejerklubben er

Et værested for de unge mere end det er en ungdomsklub. Her kan de unge gøre som de vil. Hvis de har det bedst med at have deres sko på bordet eller i sofaen så gør de det. Her i klubben har vi kun meget få regler, som eksempelvis, at de unge ikke må slås og rygning foregår udenfor. Derudover forsøger vi [personalet] at være sammen med de unge på de unges præmisser. Det er forskelligt om vi ser film, hører musik, spiller computer, træner, ryger eller noget helt andet. Vi tvinger ikke de unge til at snakke om eventuelle problemer eller andet. Hvis de unge henvender sig til os så hjælper vi dem naturligvis i det omgang det kan lade sig gøre” (Feltnoter 2014:8f).

Onsdag den 12. marts 2014 sad to klubansatte i sofaerne og skulle til at vælge en film. Den ene ansatte sagde ”*det er lidt mærkeligt at sidde på arbejde og bare se film hele tiden*”, hvortil den anden svarede ”*det er okay at se film ind i mellem, fordi der er meget gang i klubben andre dage*” (Feltnoter 2014:47).

Dette er eksempler på, hvordan personalet fortolker ungdomsklubben ud fra nogle forskellige forhold. Det kan tyde på, at den første ansatte oplever klubrummet som et værested, hvor de unges præmisser er styrende, og hvor personalet står til rådighed i det omfang, de unge selv ønsker det. En anden ansat oplever det dog ikke meningsfuldt at sidde i klubben og se film, når de unge er løbet ud på gaden, hvorimod den tredje mener det er rimeligt, fordi aktivitetsniveauet i klubben andre gange er rigtig højt. Det tyder på, at det kan være vanskeligt for personalet at fortolke klubrummet som meningsfuldt for dem, da deres tilstedeværelse er fuld af dilemmaer for dem selv. Hvornår skal de eksempelvis blande sig i de unges forhold? Personalet vil tilsyneladende ikke optræde med ’bureaucracy’-perspektivet. Når personalet primært optræder med ’street-level’-perspektiver kan det på den anden side blive vanskeligt at vide, hvornår de skal trække sig fra de unge.

Disse observationer kan tolkes som personalets måde at forstå og handle i klubrummet med ’street-level’-perspektivet mere end med ’bureaucracy’-perspektivet. Personalet ser film, mens de unge springer til og fra. De gør en dyd ud af at være sammen med de unge på de unges præmisser. Har få regler og krav til de unge. Alt dette kan forstås som eksempler på, hvordan personalet fortolker klubben som meningsfuldt ud fra de unges præmisser. Imidlertid er

det ikke problemfrit for personalet, da analysen har vist, at personalet mødes med en stor mistro og mistillid via deres trickster position. Derved forstås personalet som en flydende kategori, der konstant forhandler om grænserne mellem maskinbureaukratiets formelle elementer og de intime relationer. I dette spændingsfelt opstår tilsyneladende meningen for personalet.

Kapitel 6

Etniske minoritetsunge

De to foregående kapitler har været centret om Webers idealtanker om et maskinbureaukrati, og om personalets forhandlinger mellem '*street-level*' og '*bureaucracy*'-perspektivet. Sigtet med dette kapitel er at opnå en tredje forståelse af, hvordan etniske minoritetsunge fortolker klubben som et meningsfuldt socialt rum. Det er relevant på grund af de empiriskbaserede antagelser om, at unge basalt set bruger klubben som et frirum og en mini voksen-'legeplads'.

Denne analyse kan vise, hvilke arenaer der tilsyneladende giver mening for unge, og hvilke logikker, der eksisterer blandt de unge. Derved koncentrerer kapitlet om problemformuleringens tredje og sidste del om etniske minoritetsunges— med et særligt fokus på hvilke meningsfulde arenaer, der forekommer hos de unge.

En måde at gøre dette på, er ved at anvende andre empiriske betragtninger til forståelse og beskrivelse af fritidslivsarenaen. Der søges inspiration hos ALS Research (2011), Røgilds (1995), Rasmussen (2010), Center for Ungdomsforskning (CEFU og Illeris et al. 2009) og Johansen (2013). De empiriske betragtninger findes anvendelige, da de på forskellig vis berører flere arenaer i ungdomslivet end fritidslivet, som nærværende studie har været fokuseret omkring.

Samlet genererer disse empiriske studier spørgsmål om, hvilke rum etniske minoritetsunge bevæger sig i? Hvordan giver dette mening for de unge? Hvad relationen er mellem en klub og gaden som væsentlige arenaer? Og hvordan bruger de unge disse arenaer?

Fritidslivet er helt essentiel i et moderne ungdomsliv, da det er i fritiden, at unge kan udvikle forskellige sider af dem selv i form af hobbies, netværk etc.. Fritiden er knyttet til organiserede og uorganiserede fritidsaktiviteter.

Langt de fleste unge har et aktivt og varieret fritidsliv. De går til organiserede fritidsaktiviteter, bruger byens kommercielle fritidstilbud og har selvorganiseret samvær med venner i byrum og hjem, samtidig med at de også bruger en del af fritiden på lektier og pligter i hjemmet (Illeris et al. 2009:156).

Unge bruger generelt byens kommercielle fritidstilbud. Derimod bruger etniske minoritetsunge stort set kun gaden som deres uorganiserede fritidsaktivitet, og meget lidt tid - hvis nogen overhovedet - på lektier og huslige pligter.

Socialt udsatte unge deltager mindre i organiserede fritidsaktiviteter end andre unge, de har færre sociale relationer og bliver dermed også mindre integrerede med andre unge og i samfundet i det hele taget (Illeris et al. 2009:157).

Den marginalisering og eksklusion etniske minoritetsunge kan opleve i fritidslivet kan eksempelvis skyldes uorganiserede aktiviteter på gaden. Illeris et al. gør opmærksom på; ”hjemmet [for socialt udsatte] udgør ikke en mulig ramme for fritidslivet med vennerne” (Illeris et al. 2009:159). Derfor mødes de unge på gaden. I samfundet hersker der dog normer om, hvad der er acceptable fritidsaktiviteter

Almindelige ungdomskulturelle aktiviteter såsom computerspil, musik, udskejelser i form af ballade og protester for slet ikke at tale om rusmidler og kriminalitet [er] bestemt ikke acceptable aktivitetsformer (Illeris et al. 2009:44).

I det statistiske afsnit i kapitel 1 blev det beskrevet – med ALS Research rapport ’Ung i 2011’ - at 14,4 pct. efterkommere og 12,1 pct. indvandrere svarer, at de går i en klub, hvorimod 4,9 pct. etniske danskere svarer, at de går i klub. Derfor kan det sandsynliggøres, at klubber udgør en særlig arena for efterkommere og indvandrere.

Til sammen kan disse studier af etniske minoritetsunge skildre karakteristiske træk af, hvordan etniske minoritetsunge adskiller sig gennem fritidsaktiviteter. Kapitlet afsluttes med refleksioner om, hvordan de unge forstår og fortolker

klubben som meningsfuld for dem. Derved anvendes de empiriske bidrag til at opnå indsigt i, hvad der tilsyneladende giver mening blandt de unge.

Med dette fokus, og på baggrund af kodningsprocessen, er der fremkommet to særlige temaer om de unge. Temaerne er overordnede og rummer flere undertemaer fra kodningsprocessen. Analyse vil tage udgangspunkt i følgende:

- Fritidslivet
- Aktiviteter i Drejerklubben
- Klubben som meningsfuldt socialt rum.

6.1. Fritidslivet

Forskellige aspekter af unges uorganiserede fritidsliv udgør en stor del af det empiriske materiale. Materialet indeholder både specifikke citater fra samtaler med de unge eller personalet samt betragtninger og observationer, jeg gjorde mig under feltarbejdet. Fritidslivstemaet indeholder en række undertemaer, der udgør forskellige aspekter af de unges fritidsliv.

I det følgende behandles gadekulturen, de unges ekspressive brydekampe og 'jagtlege' i klubben samt deres urbane sprog og musikadfærd som særlige unikke kendetegn ved det uorganiserede fritidsliv. Kapitlet afsluttes med en kort opsamling af, hvordan etniske minoritetsunge tilsyneladende forstår og fortolker klubben som en meningsfuld social arena.

6.1.1. Gadekultur

En af de uorganiserede fritidsaktiviteter som har været hyppigt omtalt i datamaterialet, er gadekulturen. Tarek fortalte, hvordan alle skoledage handlede om at komme ud på gaden;

[vi gik] faktisk bare rundt [i skolen] og ventede på vi fik fri. Og vi fattede ikke nada af hele timen. Så det var bare om at lave fis eller ballade. Gøre alt for at

blive smidt ud. Altså og så gå ned, og så er vi ligesom på gaden igen, men vi er bare i skolen i familien øjne, ikke. (Interview: 34f).

Ifølge Tarek handlede det for ham og kammeraterne om at få skoledagen overstået, da de ikke kunne følge med rent fagligt. Derfor lavede de ballede for eksempelvis at blive smidt ud af undervisningen, thi de hellere ville ud på gaden. Tarek forklarede videre, at de står på gaden, fordi de keder sig.

Heidi: *Hvis I ikke skulle kede jer, hvis I ikke skulle stå på gaden, hvad skulle I så lave?*

Tarek: *Det har kommunen spurgt mange gange om. Og der har vi bare sagt klub. Klub, klub, klub. Og vi har fået klubben. Når vi har været der et par måneder, så gad vi ikke have den mere. Så er det ud på gaden igen. Gaden er bare vores hjem (Interview:32).*

Ifølge Tarek foretrækker de unge gaden frem for skolen selvom de keder sig begge steder. Dette kan forstås ved at der gaden stilles der hverken faglige eller personlige krav til dem. Tarek og kammeraterne føler et særligt tilhørsforhold til deres lokalområde. Illeris et al. definerer 'gadedrengene' som

Drenge, der tilbringer en stor del af deres tid på gaderne i de store byer, bl.a. som konsekvens af deres familiers trange boligkår (Illeris et al. 2009:224).

Videre påpeger Illeris et al., at gaden er karakteriseres ved

En meget maskulin og ekspressiv adfærds- og kommunikationsform, fx larvende adfærd, hård[t] sprogbrug, brydekampe mv., der gennem de unges antal og opførsel giver dem mulighed for sammen at tilegne sig en social position og tilbageerobre en del af den status og anerkendelse, som de føler sig sat udenfor i skolen og andre sammenhænge [...] Fællesskabet på gaden tilbyder et alternativ, hvor drengene kan mødes og opleve ældre drenge, som har sagt fra overfor skole og forældre (Illeris et al. 2009:226f).

På gaden kan de unge møde ligesindede og opnå en form for status og anerkendelse, som det ikke er lykkedes dem at få hverken i skolen eller samfundet. Gaden kan derved forstås som de unges bedste alternativ. I de perioder, hvor de unge har mulighed for at komme i en klub kan denne udgøre et alternativ til gaden i en kortere periode, indtil der også bliver kedeligt at være.

Johansen beskriver, hvordan forskellige drengegrupper adfærd havde effekt på hende, når de opholdt sig på gaden i Gellerupparken

To my mind, their loud behavior primarily involved their loud voices and the large groups that they came in. This was not just the way they appeared at the corner of the youth club, this was the way one would encounter them all over the ghetto and in the inner city, the city's youth clubs [...] In this way, their group appearance resembled a spectacularly visible and tangible embodiment of the ethnic group enclosure (Johansen 2013:101f).

Johansen fremhæver altså, hvordan gruppernes adfærd og synlighed på gaden skabte utryghed. Det kan forstås på flere måder. Som skrevet ovenfor udgør gaden et frirum uden krav og regler. Deres ekspressive adfærd på gaden kan forstås som de unges performance ved at fylde gaderummet som deres hjem. Rasmussen (2010) påpeger dog;

De unge drenge forstår ikke nødvendigvis sig selv som grupper, men vil ofte blive opfattet sådan af omgivelserne, når de kommer gående sammen på gaden. Det er dog et gennemgående træk, at de unge drenge i disse gadefællesskaber har nogle uskrevne regler om, at man støtter op om hinanden og forsvaret sig, og at disse regler også gælder, når man møder andre drenge uden for gruppen (Rasmussen 2010:86)

Rasmussen forklarer, hvordan grupperne ikke betragter dem selv som grupper, men de har et særligt tilhørsforhold til hinanden i de uskrevne regler om at støtte og forsvare hinanden.

Et andet perspektiv på gadekulturen opstod, da Tarek fortalte om områdefornyelserne omkring Nørrebroparken og 'den røde plads'. Tarek fortalte, at han føler

De [kommunen] har lagt mærke til os, ligesom danskere og andre kulturer. Ligesom andre beboere, der også kommer. De begynder også med at føle sig tryk på gaden her. Altså nu, man begynder også at føle sig lidt 'jamen hold kæft det er sgu da rart [med] de mennesker, der står nede ved kiosken'. Fordi der er også mange der [er] sådan 'hey skal jeg ikke lige give dig en hånd' [...] det er jo rigtig fedt at være der, også fordi der er så mange butikker. Vi har 'ti plus' her [henviser til et billede], altså der, hvor vi kan købe næsten alt. Og så har vi en shawarma her, og en kiosk her og vi har det hele lige her. Og her bagved, der er der sådan en café (Interview:47).

Det kan tyde på, at områdefornyelserne ved Nørrebroparken har gjort det mere attraktivt for de unge at mødes på gaden. Tarek har taget et billede af udsigten bag Bispebjerg station, da det minder ham om, hvordan Nørrebroparken var tidligere "der var sådan nogle forladte huse og det var helt, altså det var totalt ligesom du var i Libanon" (Interview:6). Senere fortalte Tarek, at "det er blevet meget mere fedt

at være der [på gaden]. Det er det 100 pct.” (Interview:47). Tarek forstår områdefornyelserne ved Nørrebroparken som kommunens anerkendelse og accept af de unge bruger gaderummet aktivt.

Det kan sandsynliggøres, at gaden udgør løst strukturerede fællesskaber for de unge, hvor de slapper af og hygger sig med hinanden. Gaden og klubben indeholder nogle af de samme kvaliteter for de unge. Begge steder præges af de unges maskulin og ekspressiv adfærd, ligesom de føler et særligt tilhørsforhold til begge arenaer. Disse adfærdsformer vil behandles i det følgende som særlige karakteristika og meningsindikatorer for de unge. Først søges der en forståelse for den maskuline adfærd i form af brydekampe i klubben efterfulgt af de unges urbane sproglige kommunikationsformer og musikvaner.

6.2. Aktiviteter i Drejerklubben

Feltnoterne indeholder adskillige beskrivelser af de unges aktiviteter i klubben. Af kodningsprocessen (bilag 2), fremgik særligt brydekampe, de unges sprog samt musikvaner som væsentlige aktiviteter i klubben.

6.2.1. Brydekampe

I feltnoterne beskrev jeg den maskuline adfærd som brydekampe eller ’jagtlege’, der fandtes i klubben. Dagligt, nogle gange flere gange dagligt, fandt disse kampe sted enten mellem de unge eller mellem de unge og personalet. I starten af feltstudiet havde jeg vanskeligt ved at afgøre om det var alvorlige slåskampe eller bare vild leg. Det så både sjovt og voldsomt ud. Om disse kampe fortæller Tarek:

Tarek: *What the fuck, du tænker bare okay, nu nakker de sgu hinanden, så jeg må hellere skulle gå ikke. Og så efterhånden ja, ja okay tænker du, wow. Altså, var de ikke lige ved at stikke hinanden ned, og nu sidder de bare og krammer og nusser hinanden [...]* Det her, det kan jeg ikke forstå. Det kommer du aldrig til. Og det, fordi du er opvokset på en anden måde.

Heidi: Kan du prøve at forklare mig, hvad handler det om?
Tarek: Jamen selvfølgelig. Selvfølgelig. Jamen det er jo sådan en, altså når vi er indbyrdes, det er jo fordi, tro mig, folk de elsker hinanden. Og det, og det er det faktisk der gør nogle gange at de elsker lidt for meget hinanden [...] Men det er faktisk kærlighed ment (Feltnoter 2014:18f).

Om Røgilds møde med de unge i klubben skriver han:

De unge indvandrerdrengene, der kommer i klubben, er langt mere voldsomme end de danske drenge, og det farver naturligvis også ens virkelighedsopfattelse, idet der er en tendens til, at man opfatter dem som enten voldelige eller småkriminelle (Røgilds 1995:58).

Den maskuline adfærd kan altså opfattes som voldelig eller småkriminel. Tarek beskriver dog, at det blot betyder, at drengene elsker hinanden. Illeris et al. fremstiller, at

Generelt er "gadedrengenes" aktiviteter således ikke kriminelle, men kan snarere karakteriseres som stødende i forhold til en række uskrevne normer for god opførelse i det offentlige rum (Illeris et al. 2009:227).

Det kan tyde på at de unge har deres egne regler og normer for opførelse. Tarek mener, at brydekampene er de unges måde at vise, at de elsker hinanden. Nogle gange mener Tarek, at de unge elsker hinanden lidt for meget, hvorfor kampene, udefra, kan opleves som voldelig og/eller småkriminelle adfærd.

Den 20. marts 2014 beskrev jeg i feltnoterne en længere episode, hvor de unge spillede op til personalet og blev 'jagtet' i klubben. Episoden varede omkring 1,5 time. Af feltnoterne fremgår det, at der taltes meget arabisk både under 'jagten', og selve brydekampene. Jeg observerede, at de unge både grinede højt, ligesom de råbte og skreg, når de var ved at nå deres grænse. Jeg observerede, at når en unge skreg højt, og sagde et eller andet særligt på arabisk fik han lov til at gå. Balancen mellem de høje grin og skrig var utrolig hårfin. Jeg tror ikke det lykkedes mig at gennemskue grænsen, blandt andet fordi en del af det foregik på arabisk (Feltnoter 2014:78). Gruppen udvikler egne normer, regler, sprog og standarder for samværet. Det kan antageligt være deres måde at opnå anerkendelse og succes i et miljø, hvor udefrakommende (herunder bu-

reaukratiets repræsentanter) ikke kan komme ind og blande sig i kulturelle koder og de unges relationer, blandt andet fordi de er så forskellige for det, de udefrakommende kender.

6.2.2. Gadesprog

De unge anvender i dén grad et indforstået sprog, der kan fortolkes som en del af deres unikke fællesskab. Sproget består af en kombination af arabiske- og danske gloser så som ”bøsse”, ”luder”, ”wollah”, ”vi knepper jer alle sammen”, ”vi flækker jer alle sammen”, ”fuck dig din fede luder” etc. sammensat på forskellige måder til at udtrykke forskellige følelser.

Feltnoterne består af flere afsnit med refleksioner om de unges sprogbrug. Sproget, eller den etniske sound, blev både brugt i forbindelse med brydekampene og når de unge følte sig uretfærdigt behandlet. Mandag den 17. marts 2014 forsøgte personalet at få de unge til at skrue lidt ned for musikken, der var skruet op på 100 pct. på anlægget. Der kørte en lang diskussion om, hvorvidt arabisk musik har et højere lydniveau end amerikansk musik. Scancen sluttede med, at en af de unge, der skulle vælge det næste nummer, hurtigt rejste sig fra sofaen, smed fjernbetjeningen fra sig i en anden sofa og råbte ud i rummet ”Fuck jer, wollah, jeg flækker jer alle sammen” (Feltnoter 2014:63), hvorefter han forlod klubben efter han smækkede tre døre. Han kom først i klubben dagen efter.

Dette er et eksempel på, hvordan de unge sprogbrug kunne være svære at tyde, fordi de blev brugt både i leg og alvor. Røgilds beskriver ligeledes sine oplevelser af, hvordan sproget har betydning for de unges grupperinger, musikvalg med mere.

En mere øvet iagttager vil formodentlig være i stand til at afgøre, hvorfor de lige pludselig slår over i deres eget sprog ved billardbordet, og hvad det er de giver udtryk for i de situationer (Røgilds 1995:61).

Det kan altså sandsynliggøres, at etniske unge udvikler nogle særlige koder for deres samvær, hvor deres modersmål er en væsentlig markør for deres relationer.

6.2.3. Musik

En af de første observationer jeg gjorde mig i klubben var den høje musik, der konstant kører som baggrundsmusik i klubben. Da jeg kom ind i klubben den første dag var det til høj gangster-rap. Jeg observerede hurtigt, at de unge stille og roligt skiftedes til at vælge musikken. Et musiknummer blev sjældent spillet færdig før det næste begyndte, hvilket der var en intern accept af. Fælles for musikken var gangster, rap, techno, RnB genren samt arabisk musik. Temaerne i musikken var enten omkring sex, stoffer, ghettolivet eller arabisk kærlighedsmusik (Feltnoter 2014:3). Om den høje musik forklarede en ung, at

Ung: *"vi vil gerne høre høj musik når vi er i klubben, fordi vi hygger og med det. Musikken bliver bedre når man kan høre den højt."*

Ansæt: *De unge deler typisk værelser med en eller flere søskende, hvorfor de ikke kan høre høj musik når deres forældre, eller søskende, er hjemme (Feltnoter 2014:7).*

Senere i feltnoterne identificerede jeg til den høje musik, larmen fra brydekampene etc. som en særlig etnisk sound, der eksisterer i klubben.

Tarek fortalte, hvordan rappere fungerer som rollemodeller for de unge. *"Altså det er jo bare det musik vi hører, det er jo det, der påvirkede de unge og mig med"* (Interview:8). Ifølge Tarek fungerer musikken som en særlig markør for gruppen. Videre forklarede han, at nogle etniske minoritetsgrupper tror, at de lever et filmliv og drømmer om at udleve ghettodrømmen.

Altså der stadig har den der film attitude. Og det kan du se i klubben, det, altså du oplever det jo selv. Sådan noget med at smide peberspray i klubben og sådan noget (Interview:8).

Filmattituden uddybede Tarek senere som værende en ghettodrøm.

Altså fordi folk derfra, der bor der, det er jo sådan nogen, der siger 'ja, ja, vi er fra en ghetto'. De er stolte af det. [...] Ligesom når jeg kommer fra en ghetto så er jeg ligesom mine idoler. Dem, der har været i ghettoen og nu er de blevet stjerner og sådan noget. Og jeg [kommer jo også] fra en ghetto, jeg bliver snart en stjerne ikke. [...] I vores egen tankegang, så bliver det kaldt sådan en ghetto [og] folk derfra er glade for at blive kaldt det (Interview:51ff).

Den ghettodrøm Tarek beskriver findes der eksempler på nationalt såvel som internationalt. Nationale eksempler kan være bandet Outlandish, Slvas TupGunn eller andre. Internationalt findes kunstnere som 50Cent, Eminem med flere. Disse kunstnere rapper oftest om deres hårde opvækstbetingelser. De svigter ikke deres bagland og synger/rapper derfor kun om, hvad det vil sige at vokse op i et 'ghetto'-område og ikke om, hvad det vil sige at være en popstjerne på første klasse. Ydermere laves der indimellem film om, hvordan disse kunstnere voksede op og hvordan de kom videre, eksempelvis Hella Joofs film *Fidibus*, eller den nylige film *Ækte Vare* instrueret af Fenar Ahmad, *8Mile* instrueret af Curtis Hanson. Disse kunstnere påvirker de unge og giver dem håb om en bedre fremtid (Mikkelsen, Fenger-Grøndahl, and Shakoor 2010:229). De unge mødes i klubben for at dyrke idolerne og deres fælles tro på håbet og en bedre fremtid. Illeris et al. beskriver, at etniske minoritetsunge

Mødes om rap, hiphop, breakdance osv., hvor de sammen tematiserer emner som stigmatisering og racisme. Stigmatisering kan således bidrage til at etnificere stilfællesskaberne (Illeris et al. 2009:65).

Noget tyder på, at etniske minoritetsunge mødes om en særlig musik- og filmgenre, der omhandler stigmatiserende emner, som de selv genkender fra deres eget liv. Dette kan måske give de unge en særlig fællesskabsfølelse. Tarek fortalte, at de unge inspireres af det søde filmliv og ghettodrømmen. Kunstnerne bliver derved rollemødder, da de klarede sig gennem elendigheden og vier deres liv til at formidle oplevelserne for at inspirere andre i samme situation. Ydermere kan det tyde på, der er ved at ske en form for omvendt integration gennem musikken. Nogle unge kunstnere med anden etnisk baggrund end dansk laver tekster med omvendt ordstilling, som etniske danske unge går rundt og synger med på.

6.2. Delkonklusion om klubben som meningsfuldt socialt rum

Afslutningsvis vil der i indeværende analyse forekomme en kortere opsamling af, hvordan etniske minoritetsunge tilsyneladende forstår klubben som meningsfuldt socialt rum. Under feltarbejdet blev det hurtigt tydeligt, at de unge bruger mest tid i sofaarealet og computerrummet. Mandag den 3. marts 2014 fortalte en ung, hvorfor Drejerklubben er et godt tilbud til drengene.

Jeg kan godt lide at komme i klubben, fordi jeg kan hygge mig med mine venner og slappe af. Inden klubben åbnede, kunne vi kun være sammen på gaden, nu er vi glade for at have et sted, hvor vi kan være indenfor og holde varmen. I klubben er vi sammen med klassekammeraterne eller andre unge fra boligområdet (Feltnoter 2014:4).

Når hjemmet ikke udgøre en mulig arena i fritiden, så samles de unge på gaden eller i klubben, hvor de kan være sammen med kammeraterne. Der kan argumenteres for, at disse unge mødes i større grupperinger på gaden end de ville gøre, hvis de havde mulighed for at mødes derhjemme på et værelse.

Tirsdag den 4. marts 2014 talte jeg med en gruppe drenge om, hvad det vil sige at gå i Drejerklubben, og hvad, der kendetegner drenge i klubben. En forklarede; ”vi er bare nogle helt almindelige unge, der har det godt” (Feltnoter 2014:15).

Onsdag den 5. marts 2014 fortalte en anden unge om, hvordan klubben giver mening for ham.

Mange af os er syge for tiden. Vi har smittet hinanden hernelde i klubben. I dag har jeg selv været hjemme i tolv timer. Det var så kedeligt, så nu tog jeg ned i klubben for at hygge mig. Her har jeg det altid godt, så man skal ikke skide på klubben (Feltnoter 2014:20)

Dette er forskellige eksempler på, hvordan klubben udgør et meningsfuldt socialt rum for de unge. Nogle dage præges af brydekampe, andre af høj musik, andre igen af computerspil. Det kan tyde på, at de unge bruger klubben og/eller gaden som deres frirum, hvor der hverken eksisterer grænser, krav eller regler.

Desuden tyder det på, at klubben udgør en arena de unge prioriterer, på trods af sygdom, fordi de ved de altid har det godt i klubben.

I Røgilds studie om, hvorvidt der er bygget bro mellem danskere og indvandrere fortæller en klubleder, at skolen vil være det bedste sted at bygge bro.

Klubben kan også være det, selv om den i mangt og meget kun fungerer som en varmestue, hvor de kan gøre nogle af de ting, de ikke kan gøre derhjemme (Røgilds 1995:58).

Senere skriver Røgilds, at klubben opleves som

Et fristed, hvor der er tale om en form for fredelig sameksistens mellem de forskellige etniske grupper og det omgivende samfunds forskellige grader af etnisk absolutisme (Røgilds 1995:74).

Det kan altså sandsynliggøres, at klubber i Danmark for unge fungerer og fortolkes som varmestuer/væresteder. Jf. det statistiske afsnit i kapitel 1, hvori det fremgik, at ungdomsklubmedlemmerne typisk er indvandrere og efterkommere, kan Røgilds beskrivelse af klubben som fristed mellem forskellige etniske grupper forstås som, at de unges generelle stigmatiserende oplevelser i samfundet gør, at netop klubben udgør det rum, hvor de kan opleve fællesskab og være dem selv.

Formålet med klubtilbud, jf. dagtilbudsloven § 65, beskrives som det at fremme unges udvikling, selvstændighed og forståelse for demokrati etc. Imidlertid kan de to formål virke modsætningsfyldte. Det kan antages, at klubben giver mening for de unge, da det fungerer som værested frem for et sted, der fremmer deres forståelse for demokrati. Samtidig kan det antages, at de unge kan miste interessen for at være i klubben, hvis der kommer for mange regler og sanktionsmuligheder. Imidlertid opstår dilemmaet i, at et idealtypisk maskinbureaukrati *må* opstille regler og rammer for adfærden i organisationerne. Med maskinbureaukratiet er klubben ideelt set et pædagogisk rum med mulighed for at opnå positiv social forandring. Det kan dog sandsynliggøres at klubben, for de unge, udgør et 'gaderum med tag på'.

Målgruppen i Hakuna Matata blev i den politiske beslutning beskrevet som utilpassede, etniske minoritetsunge, der har begået kriminalitet flere gange. Målgruppe befinder sig derfor en subkultur bestående af kriminelle unge. Gruppen kan ligeledes betragtes som særlig udsat, da de, i forskellig grad, oplever eksklusion og marginalisering i dagligdagen (Illeris et al. 2009:221). Derved skal mening og betydning blandt de unge forstås som mening blandt en gruppe marginaliserede og sårbare unge.

Tarek fortalte, hvordan han ikke forstod noget i skolen, og derfor hellere ville ud på gaden, hvor han kunne være sammen med sine kammerater. Af nærværende analyse kan det sandsynliggøres, at gaderummet og klubrummet i større eller mindre grad repræsenterer samme værdifulde arenaer for de unge. Det er frirum, hvor de unge kan være sammen med ligesindede og de kan selv styre, hvor højt de vil høre musik, hvor meget de vil larme og bryde. Klubrummet adskiller sig på enkelte områder fra gaderummet ved at være et legitimt rum, hvor de unge har mulighed for at høre høj musik og have brydekampe uden at blive yderligere stigmatiseret.

Alt i alt kan det altså sandsynliggøres, at de unge fortolker klubben som et trygt frirum, hvor de kan være sammen med ligesindede på deres egne præmisser uden voksenindblanding. I hverdagen ser det ikke ud til de unge forholder sig til et overordnet beslutningsniveau, ud over, at de er bevidste om, at kommunen lukkede Hakuna Matata efter politiets razzia.

Kapitel 7

Konklusion

I denne afsluttende del af specialet vil analysens resultater frembringes med henblik på at besvare problemformuleringen. Der til kommer metodiske overvejelser om specialets validitet, generaliserbarhed og perspektivering.

Formålet med nærværende specialeafhandling har været at undersøge, hvordan tre aktører tilskriver en klub mening ud fra følgende problemformulering:

Hvordan fortolkes ungdomsklubben som et socialt meningsfuldt rum af

- *Københavns Kommunes overordnede politiske beslutningsniveau*
- *Klubpersonalet*
- *Etniske minoritetsunge*

Problemformuleringsspørgsmålet er besvaret gennem et empirisk kvalitativt studie bestående af officielle dokumenter (politiske beslutninger, værdipapirer, handleplaner for klubarbejdet etc.) og data fra tre ugers feltarbejde i en klub (feltnoter og interview).

Feltnoterne og transskriptionen blev bearbejdet ved flere gennemlæsninger for at opnå en dybdegående indsigt i materialet. Kodningen af datamaterialet er inspireret af de tre faser i Glasers forskningsproces - den åbne, den selektive samt den teoretiske fase. Centrale kernekategorier identificeredes og gav anledning til nye antagelser om feltet, hvorfra teoretiske optikker kunne udvælges til at forklare de empiriskbaserede antagelser.

I de tre analysedele fremkom nuancerede refleksioner om aktørernes fortolkninger af meningen med klubben.

På det overordnede niveau viste analyse, at klubben formelt er forankret som et maskinbureaukrati, er multifunktionel og styres efter nedskrevne regler og procedurer. Analysen på det overordnede beslutningsniveau viste, at formålet med den konkrete klub er, at øge den individuelle indsats for kategori tre unge, der har begået kriminalitet flere gange, fra Københavns Nordvestkvarter. Tilmed viste denne del af analysen, at klubbens geografiske placering er nøje udvalgt ud fra hvor de unge i forvejen opholder sig. Ud fra dette kan det konkluderes, at det overordnede beslutningsniveau tilskriver en klub mening gennem politiske beslutninger. I dette konkrete tilfælde med fokus på at øge den individuelle indsats for en gruppe kriminelle etniske minoritetsunge.

Den genealogiske analyse viste, at kommunalpolitikere valgte at lukke Hakuna Matata efter politiet havde fundet våben i klubben. Imidlertid besluttede klubfællesskabet selv at åbne klubben som Drejerklubben, da klubfællesskabet selv rådede over lokalerne.

Med Lipskys begrebsapparat viste analysen at maskinbureaukratiet er en institutionel størrelse, der ikke udelukkende bestemmer personalets handlemuligheder. Lipskys begreb '*street-level bureaucracy*' anvendes til at illustrere, at gadeplansmedarbejdere, herunder personalet, handler ud fra forskellige faglige identiteter med et '*street-level*'-perspektiv, der opstår i det direkte møde med de unge på gadeplan, eller et '*bureaucracy*'-perspektiv, der er præget af den række af regler og formelle elementer maskinbureaukratiet kendetegnes ved.

Analysen viste, at personalet er intimt forbundet med de unge, hvilket gør, at personalet handler ud fra et '*street-level*'-perspektiv i stedet for et '*bureaucracy*'-perspektiv. Ydermere viste analysen, at de to identiteter kan skabe flere dilemmaer for personalet. Når personalet anvender '*bureaucracy*'-perspektivet opstår der mistillid hos borgerne, fordi de oplever, at gadeplansmedarbejderne skriver 'farlige rapporter'. Det er netop på grund af de farlige rapporter at gadeplansmedarbejderne forstås som tricksters. Borgerne ikke kan gennemskue, hvornår gadeplansmedarbejderne trækker på henholdsvis det intime '*street-level*'-

perspektiv eller *'bureaucracy'*-perspektivet, der skriver farlige rapporter. Personalet forstås derfor som en flydende kategori, der bestandig forhandler deres intime relationer i maskinbureaukratiets formelle elementer.

Det er i dette spændingsfelt personalet tilskriver klubben mening. Ud fra analysen kan det konkluderes, at personalet forstår og fortolker klubrummet som et værested til de unge, hvor personalet er 'ung med de unge' på de unges præmisser.

I specialets tredje analyse om de unges perspektiv, viste analysen, at klubben fungerer som et værested for etniske minoritetsunge, hvor de ikke skal bekymre sig om ungdommens udfordringer og samfundets forventninger.

Analysen viste, at fritidslivet udgør en særlig arena for de unge. Etniske minoritetsunge, i modsætning til andre unge, udfylder primært fritidslivet med uorganiserede aktiviteter, ved eksempelvis at mødes på gaden. Analysen viser, at gaden og klubben er to essentielle arenaer for de unge. Fællesskabet på gaden og i klubben tilbyder de unge alternativer de ikke opnår i andre arenaer, eksempelvis skolen. På denne måde er klubrummet meningsfuldt for de unge som et 'gaderum med tag på' mere end et pædagogisk rum i maskinbureaukratiet. Det betyder, at det meningsfulde for de unge er, at have mulighed for at være sammen med deres kammerater uden voksenindblanding. De unge har en særlig performans i disse rum som består af voldsomme brydekampe, høj musik som en særlig etnisk sound.

Generelt kan det konkluderes, at de tre aktører fortolker klubben ud fra forskellige logikker. På det overordnede beslutningsniveau forstås klubben som et uformelt rum, hvor der er sammenhæng mellem overordnede beslutninger og praksis. Imidlertid tyder det på, at gadeplansmedarbejderne og borgerne – i dette tilfælde etniske minoritetsunge – tager beslutninger på baggrund af, hvad der giver mening for dem selv og derved forhandler deres relationer.

På det overordnede niveau lever klubben således kun delvist op til de oprindelige intentioner. De unge kommer væk fra gaden, som var en af målsætningerne. Imidlertid kan der med dette speciale ikke redegøres for, om de unge er blevet mere eller mindre kriminelle ved at komme i ungdomsklubben.

Det kan modsat tyde på at klubrummet i høj grad giver mening for personalet og de unge som et socialt rum, hvor der blandt andet eksperimenteres med ekspressive og maskuline aktiviteter. Resultaterne tyder på, at der er nogle problemområder i klubben, herunder eksempelvis i forhold til at afgøre de unges kriminalitetsvaner, og det er vanskeligt at afgøre om det lykkedes at lave socialt arbejde, der skaber social forandring hos de unge ud fra et bureaukratisk perspektiv eller om klubben udelukkende er 'gaden med tag på' på et '*street-level*'-perspektiv.

7.1. Metodologiske refleksioner

I de følgende afsnit vil jeg reflektere over yderligere metodologiske svagheder og grænserne for, hvad nærværende specialeafhandlings resultater har bidraget med af nye forståelser af fænomenet klubben som meningsfuldt socialt rum.

7.1.1. Validitet og reliabilitet

I dette afsnit forholder jeg mig kritisk og reflekterende til specialets helhed.

Specialet er velfunderet i den hermeneutiske videnskabsteori, hvilket blandt andet ses i de empiriskbaserede antagelser, der var særlig tydelige i indledningen og under feltarbejdet. I analysen bringes dette videre til at tage udgangspunkt i empiriske temaer, der er opstået gennem kodningsprocessen, hvor de empiriskbaserede antagelser blev udfordret af den nye viden, som feltet frembragte. Sådan menes resultaterne at være valide, da analyserne er fokuseret om cirkelbevægelserne mellem del og helhed som samlet skaber mening og ny viden.

Indenfor kvalitative studier kan det være svært at snakke om validitet og reliabilitet, da disse begreber stammer fra en positivistisk tradition. Om validitet i den kvalitative tradition skriver Kvale og Brinkmann:

In a broader conception, validity pertains to the degree that a method investigates what it is intended to investigate, to "the extent to which our observations indeed reflect the phenomena or variables of interest to us" (Kvale and Brinkmann 2008:246).

Ud fra denne forståelse vil nærværende afhandling vurderes valid, da resultaterne udelukkende peger på, hvordan fortolkningerne kan forstås blandt de tre undersøgte aktører og ikkegeneralisere bredt.

Om reliabilitet skriver Kvale og Brinkmann:

Reliability pertains to the consistency and trustworthiness of research findings; it is often treated in relation to the issue of whether a finding is reproducible at other times (Kvale and Brinkmann 2008:245).

En generel problemstilling ved observations studier er, at de kan være svært at opnå samme resultater, da forskerens tilstedeværelse påvirker feltet. En anden forsker eller studerende ville sandsynligvis have andre adgange og tilgange – ligesom jeg antagelig selv ville gribe et lignende projekt anderledes an – og dermed opnå andre nuancerede resultater. Dette er dog ikke i samme grad tilfældet med dokumentanalysen, da forskeren kun i ringe grad kan påvirke dokumenterne. To forskere kan dog læse noget forskelligt ud af teksterne og fremhæve forskellige referencer.

7.1.2. Generaliserbarhed

Hermed rettes blikket på styrker og svagheder i forbindelse med refleksioner om generaliserbarheden af specialet.

Jeg har gennemført et etnografisk feltstudium om, hvordan tre aktører fortolker en klub som meningsfuldt. Kvalitative etnografiske feltstudier placeres nederst i evidenshierakiet (Rieper and Hansen 2007:34), da det ikke er evidens-

baseret forskning. Disse studier kendetegnes ved at sætte fokus på aktørernes oplevelser af sociale praksisser, hvilket nærværende speciale ligeledes har omhandlet. Studierne er placeret langt nede i evidenshierakiet, fordi de indeholder risici for udpræget subjektive forklaringer og forståelser, hvilket blandt andet begrænser undersøgelsens generaliserbarhed (Rieper and Hansen 2007:34). Det er ikke intentionen at generalisere ud fra dette studie. Formålet er i stedet at opnå subjektive perspektiver på fortolkning af mening, hvorfor placeringen nederst i evidenshierakiet blot viser, at studiet netop ikke kan generaliseres.

Dette etnografiske feltarbejde kan betragtes som en fordel i forhold til validitet af resultaterne og generalisering, da der er anvendt forskellige metodiske greb til at besvare problemformuleringen nuanceret fra forskellige perspektiver. Om metodetriangulering skriver Robson, at triangulering *"is a method of finding out where something is by getting a 'fix' on it from two or more places"* (Robson 2002:371). Der kan altså argumenteres for, at metodetrianguleringen giver en højere grad af generaliserbarhed sammenlignet med, hvis blot en metode var anvendt til at indsamle data. På den anden side mener andre, at det ikke er muligt at kombinere forskellige metoder, da det vil besvare problemformuleringen på forskellig vis (Ibid.:371). Det etnografiske feltarbejde skaber i denne afhandling en høj grad af validitet, imidlertid er det empiriske materiale begrænset ved, at der ikke kan generaliseres bredt, da det kun indeholde et interview.

Med problemformuleringen opnås der viden om og indsigt i logikker om en konkret klub. Derved kan der med indeværende speciale ikke generaliseres om logikker om klubber i Danmark generelt. Med dokumentanalysen opnås der indsigt i officielle intentioner og målsætninger med klubben, både på et generelt plan i kommunen og konkret i forhold til særlige forhold i den pågældende klub. Gennem observationsstudiet og interviews opnås en dybere viden om særlige forhold i den konkrete klub, i et bestemt tidsrum.

7.2. Perspektivering

I dette afsnit rettes fokus mod hvilke perspektiver, der kunne være centrale at arbejde videre med på baggrund af dette studie.

Resultaterne i nærværende speciale fokuserer udelukkende på en klub i Københavns Nordvestkvarter. Det kunne være interessant at lave et lignende studie – over en længere periode – hvor der inddrages flere ungdomsklubber. På denne måde ville det blive muligt at afdække særlige dynamikker og logikker på nationalt plan. Det kunne ligeledes være interessant at inddrage flere aktører i socialt arbejde med henblik på at undersøge, hvordan mening forstås blandt en større gruppe aktører, både gadeplansmedarbejder og unge. I denne sammenhæng kunne det være interessant at undersøge klubber, hvor personalet er henholdsvis etniske danske, efterkommere eller indvandrere, og dermed undersøge om der findes mønstre i medarbejdernes faglighed og etniske oprindelse.

Det kunne ydermere være interessant at vende blikket mod internationale forhold for at afdække, hvordan socialt arbejde fortolkes internationalt i forhold til etniske minoritetsunge. Kriz og Skivenes undersøgelse sammenligner socialt arbejde i Californien, England og Norge, men det kunne imidlertid være spændende at afdække, hvordan arbejdet fortolkes i de konkrete indsatser for etniske minoritetsunge, herunder klublignende tilbud.

Endelig kunne det være interessant at få større indsigt i de unges meningsforståelser ved eksempelvis at gå endnu mere i dybden med de unges forskellige arenaer, som denne analyse belyser. Det kunne handle om at skabe et særligt fokus på de unges betingelser for at bruge klubben som social arena som beslutningsniveauet finder hensigtsmæssigt.

Bibliografi

ALS Research

2011 Ung i 2011.
<http://www.alsresearch.dk/uploads/Publikationer/Ung-i-2011-Rapport.pdf>,
accessed July 29, 2014.

Andersen, Lotte Bøgh, and Merete Watt Boolsen

2012 Hypotesetest. I: *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. Michael Hviid Jacobsen, Kasper Lippert-Rasmussen, and Peter Nedergaard, eds. Hans Reitzels Forlag.

Berglöv, Emil

2013 Københavns Kommune lukker ungdomsklub efter våbenfund, April 5. <http://politiken.dk/indland/ECE1937329/koebenhavns-kommune-lukker-ungdomsklub-efter-vaabenfund/>, accessed July 29, 2014.

Brinkmann, Svend

2012 Forståelse og fortolkning. I: *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. Michael Hviid Jacobsen, Kasper Lippert-Rasmussen, and Peter Nedergaard, eds. Hans Reitzels Forlag.

Bundgaard, Helle

2010 Lærlingen Den formative erfaring. I: *Ind i verden: en grundbog i antropologisk metode*. Kirsten Hastrup, ed. Kbh.: Hans Reitzel.

BUU 76063

2012 Lukning af klubben Hakuna Matata (2012-76063). København Kommune.
<https://subsite.kk.dk/PolitikOgIndflydelse/Moedemateriale/Boerne-OgUngdomsudvalget/10-04-2013/bba2f42a-c354-4bfb-86d0-684052b65609/16cea00c-44aa-493b-ad05-c4747361a1a5.aspx>, accessed July 25, 2014.

BUU 126696

2012 Klubbydelsplaner 2014.

<https://subsite.kk.dk/PolitikOgIndflydelse/Moedemateriale/Boerne-OgUngdomsudvalget/04-12-2013/45a832f1-3d89-4fc7-afbc-bb25999525a1/6a57d532-9649-452b-bca1-f16c413d7f8c.aspx>, accessed July 25, 2014.

BUU 158001

2010 Ungdomsklub på Nørrebro - Mødestedet (2010-158001). København Kommune.
<https://subsite.kk.dk/PolitikOgIndflydelse/Moedemateriale/Boerne-OgUngdomsudvalget/18-05-2011/24df488f-c981-4f71-a661-c75ba13de742/f7d28b4e-150f-452e-a8a6-84bda1af33b8.aspx>, accessed July 25, 2014.

CEFU

2014 CEFUs vision og strategier.
http://www.cefudk.dk/media/407549/cefus_vision_og_strategier.pdf, accessed September 2, 2014.

Chaplin, Elizabeth

2011 *The SAGE Handbook of Visual Research Methods*. Eric Margolis and Luc Pauwels, eds. SAGE.

Collier, John

1986 *Visual Anthropology: Photography as a Research Method*. Rev. and expanded ed. Albuquerque: University of New Mexico Press.

Dagtilbudsloven

2014 Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=158274#Kap1>, accessed July 28, 2014.

Dahl, Karen Margrethe

2007 *Udsatte børns fritid et litteraturstudie*. København: Socialforskningsinstituttet.

Dalberg-Larsen, Jørgen

2013 *Lovene og livet: en retssociologisk grundbog*. Kbh.: Jurist- og Økonomforbundet.

DST

2014a Folketal: Hovedtal. www.dst.dk.
<http://www.dst.dk/da/Statistik/emner/befolkning-og-befolkningsfremskrivning/folketal.aspx>, accessed July 28, 2014.

2014b Andelen Af Indvandrere Og Efterkommere Stiger.
http://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2014/NR231_1.pdf, accessed July 29,
2014.

Engward, Hilary

2013 Understanding Grounded Theory. *Nursing Standard* 28(7): 37–
41.

Gold, Steven J.

2004 Using Photography in Studies of Immigrant Communities.
American Behavioral Scientist 47(12): 1551–1572.

Guldager, Jens

2010 Komplementaritet og dialektik. I: *Helhedssyn og forklaring - i
sociologi, socialt, sundhedsfagligt og pædagogiske arbejde*. Morten Ejrnæs
and Jens Guldager, eds. Akademisk Forlag.

Hartman, Jan

2005 *Funderet teori: udvikling af teori på empirisk grund*. Kbh.:
Alinea.

Hasse, Cathrine

2010 Mødet Den antropologiske læreproces. I: *Ind i verden: en
grundbog i antropologisk metode*. Kirsten Hastrup, ed. Kbh.: Hans Reitzel.

Højberg, Henriette

2004 Hermeneutik. I: *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne: på
tværs af fagkulturer og paradigmer*. Lars Fuglsang and Poul Bitsch Olsen,
eds. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Holst, Niels

2013 København vil trække stikket på ungdomsklub efter fund af
maskinpistol, April 10.
[http://politiken.dk/indland/ECE1941162/koebenhavn-vil-traekke-stikket-
paa-ungdomsklub-efter-fund-af-maskinpistol/](http://politiken.dk/indland/ECE1941162/koebenhavn-vil-traekke-stikket-paa-ungdomsklub-efter-fund-af-maskinpistol/), accessed July 29, 2014.

Hviid Jacobsen, Michael

2012 Metodologiske perspektiver. I: *Videnskabsteori i statskund-
skab, sociologi og forvaltning*. Michael Hviid Jacobsen, Kasper Lippert-
Rasmussen, and Peter Nedergaard, eds. Hans Reitzels Forlag.

IFSW

2012 Definition of Social Work. [http://ifsw.org/policies/definition-
of-social-work/](http://ifsw.org/policies/definition-of-social-work/), accessed July 25, 2014.

**Illeris, Knud, Noemi Katznelson, Jens Christian Nielsen, Birgitte Simon-
sen, and Niels Ulrik Sørensen**

2009 *Ungdomsliv: mellem individualisering og standardisering.*
Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Jacobsen, Dag Ingvar, and Jan Thorsvik

2008 *Hvordan organisationer fungerer: indføring i organisation og
ledelse.* Kbh.: Hans Reitzel.

Jakobsen, Stine Finne, and Steffen Jensen

2011 *Fra bekymring til handling i arbejdet med unge og radikalise-
ring.* Tidligere RCT nu DIGNITY - Dansk Institut mod tortur.

Jensen, Henrik

2014 Økonomisk gulerod skal lokke de bedste pædagoger til ghetto-
erne, June 23.
<http://apps.infomedia.dk.zorac.aub.aau.dk/Ms3E/ViewPDFtop.aspx?Position=1>, accessed July 29, 2014.

Johansen, Mette-Louise E.

2013 *In The Borderland.* Aarhus University.

Justesen, Lise, and Nanna Mik-Meyer

2012 *Kvalitative metoder i organisations- og ledelsesstudier.* Kbh:
Hans Reitzels Forlag.

Juul, Søren

2012 Fænomenologi. I: *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori: en
indføring.* Søren Juul and Kirsten Bransholm Pedersen, eds. Kbh.: Hans
Reitzel.

Klubbydelsplan Ydre Nørrebro

2013.
<http://www.kk.dk/~media/9BCFE5EE42874921842310F486299019.ashx>,
accessed May 13, 2014.

Kristiansen, Søren, and Hanne Kathrine Krogstrup

1999 *Deltagende observation Introduktion til en forskningsmetodik.*
Hans Reitzels Forlag.

Križ, Katrin, and Marit Skivenes

2014 Street-Level Policy Aims of Child Welfare Workers in Eng-
land, Norway and the United States: An Exploratory Study. *Children and
Youth Services Review* 40: 71–78.

Kvale, Steinar, and Svend Brinkmann

2008 *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*. 2nd edition. Los Angeles: SAGE Publications, Inc.

LBF

2013 Beboerstatistik 2012.pdf.
<http://www.lbf.dk/Analyse/~media/lbf/Almen%20Analyse/Statistikker%20og%20analyser/Beboerstatistik%202012.ashx>, accessed July 28, 2014.

Lee, Sun-A., Lynne M. Borden, Joyce Serido, and Daniel F. Perkins

2009 Ethnic Minority Youth in Youth Programs Feelings of Safety, Relationships With Adult Staff, and Perceptions of Learning Social Skills. *Youth & Society* 41(2): 234–255.

Lindqvist, Rafael, and Lennart Nygren

2009 Social teori og socialt arbejde. I: *Socialt arbejde: en grundbog*. Anna Meeuwisse, Sune Sunesson, and Hans Swärd, eds. Kbh: Hans Reitzel.

Lipsky, Michael

2010 *Street-Level Bureaucracy*, 30th Ann. Ed.: Dilemmas of the Individual in Public Service. Russell Sage Foundation.

Meeuwisse, Anna, and Hans Swärd

2009 Hvad er socialt arbejde? I: *Socialt arbejde: en grundbog*. Anna Meeuwisse, Hans Swärd, and Sune Sunesson, eds. Kbh.: Hans Reitzel.

Mikkelsen, Flemming, Malene Fenger-Grøndahl, and Tallat Shakoor

2010 *I Danmark Er Jeg Født - etniske minoritetsunge i bevægelse*. Kbh:Frydenlund.

Olsen, Henning

2003 Kvalitative Analyser Og Kvalitetssikring: Tendenser I Engelsksproget Og Skandinavisk Metodelitteratur. *Sociologisk Forskning* 40(1): 68–103.

Payne, Malcolm

2006 *Teorier I Socialt Arbejde*. Kbh:Hans Reitzels Forlag.

Pink, Sarah

2013 *Doing Visual Ethnography*. 3rd Edition. SAGE.

Rasmussen, Lissi

2010 **Livshistorier Og Kriminalitet: En Empirisk Undersøgelse Af Etnisk Minoritetsunge I Københavns Fængsler, Deres Baggrund,**

Status Og Fremtid: Hvilke Kommunikationsmuligheder Er Der? København: Center for Europæisk Islamisk Tænkning (CEIT), Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet.

Rieper, Olaf, and Hanne Foss Hansen

2007 *Metodedebatten om evidens*. AKF Forlaget: AKF.

Ringer, Agnes

2013 Researcher-Participant Positioning And The Discursive Work Of Categories: Experiences From Fieldwork In The Mental Health Services. *Qualitative Studies* 4(1): 1–20.

Robson, Colin

2002 *Real World Research: A Resource for Social Scientists and Practitioner-Researchers*. 2nd ed. Oxford, UK ; Malden, Mass: Blackwell Publishers.

Røgilds, Flemming

1995 *Stemmer i et grænseland: en bro mellem unge indvandrere og danskere?* Kbh.: Politisk revy.

Serviceloven

1998 Bekendtgørelse af lov om social service.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=161883>, accessed August 18, 2014.

Spradley, James P.

1979 *The Ethnographic Interview*. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Uddannelses- og Ungdomsforvaltning

N.d. Målsætninger for klubberne i Københavns Kommune.
<http://www.bufnet.kk.dk/Ungdom/~media/bufnet/Ungdom/m%C3%A5ls%C3%A6tninger%20for%20klubomr%C3%A5det.ashx>, accessed August 11, 2014.

Ugebrevet A4

2004 Sociale Ghettoer I Vækst. www.ugebreveta4.dk.
http://www.ugebreveta4.dk/sociale-ghettoer-i-vaekst_16209.aspx, accessed June 20, 2014.

Villadsen, Kaspar

2005 Genealogi Og Socialpolitik — Foucault Kontra Marxistisk Historiekrivning Om Socialpolitikens Opkomst. *Sociologisk Forskning* 42(3): 35–58.

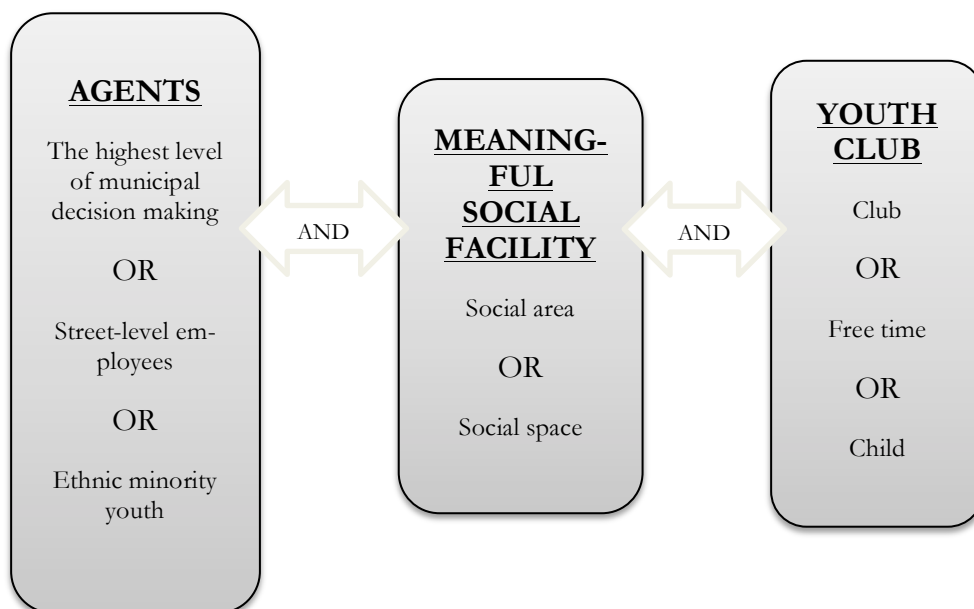
Watt Boolsen, Merete

2006 *Kvalitative analyser: at finde årsager og sammenhænge*. Kbh.:
Hans Reitzel.

Bilagsliste

Bilag 1 Søgeord og kombinationer

Denne figur viser de tre blokkene med hver deres relevante søgetermer/keywords.

Under hver af de tre blokke er der søgt på forskellige synonymer. Eksempelvis 'local politics', 'policy*', 'community*', 'street-workers', 'street-level-bureaucracies', 'front-line workers', 'practic social work', 'social education', 'foster care', 'integration', 'vulnerability', 'ethnic teens', 'youngster*', 'youth culture', 'adolscent*', 'leisure', 'vulnerable young people', 'marginalized youth', 'free-time', 'leisure', 'spare time', 'friendship*', 'ethnic migrant' etc.

Bilag 2 Kodningsproces

Karakteristisk for den åbne fase:

Søg åbne kategorier i datamaterialet. Kategorierne opstår på grund af en kodning, hvor ord og sætninger analyseres.

Karakteristik for den selektive fase:

Nogle kategorier udvælges som kernekategorier, relateret til problemfeltet. (her kan eksisterende teoretiske begreber potentielt inddrages).

Karakteristik for den teoretiske fase:

Afdæk, hvordan kategorierne forholder sig til hinanden.

Den åbne fase	Den selektive fase	Den teoretiske fase
Fysisk placering		
Klub fakta		
Musik	Musik	Unge
Skole/ uddannelse	Skole/ uddannelse	Unge / Personale
Boligområde	Boligområde	Unge / Personale
Klubben	Klubben	Unge / Personale
Kammerater		
Playstation		
Træning	Træning	Unge / Personale
Myten 'Hakuna Matata'	Myten 'Hakuna Matata'	Personale
Politirazzia		
Samarbejdspartnere		
Piger		
Personale	Personale	Personale
Jagtlege	Jagtlege	Unge

Unge	Unge	Unge
Parkeringsbøde		
Urbant sprog	Urbant sprog	Unge
Etnicitet		
Jakker		
Influenza		
Rygning		
Bordfodbold		
Familie		
Bandedebatten		
Fritid		
Hash		

Bilag 3 Lokal beslutning i klubfællesskabet

Kopi af mail fra souschef Søren Hegnby, med forklaring på, hvordan klubtilbuddet på Drejervej blev genåbnet efter Børne- og Ungdomsudvalget havde besluttet at lukke det permanente klubtilbud Hakuna Matata.

SV: Ansøgning om aktindsigt

Søren Hegnby <sh@buf.kk.dk>

 You replied to this message on 23-05-2014 10:35.

Sent: fr 23-05-2014 10:16

To: Heidi Schrøder Hindsgavl

Cc: Jacob Zeberg Eberholst

Kære Heidi

Du modtager besvarelse på din forespørgsel med posten mandag – er afsendt herfra i dag.

Etableringen af klubben på Drejervej er ikke en politisk beslutning – det var som sådan udelukkende en lokal beslutning i klubfællesskabet om anvendelsen af de tomme lokaler på Drejervej, som klubfællesskabet råder over

Med venlig hilsen

Søren Hegnby

Souschef

Ungdom - fagkontor

KØBENHAVNS KOMMUNE
Børne- og Ungdomsforvaltningen
Ungdom

Gyldenløvesgade 15 Vær. 251
1600 København V

Mobil 2673 4351

Email sh@buf.kk.dk

Web www.kk.dk